ORTAÖĞRETİM

KUR'AN-I KERİM

10. Sınıf

Ders Kitabı

Yazarlar

Dr. Mevlüde KÖROĞLU YETKİN
Mithat BALA
Muhammed ERİNÇ
Seyit Enes GENÇ

....., 2026

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No ..... : 2102
Ders Kitapları Dizisi No ..... : 9843

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör
Muhammet Esat ŞENGÜL

Dil Uzmanı
Mustafa ALTINGÖZ

Görsel Tasarımcı
Okan HAYDAROĞLU

Çoklu Ortam Tasarımcısı
Asena Özge KUTLU
Sevilay BİRYAN

Program Geliştirme Uzmanı
Hatice YAVUZARSLAN
Mustafa ÇALIŞKAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Fatih ALPAYDIN

Rehberlik Uzmanı
Semanur KUZÖREN

ISBN 978-975-11-8640-9

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 21.03.2025 tarih ve 129228142 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması eğitim aracından yayınevi ve yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

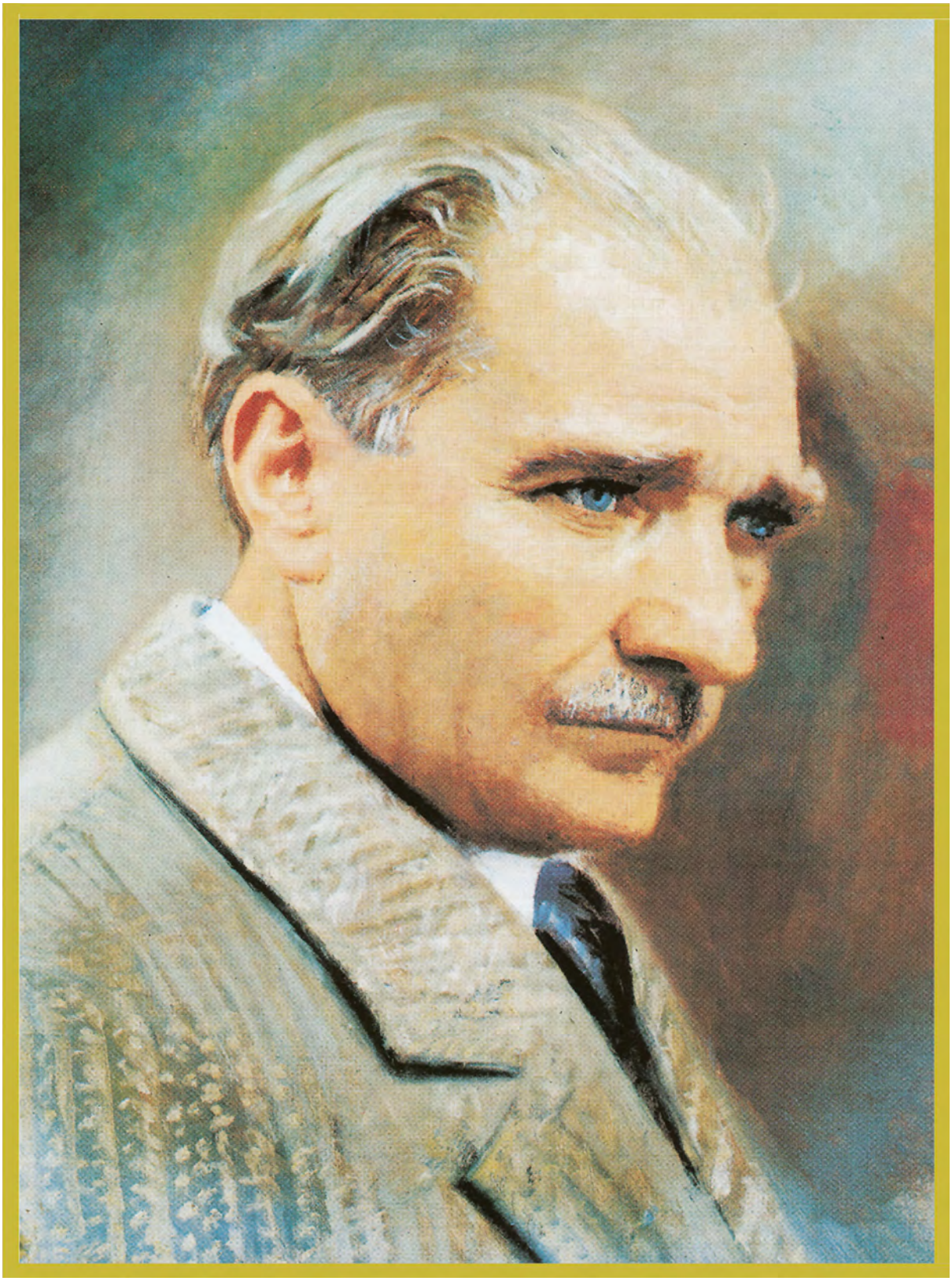
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İçindekiler

Kitabın dijital kopyasında "İçindekiler" sayfasında başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda ise tema isimleri üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

Kitabın Tanıtımı 8

1. TEMA KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM 14

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Anlayarak Okumak 16
1.2. Kur'an-ı Kerim'i Anlama Adımları 21
1.3. Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar 26
1.4. Kur'an-ı Kerim'den Bir Dua: Taha Suresi 25-28. Ayetler 33
Ölçme ve Değerlendirme Soruları 39
Sonnot 45

2. TEMA KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA KURALLARI: TECVİT 46

2.1. Med (Uzatma) ve Çeşitleri 48
2.2. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri 63
2.3. İdgamlar 73
Ölçme ve Değerlendirme Soruları 88
Sonnot 93

3. TEMA KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM 94

3.1. Al-i İmran Suresi 16-27. Sayfalar (116-200. Ayetler) 96
3.2. Hac Suresi 1-10. Sayfalar (1-78. Ayetler) 114

4. TEMA KUR'AN-I KERİM'DEN SURELER VE AYETLER EZBERLİYORUM 128

4.1. Maun Suresi ve Anlamı 132
4.2. Kâfirun Suresi ve Anlamı 138
4.3. Nasr Suresi ve Anlamı 143
4.4. Ayetelkürsi ve Anlamı (Bakara Suresinin 255. Ayeti) 148
Ölçme ve Değerlendirme Soruları 156
Sonnot 162

Sözlük 163
Kaynakça 167
Cevap Anahtarı Karekodu 169
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası Karekodu 169

Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 170
Türk Dünyası Haritası 171

Kitabın Tanıtımı

Kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında tema kapak sayfası yer almaktadır.

Tema kapaklarında tema adı, tema alt konu başlıkları, öğrenilecek kavramlar, öğrenciden beklenen öğrenme çıktıları, tema sonunda öğrenciden yapması beklenen görev ya da sorumluluklar hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca tema ile ilgili hazırlanan sunum ve diğer e-içeriklere ulaşmak amacıyla karekodlar yerleştirilmiştir.

Kitaba ait e-içeriklere, kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar akıllı cihazlarla okutularak ya da kitabın dijital kopyalarında karekod üzerine tıklanarak ulaşılabilmektedir.

Tema numarası

Tema içerik çerçevesi

Tema adı

Temanın dijital nüshasına yönlendiren karekod

Tema öğrenme çıktıları

Temaya ait anahtar kavramlar

Öğrencinin önceki öğrenmeleri ile tema arasında köprü kurması için hazırlanmış alan

Temanın sunusuna yönlendiren karekod

SEMBOLLERİN AÇIKLAMASI

"Başlarken" alanı		Çalışmanın bittiği yer		Rehberli etkinlik	
"Konuya Başlarken" alanı		Etkinliğin başladığı yer		Etkinliğin süresi	
"Kontrol Noktası" alanı		Etkinliğin bittiği yer		Sonraki sayfada devam eden çalışma	
"Farklı Kaydet" alanı		Bireysel etkinlik		Önceki sayfadan devam eden çalışma	
		Grup etkinliği			

Desimal sistem ile gösterilen tema konu başlığı

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Konuya Başlarken" bölümü

Metin içinde önemli görülen kelime, kavram, tanım gibi hususların açıklandığı bölüm

İçerik metni

İçeriği destekleyen görseller

Sayfa numarası

1.3. Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar

Konuya Başlarken

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾

"Şüphesiz bu Kur'an âlemlerin Rabb'i tarafından indirilmiştir."

(Şuara suresi 192. ayet)

1. **"Âlemlerin Rabb'i" ifadesinden ne anlıyorsunuz?**
2. **Alemlerin Rabb'ine iman ile iffetli yaşam arasında nasıl bir bağ kurulabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz?**

Rab

Rab kelimesi Kur'an-ı Kerim'de 962 yerde doğrudan Allah'ı (cc) ifade etmek için kullanılır.

(bk. Topaloğlu, "Rab", 34/372)

Kur'an-ı Kerim'de bazı kavramlar sıklıkla tekrar edilmektedir. **Rab** ve **iffet** kavramları bunlardandır. **Rab**, Yüce Allah'ın "yaratan, olgunlaştıran, besleyip büyüten, tüm varlıkları gözetim altında tutan, onlarla ilgili her türlü kuralı koyan ve bütün varlıkların rızkını veren" anlamlarına gelen güzel isimlerinden biridir.[20] Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc) lafzından sonra en çok kullanılan isimdir. Rab kelimesi tek başına söylendiğinde yalnızca "Allah (cc)" kastedilir.[21]

Allah (cc) âlemlerin Rabb'idir; evrenin, görünen ve görünmeyen her şeyin yaratıcısıdır. Canlılara rızık veren, güç ve kudret sahibi olandır.[22] Her türlü övgüye layık olan da O'dur. Kur'an-ı Kerim'de bu husus şöyle ifade edilmiştir: **"Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur."**[23]

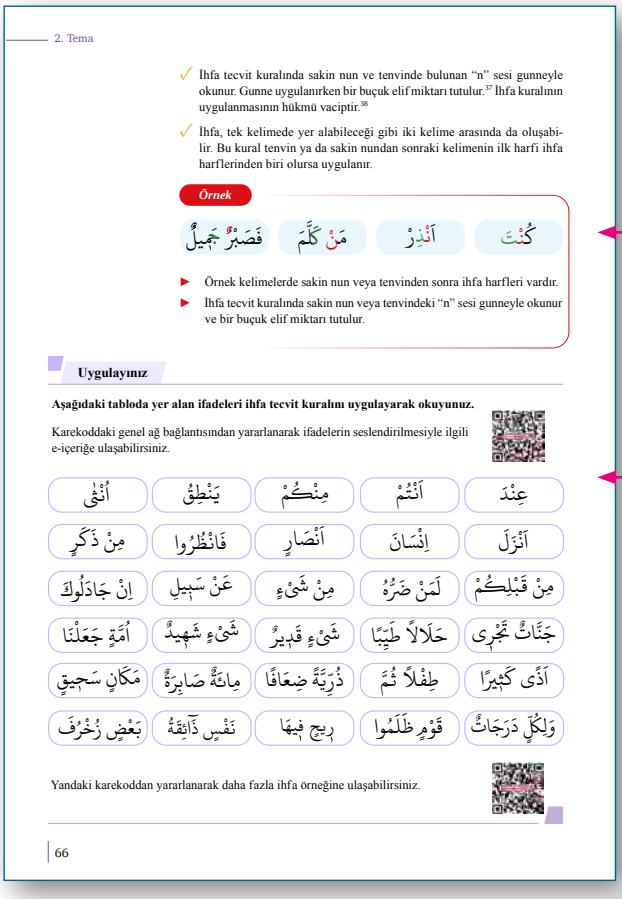

Görsel 1.5
Hz. İbrahim'in ateşe atıldığı yer olduğuna inanılan Balıklıgöl/Şanlıurfa

Hz. İbrahim, putperest bir kavme peygamber olarak gönderilmiştir[24] *(Görsel 1.5)*. Onlara Allah'tan (cc) başka varlıklara tapınmanın yanlışlığını anlatmıştır. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'in kavmine şöyle dediği belirtilir: **"İyi bilin ki âlemlerin rabbi dışında taptıklarınız benim düşmanımdır; O, beni yaratan ve bana doğru yolu gösterendir. Beni yediren ve içirendir. Hastalandığım zaman bana şifa verendir."**[25]

Rab yalnızca yaratıcı değil aynı zamanda hayatı yöneten, hüküm koyan, bağışlayan ve yalnızca kendisine kulluk edilmesi gereken yüce varlıktır.[26] Allah (cc), insanı en güzel şekilde yaratmış[27] ve başıboş bırakmamıştır.[28] İnsanların hem dünyada hem de ahirette mutlu olmaları için peygamberler aracılığıyla onlara doğru yolu göstermiştir. Kur'an-ı Kerim'de insan, Yüce Allah'tan başka rabler edinmemesi konusunda uyarılmıştır. Tevbe suresinin 31. ayetinde Allah (cc) bu konuyla ilgili şöyle buyurmuştur: **"(Yahudiler) Allah'ı bırakıp, hahamlarını; (Hristiyanlar ise) rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rab edindiler. Oysa bunlar da ancak bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardır..."**

Kitabın Tanıtımı

2. Tema

✓ İhfa tecvit kuralında sakin nun ve tenvinde bulunan "n" sesi gunneyle okunur. Gunne uygulanırken bir buçuk elif miktarı tutulur.[37] İhfa kuralının uygulanmasının hükmü vaciptir.[38]

✓ İhfa, tek kelimede yer alabileceği gibi iki kelime arasında da oluşabilir. Bu kural tenvin ya da sakin nundan sonraki kelimenin ilk harfi ihfa harflerinden biri olursa uygulanır.

Örnek

كُنْتَ | اَنْذِرْ | مَنْ كَلَّمَ | فَصَبْرٌ جَمِيلٌ

► Örnek kelimelerde sakin nun veya tenvinden sonra ihfa harfleri vardır.

► İhfa tecvit kuralında sakin nun veya tenvindeki "n" sesi gunneyle okunur ve bir buçuk elif miktarı tutulur.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri ihfa tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عِنْدَ	اَنْتُمْ	مِنْكُمْ	يَنْطِقُ	اُنْثٰى
اَنْزَلَ	اِنْسَانَ	اَنْصَارٍ	فَانْظُرُوا	مِنْ ذَكَرٍ
مِنْ قَبْلِكُمْ	لَمَنْ ضَرَّهُ	مِنْ شَيْءٍ	عَنْ سَبِيلِ	اِنْ جَادَلُوكَ
جَنَّاتٌ تَجْرِي	حَلَالاً طَيِّبًا	شَيْءٍ قَدِيرٌ	شَيْءٍ شَهِيدٌ	اُمَّةٍ جَعَلْنَا
اَذًى كَثِيرًا	طِفْلاً ثُمَّ	ذُرِّيَّةً ضِعَافًا	مِائَةٌ صَابِرَةٌ	مَكَانٍ سَحِيقٍ
وَلِكُلِّ دَرَجَاتٌ	قَوْمٍ ظَلَمُوا	رِيحٍ فِيهَا	نَفْسٍ ذَآئِقَةُ	بَعْضٍ زُخْرُفًا

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla ihfa örneğine ulaşabilirsiniz.

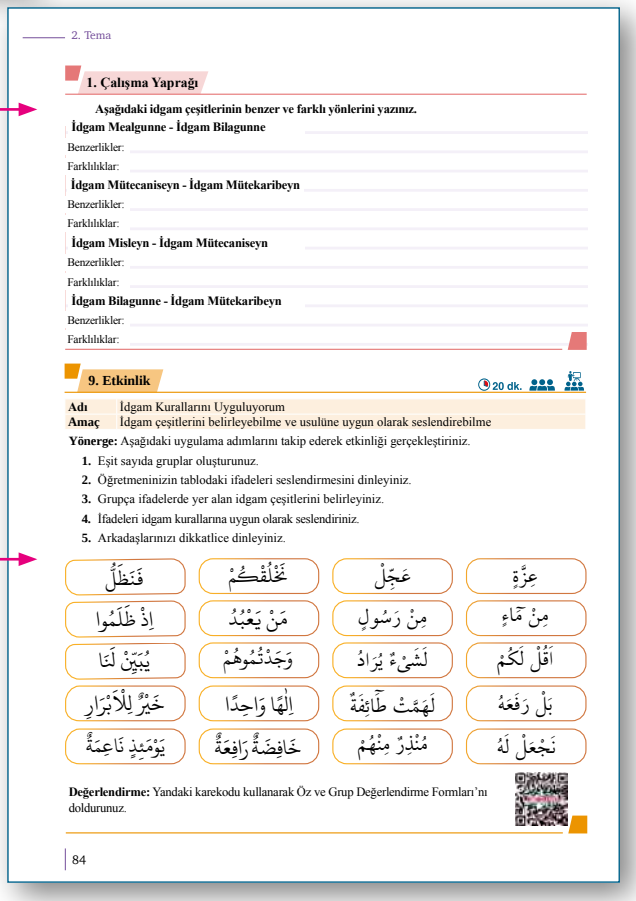
66

Konu anlatımında kullanılan örnekler

Öğrencilerin konuyla ilgili okuma uygulaması yapacakları bölüm

Konu sonlarında öğrencilerin öğrenme çıktısı ile ilgili pekiştirme amaçlı çalışma yapabilecekleri bölüm

Konuyla ilgili etkinliklerin yer aldığı bölüm

2. Tema

1. Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki idgam çeşitlerinin benzer ve farklı yönlerini yazınız.

İdgam Mealgunne - İdgam Bilagunne

Benzerlikler:

Farklılıklar:

İdgam Mütecaniseyn - İdgam Mütekaribeyn

Benzerlikler:

Farklılıklar:

İdgam Misleyn - İdgam Mütecaniseyn

Benzerlikler:

Farklılıklar:

İdgam Bilagunne - İdgam Mütekaribeyn

Benzerlikler:

Farklılıklar:

9. Etkinlik 20 dk.

Adı İdgam Kurallarını Uyguluyorum

Amaç İdgam çeşitlerini belirleyebilme ve usulüne uygun olarak seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Eşit sayıda gruplar oluşturunuz.
2. Öğretmeninizin tablodaki ifadeleri seslendirmesini dinleyiniz.
3. Grupça ifadelerde yer alan idgam çeşitlerini belirleyiniz.
4. İfadeleri idgam kurallarına uygun olarak seslendiriniz.
5. Arkadaşlarınızı dikkatlice dinleyiniz.

فَنَظَلُّ	نَخْلُقْكُمْ	عَجَلٍ	عِزَّةٍ
اِذْ ظَلَمُوا	مَنْ يَعْبُدُ	مِنْ رَسُولٍ	مِنْ مَآءٍ
يُبَيِّنْ لَنَا	وَجَدْتُمُوهُمْ	لَشَيْءٌ يُرَادُ	اَقُلْ لَكُمْ
خَيْرٌ لِلْاَبْرَارِ	اِلٰهًا وَاحِدًا	لَهَمَّتْ طَآئِفَةٌ	بَلْ رَفَعَهُ
يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ	خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ	مُنْذِرٌ مِنْهُمْ	نَجْعَلْ لَهُ

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz ve Grup Değerlendirme Formları'nı doldurunuz.

84

3. Tema

3.2. Hac Suresi 1-78. Ayetler

اَلْجُزْءُ السَّابِعَ عَشَرَ ٣٢١

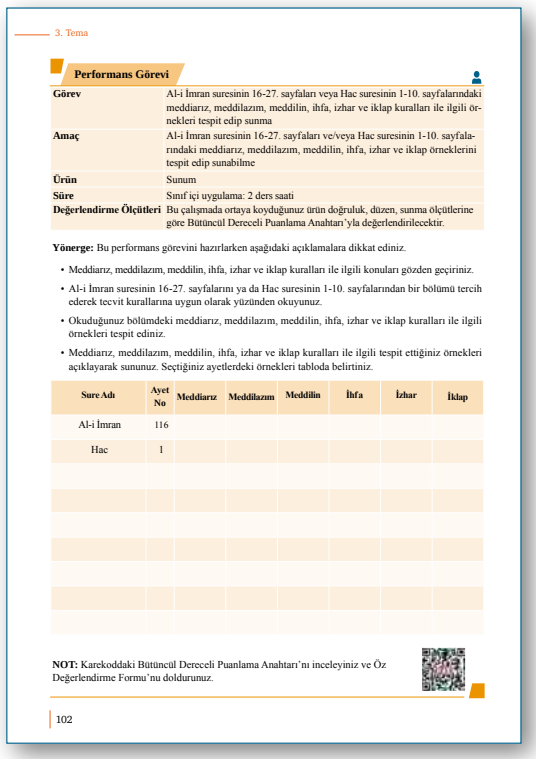
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَآاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝١
يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ
ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ بِسُكٰرٰى
وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ۝٢ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ
فِى اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ۙ ۝٣ كُتِبَ
عَلَيْهِ اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَيَهْدِيهِ اِلٰى عَذَابِ
السَّعِيرِ ۝٤ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِى رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ
فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۭ
وَنُقِرُّ فِى الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا اَشُدَّكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى
وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ
عِلْمٍ شَيْـًٔا ۭ وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْۢبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ۝٥

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

114

Yüzüne okuma bölümlerinin yer aldığı Kur'an-ı Kerim sayfaları

3. Tema

Performans Görevi

Görev	Al-i İmran suresinin 16-27. sayfaları veya Hac suresinin 1-10. sayfalarındaki meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili örnekleri tespit edip sunma
Amaç	Al-i İmran suresinin 16-27. sayfaları ve/veya Hac suresinin 1-10. sayfalarındaki meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap örneklerini tespit edip sunabilme
Ürün	Sunum
Süre	Sınıf içi uygulama: 2 ders saati
Değerlendirme Ölçütleri	Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün doğruluk, düzen, sunma ölçütlerine göre Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı'yla değerlendirilecektir.

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

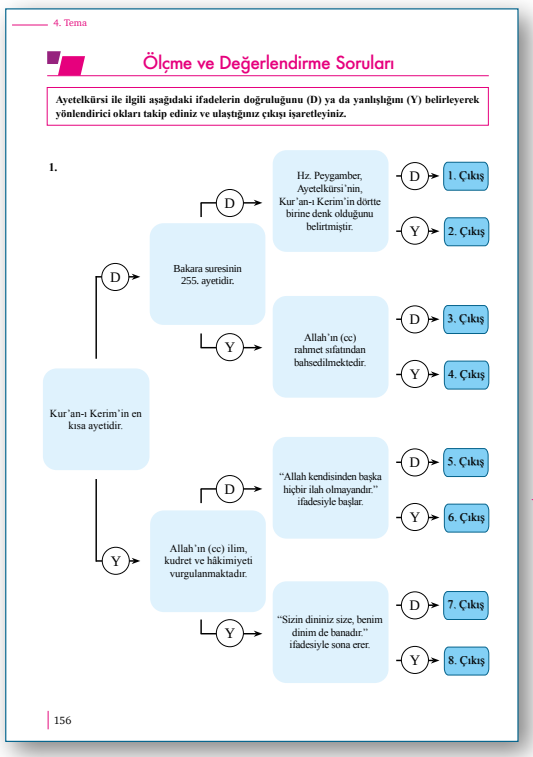
- Meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili konuları gözden geçiriniz.
- Al-i İmran suresinin 16-27. sayfalarını ya da Hac suresinin 1-10. sayfalarından bir bölümü tercih ederek tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- Okuduğunuz bölümdeki meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
- Meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili tespit ettiğiniz örnekleri açıklayarak sununuz. Seçtiğiniz ayetlerdeki örnekleri tabloda belirtiniz.

Sure Adı	Ayet No	Meddiarız	Meddilazım	Meddilin	İhfa	İzhar	İklap
Al-i İmran	116						
Hac	1						

NOT: Karekoddaki Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı'nı inceleyiniz ve Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

102

Öğrencilerin derse hazırlık yaparak sınıf içinde uygulayacakları etkinlikler bölümü

4. Tema

Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Ayetelkürsi ile ilgili aşağıdaki ifadelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.

Kur'an-ı Kerim'in en kısa ayetidir.

- D → Bakara suresinin 255. ayetidir.
  - D → Hz. Peygamber, Ayetelkürsi'nin, Kur'an-ı Kerim'in dörtte birine denk olduğunu belirtmiştir.
    - D → 1. Çıkış
    - Y → 2. Çıkış
  - Y → Allah'ın (cc) rahmet sıfatından bahsedilmektedir.
    - D → 3. Çıkış
    - Y → 4. Çıkış
- Y → Allah'ın (cc) ilim, kudret ve hâkimiyeti vurgulanmaktadır.
  - D → "Allah kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır." ifadesiyle başlar.
    - D → 5. Çıkış
    - Y → 6. Çıkış
  - Y → "Sizin dininiz size, benim dinim de benadır." ifadesiyle sona erer.
    - D → 7. Çıkış
    - Y → 8. Çıkış

156

Ölçme ve değerlendirme sayfası

Kitabın Tanıtımı

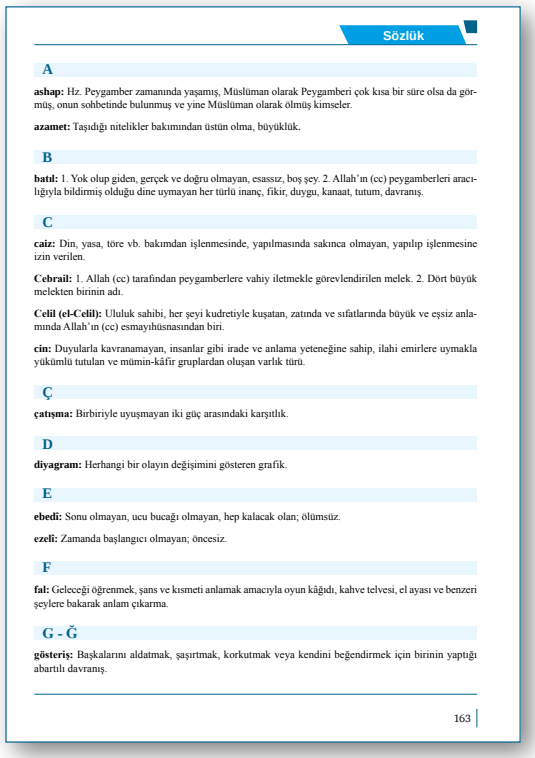

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

Sonnot

[1] bk. Birışık, "Kur'an", 26/383.
[2] Alak suresi 1. ayet.
[3] bk. Bakara suresi 2. ayet.
[4] Müzzemmil suresi 4. ayet.
[5] bk. İbnü Kesir, *Tefsîrü'l-Kur'âni'l-Azîm*, 8/276.
[6] İsra suresi 36. ayet.
[7] Bakara suresi 170. ayet.
[8] Al-i İmran suresi 73. ayet.
[9] Fatiha suresi 6. ayet.
[10] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/63.
[11] İsra suresi 88. ayet.
[12] bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "tercüme".
[13] bk. Aydar "Kur'an", 26/404-405.
[14] *Güncel Türkçe Sözlük*, "meal".
[15] bk. Serinsu vd., "meal", 226.
[16] Serinsu vd., "tefsir", 356.
[17] bk. Birışık, "Müfessir", 31/496-499.
[18] Bakara suresi 238. ayet.
[19] bk. Buhari, "Kitabu't-Tefsir", 44.
[20] Serinsu vd., "Rab", 297.
[21] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/61; Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 5/133; Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/205.
[22] bk. Zariyat suresi 58. ayet.
[23] Fatiha suresi 2. ayet.
[24] bk. Harman, "İbrâhim", 21/266-272.
[25] Şuara suresi 77-80. ayetler.
[26] bk. Enam suresi 102. ayet.
[27] bk. Tin suresi 4. ayet.
[28] bk. Kıyamet suresi 36. ayet.
[29] Tirmizi, "Tefsîru'l-Kur'ân", 9.
[30] Serinsu vd., "iffet", 157-158.
[31] bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "iffet".
[32] Müminun suresi 4-5. ayetler.
[33] Bakara suresi 273. ayet.
[34] bk. Nur suresi 32. ayet.
[35] bk. Nur suresi 33. ayet.
[36] bk. Nisa suresi 6. ayet.
[37] bk. Müslim, "Zekat", 124.
[38] bk. Buhari, "Nikah", 3.
[39] Müslim, "Zikir", 72.
[40] bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "mahremiyet".
[41] bk. Nur suresi 30-31 ayetler.
[42] bk. Nur suresi 58-59. ayetler.
[43] bk. Tahrim suresi 3. ayet.
[44] bk. Görgülü, *Onur ve İffet*, 21.
[45] bk. Nur suresi, 27. ayet.
[46] Ebu Davud, "Edeb", 35.
[47] Tirmizi, "Salat", 148.
[48] Müslim, "Birr", 72.
[49] Serinsu vd., "dua", 62.
[50] bk. Tirmizi, "Deavât", 1.
[51] Mümin sunesi 60. ayet.
[52] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/634-635.
[53] Fatiha suresi 5. ayet.
[54] Tirmizi, "Sıfatü'l-Kıyâme", 59.

Temada yer alan sonnotları gösteren sayfa

Sözlük

A

ashap: Hz. Peygamber zamanında yaşamış, Müslüman olarak Peygamberi çok kısa bir süre olsa da görmüş, onun sohbetinde bulunmuş ve yine Müslüman olarak ölmüş kimseler.

azamet: Taşıdığı nitelikler bakımından üstün olma, büyüklük.

B

batıl: 1. Yok olup giden, gerçek ve doğru olmayan, esassız, boş şey. 2. Allah'ın (cc) peygamberleri aracılığıyla bildirmiş olduğu dine uymayan her türlü inanç, fikir, duygu, kanaat, tutum, davranış.

C

caiz: Din, yasa, töre vb. bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapılıp işlenmesine izin verilen.

Cebrail: 1. Allah (cc) tarafından peygamberlere vahiy iletmekle görevlendirilen melek. 2. Dört büyük melekten birinin adı.

Celil (el-Celil): Ululuk sahibi, her şeyi kudretiyle kuşatan, zatında ve sıfatlarında büyük ve eşsiz anlamında Allah'ın (cc) esmayıhüsnasından biri.

cin: Duyularla kavranamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip, ilahi emirlere uymakla yükümlü tutulan ve mümin-kâfir gruplardan oluşan varlık türü.

Ç

çatışma: Birbiriyle uyuşmayan iki güç arasındaki karşıtlık.

D

diyagram: Herhangi bir olayın değişimini gösteren grafik.

E

ebedî: Sonu olmayan, ucu bucağı olmayan, hep kalacak olan; ölümsüz.

ezelî: Zamanda başlangıcı olmayan; öncesiz.

F

fal: Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası ve benzeri şeylere bakarak anlam çıkarma.

G - Ğ

gösteriş: Başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için birinin yaptığı abartılı davranış.

Kitapta yer alan bazı kelime ve kavramların açıklandığı sayfa

Kaynakça

Pazarbaşı, Erdoğan vd., "Tecvid". *Şamil İslam Ansiklopedisi*. ed. Ahmed Ağırakça. 8/17. İstanbul: Şamil Yayınevi, 2000.

Sarı, Mehmet Ali. "Gunne". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 14/195-196. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.

Sarı, Mehmet Ali. *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*. Nümune Matbacılık ve Ciltevi, ts.

Sabuni, Muhammed Ali. *Safvetü't-tefâsîr: Tefsirlerin Özü*. çev. Sadrettin Gümüş - Nedim Yılmaz. 7 Cilt. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2024.

Serinsu, Ahmet Nedim vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. ed. Ahmet Nedim Serinsu. Ankara: Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2. Basım, 2009.

Taberânî, Ebu'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb el-Lahmî. *el-Mu'cemü'l-kebîr*. thk. Hamdî Abdulmecîd es-Selefî. b.y.: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, 2002.

Temel, Nihat. *Kıraat ve Tecvid Istılahları*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1997.

"Tevhit". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 8/129-132. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Tirmizi, Ebu İsa Muhammed bin İsa. *Sünenu Tirmizi*. thk. Halid Abdülğani Mahfuz. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 7. Basım, 2017.

Topaloğlu, Bekir. "Rab". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/372-373. Ankara: TDV Yayınları, 2007.

Ünlü, Demirhan. *Kur'an-ı Kerim'in Tecvîdi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971.

Yazır, Elmalılı M. Hamdi. *Hak Dini Kur'an Dili*. 10 Cilt. İstanbul: Hikmet Neşriyat, 2007.

Yılmaz, Nazif. *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, 2016.

Yandaki karekoddan yararlanarak İSNAD Sonnot Atıf Sistemi Kılavuzu'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Ölçme ve Değerlendirme Soruları'nın cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak kitaba ait Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası'na ulaşabilirsiniz.

Kitabın kaynakçasını gösteren sayfa

Görsel ve genel ağ kaynakçasına yönlendiren karekod

Kitap genelinde

- kavramların, ayet ve sure isimlerinin yazımında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu,
- konu ve kazanımlar ele alınırken Ortaöğretim Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (9,10, 11 ve 12. sınıflar),
- kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun "Kısaltmalar Dizini",
- ayet meallerinde Diyanet İşleri Başkanlığına ait yayınlar kullanılmıştır.
- Kullanılan metinlerin yazıldığı dönemin dil özelliklerinden yahut metni hazırlayanların üslup ve inceleme yönteminden kaynaklı imla ve noktalamasında aslına sadık kalınmıştır.
- Ara metinler aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır ve kısaltmalar (...) ile gösterilmiştir.

KISALTMALAR

as	: aleyhisselam	**MEB**	: Millî Eğitim Bakanlığı
bk.	: bakınız	**M. Ü.**	:Marmara Üniversitesi
cc	: cellecelalüh	**ra.**	: radıyallahüanh - radıyallahüanha - radıyallahüanhüma - radıyallahüanhüm
çev.	: çeviren	**sav**	: Sallallahü aleyhi vesellem
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı	**TDV**	: Türkiye Diyanet Vakfı
DİYKB	: Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı	**thk.**	: tahkik eden
ed.	: editör	**ts.**	: tarihsiz
haz.	: hazırlayan	**vb.**	: ve benzeri
Hz.	: Hazreti	**vd.**	: ve devamı, ve diğerleri

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Anlayarak Okumak

1.2. Kur'an-ı Kerim'i Anlama Adımları

1.3. Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar

1.4. Kur'an-ı Kerim'den Bir Dua: Taha Suresi 25-28. Ayetler

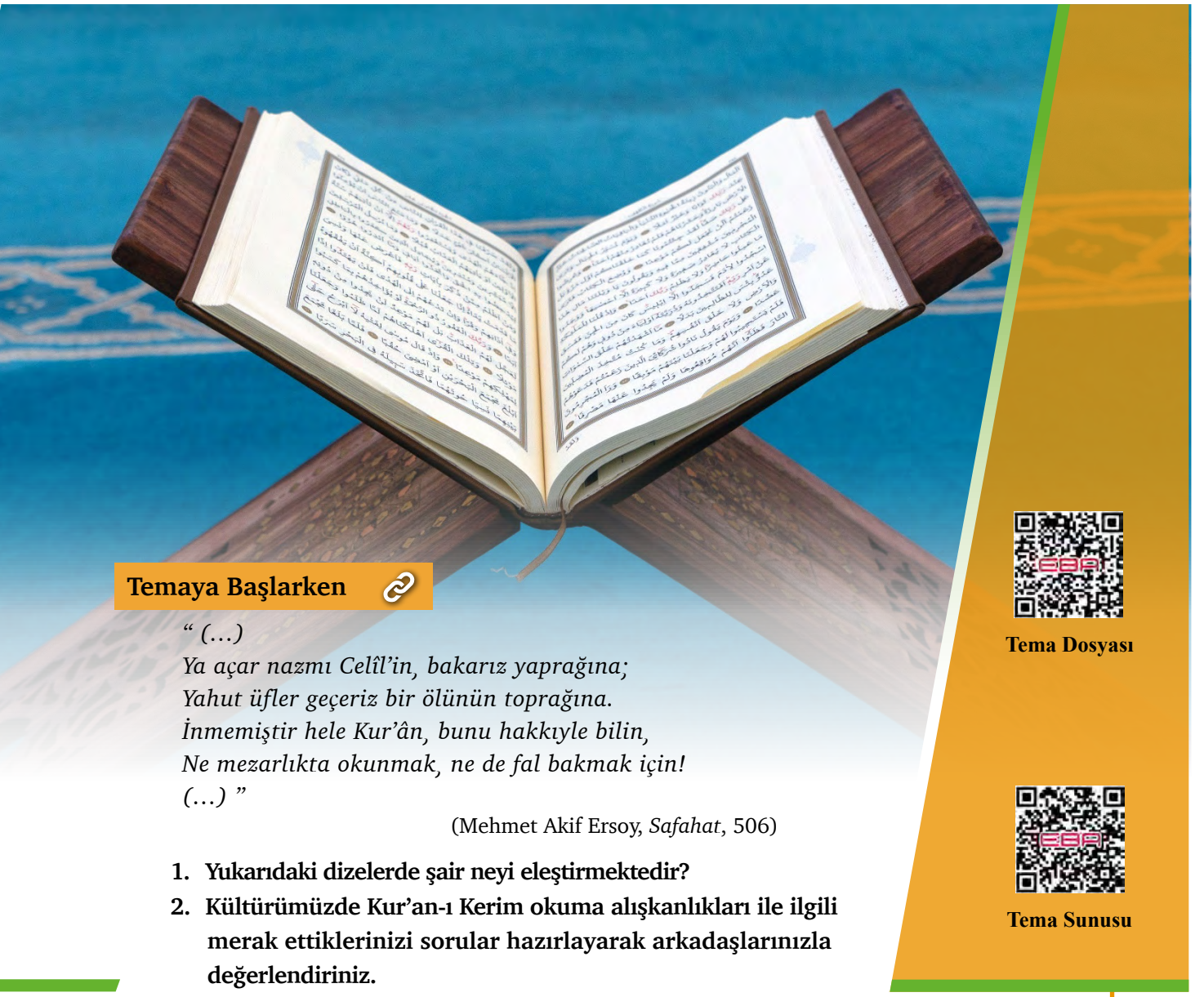
► **Anahtar Kavramlar**

- iffet
- Rab
- tercüme
- meal
- tefsir

Bu temada sizlerden

- Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın önemini sorgulayabilmeniz,
- Kur'an-ı Kerim'i anlama adımlarını karşılaştırabilmeniz,
- Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarını ayırt edebilmeniz,
- Taha suresinin 25-28. ayetlerinde yer alan duaları anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeniz

beklenmektedir.

Temaya Başlarken

“ (…)
Ya açar nazmı Celîl’in, bakarız yaprağına;
Yahut üfler geçeriz bir ölünün toprağına.
İnmemiştir hele Kur’ân, bunu hakkıyla bilin,
Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için!
(…) ”

(Mehmet Akif Ersoy, *Safahat*, 506)

1. **Yukarıdaki dizelerde şair neyi eleştirmektedir?**
2. **Kültürümüzde Kur’an-ı Kerim okuma alışkanlıkları ile ilgili merak ettiklerinizi sorular hazırlayarak arkadaşlarınızla değerlendiriniz.**

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Kur’an-ı Kerim’de geçen kavramların anlamını öğrenmek ve verilen mesajları kavramak, sosyal yaşamda karşılaşılan durumları anlamada önemli bir rol oynar. Kur’an-ı Kerim’de sıkça vurgulanan adalet ilkesi, toplumsal hayatın temel değerlerinden biridir. Bu vurgu, bir yandan haksızlığa uğrayan kişilere haklarını arama cesareti verirken diğer yandan haksızlık yapma eğiliminde olan kişiler için caydırıcı bir unsur oluşturur. Bununla birlikte meal ve tefsir okumak, Kur’an’ın mesajlarının günlük hayat tecrübesiyle anlamlandırılmasına ve daha iyi kavranmasına katkı sağlar. Kur’an’ı anlayarak okumak, meal ve tefsirlerden yararlanmak bu açıdan önem taşır.

1. **Kur’an-ı Kerim’de yer alan kavramların anlamlarını öğrenmenin onun verdiği mesajların anlaşılmasına katkıları neler olabilir?**
2. **Kur’an’ın mesajlarının kavranmasında meal ve tefsir okumanın rolü hakkında ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.**
3. **Kur’an-ı Kerim’i anlamanın sosyal yaşamda karşılaşılan durumları kavramada etkileri neler olabilir?**

Yüce Allah’ın rahmetine ulaşma vesilelerinden biri olan dua, insanın Allah (cc) ile iletişim kurmasını sağlar. İnsan pek çok durumda Yüce Allah’a dua eder. Sıkıntılı durumlarda yapılan dua, insanın yardım ve sabır dilemesini içerir.

Başarılı olmak için ettiğiniz bir duadan sonraki hislerinizden hareketle duanın insan hayatına etkilerini arkadaşlarınızla konuşunuz.

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Anlayarak Okumak

Konuya Başlarken

قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيلًا ۙ ٢ نِصْفَهٗٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ٣ اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِيلًا ٤

Birazı hariç, geceleri kalk namaz kıl. (Gecenin) yarısını (kıl). Yahut bunu biraz azalt, ya da çoğalt ve Kur'an'ı tane tane oku.

(Müzzemmil suresi, 2-4. ayetler)

1. **Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumak denilince aklınıza neler gelmektedir? Söyleyiniz.**
2. **Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını anlamaya çalışmak neden önemlidir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.**

Kur'an-ı Kerim, Allah (cc) tarafından Cebrail (as) aracılığıyla son peygamber Hz. Muhammed'e (sav) indirilen, mushaflarda yazılan, tevatür yoluyla hiçbir değişikliğe uğramadan nesilden nesile aktarılan ve okunması ibadet olan Arapça bir kelamdır.[1] Kur'an-ı Kerim'in indirilen ilk ayetinde **"Yaratan Rabbinin adıyla oku!"**[2] buyrularak okumanın önemi vurgulanır.

Kur'an-ı Kerim, bütün insanlığın hidayeti için gönderilmiştir. Onda yer alan emirler, yasaklar ve öğütler indirildiği dönemle sınırlı olmayıp kıyamete kadar bütün insanlara rehberlik edecek evrensel mesajlardır. Bu mesajları anlamak için önce onu okumak gerekir *(Görsel 1.1)*.

Görsel 1.1
Kur'an-ı Kerim'i okumak ibadet kabul edilir.

Kur'an-ı Kerim; insanları doğru yola ileten, hak ile batılı birbirinden ayırt edip açıklayan bir kitaptır. Allah'a (cc) karşı gelmekten sakınanlar için rehberdir.[3] O, insanın dünya ve ahiret mutluluğu için gönderilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de yer alan emir, öğüt ve yasaklar insanın kendisine, yaratıcısına, insanlara, çevreye ve diğer varlıklara karşı görevlerini bildirir. İnsan, bu öğütlere kulak vermeli, emir ve yasaklara uymalıdır. Bunun için de Kur'an'ı yavaş yavaş, manasını düşünerek anlaşılır bir şekilde okumalıdır. Yüce Allah **"… Kur'an'ı ağır ağır, tane tane oku."**[4] buyurmuştur. Kur'an-ı bu şekilde okumak onun mesajlarını anlamak ve ayetlerinin manalarını düşünmek için daha uygundur. Hz. Peygamber'in de Kur'an-ı Kerim'i, harflerin hakkını vererek yavaş yavaş okuduğu rivayet edilir.[5]

Bilgi Görseli 1.1: Kur'an-ı Kerim'in bazı özellikleri

1. Etkinlik

25 dk.

Adı	Anlayarak Okuma
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın önemi hakkında sorular sorabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek beyin fırtınası etkinliğini gerçekleştiriniz.

1. Üye sayısı eşit gruplar oluşturunuz.
2. Grupça "Kur'an-ı Kerim'in gönderiliş amacı ve onu anlayarak okumanın önemi" hakkında sorular hazırlayınız.
3. Hazırladığınız sorulara verilebilecek cevapları tartışarak ortak cevaplarınızı belirleyiniz.
4. Belirlediğiniz cevapları öğretmen rehberliğinde sınıfta paylaşınız.
5. Yazılan cevaplar arasından önemli olduğunu düşündüğünüz üç maddeyi yazınız.

6. Etkinlik sonunda konuyla ilgili çıkarımlarınızı özetleyiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

2. Etkinlik

30 dk.

Adı	Tartışalım
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın önemi hakkında bilgi toplayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Karekodda verilen videoyu izleyiniz ve aşağıdaki metni okuyunuz.

Kur'an-ı Kerim insanlar için hidayet rehberidir. Onun gönderiliş amacı insanların doğru inanç sahibi olmalarını sağlamak, ahlakını güzelleştirmek, dünya hayatlarını düzene koymak; ilahi irade ve düzene uygun bir dünya hayatından sonra onlara ebedî saadetlerini kazandırmaktır.

(bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/25)

Kur'an'ın niçin indirildiği iyi bilinmelidir. Yüce Allah bu konuda **"Andolsun biz, Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Var mı düşünüp öğüt alan?"** (Kamer suresi 17. ayet) buyurmaktadır. Kur'an'ın indirilme ve okunma amacı yanlış anlaşılırsa ilahi mesajdan yararlanmak imkânsız hâle gelir.

(bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/558)

2. İzlediğiniz video ve verilen metinlerden hareketle öğretmen rehberliğinde tefsirlerden veya https://kuran.diyanet.gov.tr adresinden Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okuma hakkında bilgi toplayınız.
3. Topladığınız bilgilerden hareketle Kur'an-ı Kerim'in gönderiliş amacını ve onu anlayarak okumanın önemini tartışınız.
4. Yapılan tartışmalardan hareketle Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın önemi hakkındaki düşüncelerinizi yazınız.

5. Yazdığınız metinleri öğretmen rehberliğinde arkadaşlarınızla paylaşarak metnin doğruluğunu ve konuya uygunluğunu tartışınız.
6. Tartışmadan çıkardığınız sonuçları günlük hayattan bir örnekle ilişkilendirerek yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Hidayet rehberi olan Kur'an-ı Kerim'in gönderiliş amacı insanları doğru yola ulaştırmaktır. Kur'an-ı Kerim'de insanların yaşamlarına rehberlik edici evrensel ilkeler bulunur. Onda; inanç, ibadet, ahlak, toplum düzeni gibi konularla ilgili bilgiler sunulur.

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de insanların ayetler hakkında düşünmelerini, **bidat** ve **hurafe**lerden kaçınmalarını ister, onlara sorumluluklarını hatırlatır. **"Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur."**[6] buyurarak insanları, bilgi kaynaklarını doğru kullanmaları konusunda uyarır. Taklitçiliği ve bilinçsiz davranmayı **"Onlara, 'Allah'ın indirdiğine uyun.' denildiğinde, 'Hayır, atalarımızdan gördüğümüze uyarız.' dediler. Ya atalarının aklı bir şeye ermemiş, doğru yolu bulamamışlarsa!"**[7] ayetiyle eleştirir.

bidat
Hz. Peygamber Dönemi'nden sonra ortaya çıkan, dinî bir delile dayanmayan inanç, ibadet, fikir ve davranışlar.
(Serinsu vd., "bidat", 40)

hurafe
Akla ve gerçeğe aykırı olan; Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in sünnetiyle çatışma hâlinde olan her türlü düşünce, inanç ve davranış.
(Serinsu vd.,"hurafe", 145)

Doğru bilgi insanın sağlıklı düşünebilmesi ve doğru karar verebilmesi için gereklidir. İnsanı hidayete eriştirecek doğru yol da Allah'ın (cc) gösterdiği yoldur. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"... De ki: "Doğru olan yol ancak Allah'ın gösterdiği yoldur..."**[8] Yüce Allah, kullarından da **"Bizi doğru yola ilet."**[9] şeklinde dua etmelerini istemiştir.

Allah'ın (cc) insanlara gösterdiği doğru yol İslam'dır.[10] İslam'ın temel kaynağı ise Kur'an-ı Kerim'dir. İslam'ı bidat ve hurafelerden uzak, doğru bir şekilde öğrenebilmek ve yaşayabilmek için Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını doğru anlamak gerekir. Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumaya çalışmak Müslümanların öncelikli görevi olmalıdır *(Görsel 1.2)*. Bununla birlikte Kur'an-ı Kerim yorumlanırken ayetler bağlamından koparılmamalı; ayetlerin indirildiği dönemin şartları, ele aldığı konu bütünlüğü ve indiriliş sebepleri dikkate alınmalıdır. Ayrıca Hz. Peygamber'in Kur'an-ı Kerim'i nasıl açıkladığı ve hayatına yansıttığı ayetlerin doğru anlaşılması konusunda Müslümanlara rehberlik etmektedir. Bu şekilde hareket edildiğinde yanlış yorumların ve eksik anlamaların önüne geçilmiş olur.

Görsel 1.2
Kur'an-ı Kerim, Allah'a (cc) karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir.

Öğrenme Günlüğü

Tarih: _ _ / _ _ / _ _ _ _

Yönerge: Aşağıda verilen yapılandırılmış günlüğü doldurunuz.

Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okuma konusunda önceden bildiklerim:

Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okuma konusunda öğrendiklerim:

Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın onun mesajlarını doğru anlamaya etkisi ile ilgili çıkarımlarım:

Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okuma konusunda yapabileceklerim:

Kontrol Noktası

Aşağıda boş bırakılan alana "Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumanın insan hayatına etkileri" ile ilgili blog yazısı yazınız.

Çalışmanız karekodda verilen dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilecektir.

1.2. Kur'an-ı Kerim'i Anlama Adımları

Konuya Başlarken

إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾

"Anlayabilesiniz diye biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik."

(Yusuf suresi 2. ayet)

Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed'in (sav) yaşadığı toplumun diliyle Arapça indirilmiştir. Kur'an dilinin Arapça olması indirildiği dönemde yaşayan insanların onu anlamasını kolaylaştırmıştır. Kur'an-ı Kerim tüm insanlar için öğüt verici, uyarıcı ve müjdeleyicidir. İnsanlar meal ve tefsirler vasıtasıyla Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını daha kolay anlayabilirler.

1. **Arapça bilmeyenler Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını anlamak için neler yapabilir?**
2. **Tercüme, meal ve tefsir kavramları hakkında neler biliyorsunuz?**

Kur'an-ı Kerim, kendine özgü dil ve üslup özellikleri olan ilahi bir kitaptır. Lafız (söz) ve mana yönüyle mucize olan Kur'an'ın bir benzerinin meydana getirilmesi mümkün değildir. Kur'an-ı Kerim'de bu gerçek şöyle ifade edilir: **"De ki: 'Yemin ederim, bu Kur'an'ın bir benzerini ortaya koymak için insanlar ve cinler bir araya gelip birbirine destek olsa dahi onun benzerini ortaya koyamazlar.'"**[11]

Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını anlamak için ayetlerin indirilmeye başlandığı günden itibaren büyük gayret göstermişlerdir *(Görsel 1.3)*. Sahabe, bilmediklerini Hz. Peygamber'e sormuş, onun vefatından sonra da yetkin sahabilerin açıklamalarından yararlanmışlardır. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması için gösterilen bu çaba, sonraki nesillerde de devam etmiştir. İslam'ın Arapça bilmeyen toplumlar arasında yayılmaya başlaması, o toplumlar tarafından da Kur'an-ı Kerim'in okunması ve mesajlarının anlaşılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Görsel 1.3
Braille (Breyıl) alfabesiyle yazılmış Kur'an-ı Kerim'i okuyan bir öğrenci

Edebî eserlerin farklı dillere tam anlamıyla çevrilememesinin nedenlerini tartışınız.

Her dilin kendine özgü yapısı, söz varlığı ve kuralları vardır. Bu nedenle edebî eserleri tam anlamıyla başka dillere çevirmek zordur. Kur'an-ı Kerim anlam derinliği bakımından eşsizdir. Kur'an ayetlerini bire bir, kelime kelime tüm özellikleriyle başka dile aktarabilmek mümkün değildir.

Tercüme

Yazılı bir metni veya konuşmayı bir dilden başka bir dile çevirmeye **tercüme**, çeviriyi yapan kişiye ise mütercim denir.[12] Tercüme harfî (lafzi) ve tefsirî (manevi) olarak ikiye ayrılır.

Kur'an-ı Kerim'in harfî (lafzi) olarak tercüme edilemeyişinin nedenlerini tartışınız.

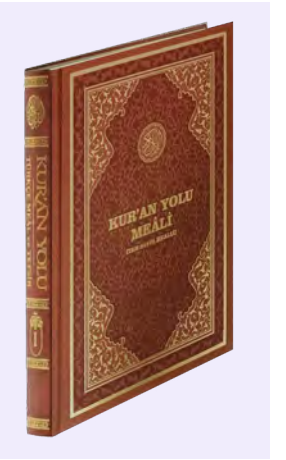
Harfî tercüme dildeki sözleri başka bir dildeki benzer söz ve kelimelerle ifade etmektir. Bu tercüme yönteminde sözdeki düzen, sıralama ve kelimelerin birbirine uygun olması gerekir. Çevrilen dildeki hiçbir kelime atılmaz. İslam âlimleri Kur'an-ı Kerim'in tercümesinin bu yöntemle mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Tefsirî (manevi) tercüme, metindeki kelimelerin sıralaması, sayısı, birbirine uygun olması gibi şeklî özelliklerine bağlı kalmaksızın sözün anlamını başka bir dille açıklamaktır. Bu tür çeviride esas olarak manaya itibar edilir.[13]

Meal

Meal; Arapçadan kelime kelime çevirmeksizin, asıl anlatılmak istenileni ifade ederek yapılan Kur'an-ı Kerim çevirilerinin ortak adıdır.[14] Kur'an-ı Kerim ayetleri tam manasıyla başka dillere aktarılamadığı için ayetlerde anlatılmak

istenilenler kelimesi kelimesine değil de yaklaşık anlamıyla başka bir dile çevrilir. Kur'an-ı Kerim'in bire bir tercümesi mümkün olmadığı için Kur'an-ı Kerim çevirilerine tercüme yerine meal denmiştir[15] *(Görsel 1.4)*.

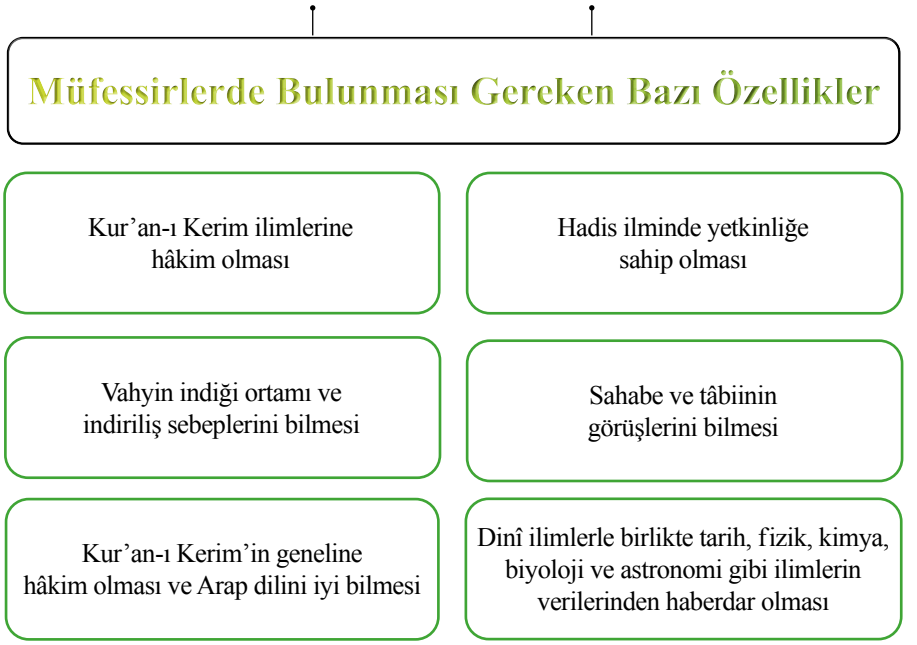
Her meal çalışması, onu hazırlayan kişinin Arapçaya ve çevirdiği dile hâkimiyeti, kültürel birikimi ve sahip olduğu diğer ilimlerle şekil bulan bir çeviridir. Meallerde; meali hazırlayanın bilgi, kültür ve düşüncelerinin etkisi görülür.

Görsel 1.4
Meal çalışmaları, Kur'an-ı Kerim'in mesajlarının anlaşılmasını sağlar.

Tefsir

Tefsir kelimesi sözlükte "kapalı bir şeyi açma, bir manayı açığa çıkarma ve bir şeyi açıklama" anlamlarına gelir. Terim anlamıysa İslam bilginlerinin birikimi, Arap diline hâkimiyeti ölçüsünde Kur'an-ı Kerim'in içerdiği manaları ortaya çıkarması ve yorumlamasıdır.[16] Kur'an ayetlerini yorumlama ilmine ve bu alanda yazılan eserlere de tefsir denir. Tefsir ilmiyle meşgul olan kişilerse müfessir olarak isimlendirilir. Müfessirlerin bazı yeterliliklere sahip olması gerekir.[17]

Bilgi Görseli 1.2: Müfessirlerin özelliklerinden bazıları

Kur'an-ı Kerim ayetleri genel olarak muhkemdir. Bazı ayetler veya ayetlerde geçen kelimeler anlam bakımından müteşabih olabilir. Bu ayetler bazen başka bir ayet, bir hadis veya açıklama ile anlaşılır hâle getirilmiştir. Kur'an'daki ayetleri tefsir eden ilk kişi Hz. Peygamber'dir. O, tebyin görevi gereği vahyi açıklamış, anlamı kapalı ayetleri tefsir etmiştir. Örneğin **"Namazları ve orta namazı aksatmadan kılın, huşû içinde Allah'ın huzurunda durun."**[18] ayetinde anlamı kapalı olan orta namazı, ikindi namazı olarak tefsir etmiştir.[19] Hz. Muhammed'den (sav) sonra sahabiler, sonraki devirlerdeyse Kur'an-ı Kerim ve hadislere vâkıf olan İslam bilginleri ayetlerin anlamını belirli metot ve kurallar dâhilinde açıklamaya, ayetlerdeki kapalı ifadeleri anlaşılır hâle getirmeye çalışmışlardır.

muhkem
Sağlam, anlamı açık, yoruma gerek olmayan, okunduğunda manası hemen anlaşılan ayet
(Sürmeli vd., "muhkem", 245)

müteşabih
Birçok anlama gelebilen, açıklamaya ihtiyaç duyulan veya anlamı akılla bilinemeyecek olan, tefsirinde güçlük çekilen kelime ve ayetler.
(Sürmeli vd., "müteşabih", 268)

3. Etkinlik

30 dk.

Adı	Listeleyelim
Amaç	Tercüme, meal ve tefsir kavramlarının özelliklerine ilişkin benzerlik ve farklılıkları listeleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Öğretmen rehberliğinde (https://kuran.diyanet.gov.tr adresinden veya Diyanet İşleri Başkanlığı basımı) meal ve tefsir örnekleri inceleyiniz. Yanda karekodda verilen sunuyu izleyiniz.
2. Üye sayısı eşit üç grup oluşturunuz ve her grup için bir sözcü belirleyiniz.
3. Grup olarak tercüme, meal ve tefsir konularından birini seçerek bunların ayırt edici ve benzer özelliklerini değerlendiriniz.
4. İncelemelerinizden ve izlediğiniz videodan hareketle tercüme, meal ve tefsirin benzer ve farklı yönlerini listeleyerek grup sözcüsü aracılığı ile sınıfta paylaşınız.
5. Paylaşılan benzer ve farklı yönleri öğretmen rehberliğinde değerlendirerek elde ettiğiniz çıkarımları aşağıdaki bölümlere not ediniz.

Mealin Ayırt Edici Özellikleri
- Mana kısa ve öz verilmeye çalışılır.

Tefsirin Ayırt Edici Özellikleri
- Açıklayıcı ek bilgiler verilebilir.

Meal, Tefsir ve Tercümenin Benzerlikleri
- Arapçaya ve Kur'an'ın bütününe hâkim olmak gerekir.

Tercümenin Ayırt Edici Özellikleri
- Kur'an-ı Kerim'in bire bir tercümesi mümkün değildir.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

İslam âlimleri namazda Kur'an-ı Kerim'in aslî lafızlarıyla okunduğunu bildirmişlerdir. (bk. Diyanet İşleri Yüksek Kurulu, *Fetvalar*, 126)

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması için yapılan tercüme, meal ve tefsir çalışmaları Kur'an-ı Kerim'in yerini asla tutmaz. Tercüme, meal ve tefsirler Kur'an-ı Kerim'in kendisi değil çevirenin ya da yorumlayanın Kur'an'dan anladığıdır. Bu nedenle Kur'an-ı Kerim meal ve tefsirlerinde farklılıklar görülebilir.

4. Etkinlik

1 Hafta + 30 dk.

Ders Dışı Görev

Adı	Sunum, Poster, Afiş Hazırlama
Amaç	Tercüme, meal ve tefsir kavramlarına ilişkin özellikleri belirleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Üye sayısı eşit üç grup oluşturunuz.
2. Grupça tercüme, meal ile tefsirin benzer ve farklı yönleriyle ilgili sunum, poster veya afiş hazırlama çalışmalarından birini seçiniz.
3. Yapacağınız sunumların 3-5 dakika aralığında, hazırlayacağınız poster veya afişlerin ise dikkat çekici olmasına özen gösteriniz.
4. Çalışmalarınızı sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.
5. Afiş ve posterleri öğretmen rehberliğinde sınıfta veya uygun bir alanda sergileyiniz.

Değerlendirme: Yapılan çalışmanız karekodda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı'yla değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

Tablodaki numaralandırılmış bilgileri tercüme, meal ve tefsirle ilişkilendiriniz. İlişkilendirdiğiniz ifadeyi kutucuklarda (✓) işareti ile belirtiniz. Verilen bir bilgi için aynı satırda birden çok kutucuk işaretleyebilirsiniz.

	Bilgi	Tercüme	Meal	Tefsir
1.	Bir dilden başka bir dile yapılan bire bir çeviriye denir.			
2.	Arapçadan kelime kelime çevirmeksizin, asıl anlatılmak istenileni ifade ederek yapılan Kur'an-ı Kerim çevirilerinin ortak adıdır.			
3.	Uzman kişilerin belirli bir metot ve kural dâhilinde Kur'an-ı Kerim ayetlerini açıklaması ve yorumlamasıdır.			
4.	Kur'an-ı Kerim'i anlama çabası olan bu çalışmalar Kur'an-ı Kerim'in yerini asla tutmaz.			
5.	Bu alanda çalışma yapacak kişilerin Arapçaya hâkim olması gerekir.			
6.	Bu alanda çalışan ve eser üreten kişiye müfessir denir.			
7.	Kur'an ayetlerinin manalarını ve işaret ettikleri hükümleri inceler.			
8.	Hazırlanan Kur'an-ı Kerim çevirilerinde anlamda eksiklik veya fazlalık olabileceğini ifade etmek için kullanılan kavramdır.			
9.	Lafzi ve manevi olarak ikiye ayrılır. Lafzi yöntemin Kur'an-ı Kerim için kullanılması mümkün değildir.			
10.	Namaz kılarken Kur'an-ı Kerim ayetleri yerine okunduğunda namazı bozar.			

1.3. Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar

Konuya Başlarken

وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٩٢﴾

"Şüphesiz bu Kur'an âlemlerin Rabb'i tarafından indirilmiştir."

(Şuara suresi 192. ayet)

1. **"Âlemlerin Rabb'i" ifadesinden ne anlıyorsunuz?**
2. **Alemlerin Rabb'ine iman ile iffetli yaşam arasında nasıl bir bağ kurulabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz?**

Rab

Rab kelimesi Kur'an-ı Kerim'de 962 yerde doğrudan Allah'ı (cc) ifade etmek için kullanılır.

(bk. Topaloğlu, "Rab", 34/372)

Kur'an-ı Kerim'de bazı kavramlar sıklıkla tekrar edilmektedir. **Rab** ve **iffet** kavramları bunlardandır. **Rab**, Yüce Allah'ın "yaratan, olgunlaştıran, besleyip büyüten, tüm varlıkları gözetim altında tutan, onlarla ilgili her türlü kuralı koyan ve bütün varlıkların rızkını veren" anlamlarına gelen güzel isimlerinden biridir.[20] Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc) lafzından sonra en çok kullanılan isimdir. Rab kelimesi tek başına söylendiğinde yalnızca "Allah (cc)" kastedilir.[21]

Allah (cc) âlemlerin Rabb'idir; evrenin, görünen ve görünmeyen her şeyin yaratıcısıdır. Canlılara rızık veren, güç ve kudret sahibi olandır.[22] Her türlü övgüye layık olan da O'dur. Kur'an-ı Kerim'de bu husus şöyle ifade edilmiştir: **"Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur."**[23]

Görsel 1.5
Hz. İbrahim'in ateşe atıldığı yer olduğuna inanılan Balıklıgöl/Şanlıurfa

Hz. İbrahim, putperest bir kavme peygamber olarak gönderilmiştir[24] *(Görsel 1.5)*. Onlara Allah'tan (cc) başka varlıklara tapınmanın yanlışlığını anlatmıştır. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'in kavmine şöyle dediği belirtilir: **"İyi bilin ki âlemlerin rabbi dışında taptıklarınız benim düşmanımdır; O, beni yaratan ve bana doğru yolu gösterendir. Beni yediren ve içirendir. Hastalandığım zaman bana şifa verendir."**[25]

Rab yalnızca yaratıcı değil aynı zamanda hayatı yöneten, hüküm koyan, bağışlayan ve yalnızca kendisine kulluk edilmesi gereken yüce varlıktır.[26] Allah (cc), insanı en güzel şekilde yaratmış[27] ve başıboş bırakmamıştır.[28] İnsanların hem dünyada hem de ahirette mutlu olmaları için peygamberler aracılığıyla onlara doğru yolu göstermiştir. Kur'an-ı Kerim'de insan, Yüce Allah'tan başka rabler edinmemesi konusunda uyarılmıştır. Tevbe suresinin 31. ayetinde Allah (cc) bu konuyla ilgili şöyle buyurmuştur: **"(Yahudiler) Allah'ı bırakıp, hahamlarını; (Hristiyanlar ise) rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rab edindiler. Oysa bunlar da ancak bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardır..."**

Bu ayet indirilince Adî bin Hatim (ra), Peygamber Efendimiz'e şöyle demiştir:

— Ya Resulullah! Onlar rahiplerine ve hahamlarına tapınmıyorlardı.

Peygamberimiz de ona "*Evet onlar (görünürde) rahiplerine ve hahamlarına tapınmıyorlardı fakat (onları Allah'ın yerine koyarak) helâl kıldıklarını helâl, haram kıldıklarını da haram sayıyorlardı (ki bu da Allah'ı bırakıp başkalarını ilâh tanımaktan farksızdı).*"[29] diye cevap vermiştir.

Kur'an-ı Kerim'de sıkça tekrarlanan kavramlardan bir diğeri olan **iffet** sözlükte "haramlardan uzak durma, kötü söz ve eylemlerden kaçınma, gözü ve gönlü tok olma" anlamlarına gelir. Terim olarak ise "yeme, içme ve diğer bedenî hazlar konusunda ölçülü olma, aşırı istekleri dinin ve aklın buyruğuyla sınırlandırarak kazanılan erdem" anlamında kullanılır.[30] İnsanın ahlak kurallarına bağlı kalarak namusunu, şerefini ve haysiyetini koruması iffet olarak adlandırılır. İffet, Türkçede namus olarak da ifade edilir.[31]

Kur'an-ı Kerim'de her Müslümana gözlerini haramlardan sakınmaları ve iffetlerini korumaları emredilmiştir. Bu konuda müminler için **"Zekâtlarını verirler, iffetlerini korurlar."**[32] buyrulmuştur. Sadakaların yoksul olmalarına rağmen dilenmeyen ve bundan dolayı zengin sanılan iffetli kişilerin de hakkı olduğu bildirilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de bu husus şöyle ifade edilmiştir: **"(Sadakalar) kendilerini Allah yoluna adayan, yeryüzünde dolaşmaya güç yetiremeyen fakirler içindir. İffetlerinden dolayı (dilenmedikleri için), bilmeyen onları zengin sanır. Sen onları yüzlerinden tanırsın..."**[33] Bu emir ve tavsiyeler sadece günlük hayatla sınırlı değildir. Özellikle sosyal medya kullanımında mahremiyetin dikkat edilmesi ve iffetin korunması Müslümanlar için aynı derecede önemlidir

Kur'an-ı Kerim'de evlenmek isteyenlerin evlendirilmesi öğütlenmiştir[34] *(Görsel 1.6)*. **"Evlenme imkânı bulamayanlar, Allah lutfundan ihtiyaçlarını giderinceye kadar iffetlerini korusunlar..."**[35] buyrulmuştur. Yetimlerin korunması, reşit olduklarında mallarının kendilerine verilmesi istenmiştir.[36] Peygamberimiz iffetli olmak isteyen kimseyi Yüce Allah'ın iffetli kılacağını belirtmiş;[37] evliliğin, haramdan sakınmada ve iffeti korumada en iyi yol olduğunu söylemiştir.[38] Ayrıca şöyle dua etmiştir: *"Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği istiyorum."*[39] İffetli kişi, Rabb'in emir ve yasaklarına uyarak nefsinin aşırı isteklerini sınırlar. Helal ve meşru olanla yetinerek haramlardan ve kötü davranışlardan uzak durur. Onun bu davranışı Allah'a (cc) saygı, sevgi ve bağlılığını güçlendirir, iç huzur ve irade gücü kazandırır.

Görsel 1.6
Evlenme, nikâh yoluyla kadın ve erkek arasında kurulan birlikteliktir.

İffetli olmak, insanların birbirlerine güvenip saygı duymasını sağlar. Bu da aralarında sevgi ve yakınlığı artırır. İffetli bir yaşam, ailenin güçlü temeller üzerine kurulmasına yardımcı olur. Ayrıca toplumda güvensizlikten doğabilecek sorunları önleyerek huzurlu bir ortam oluşturur. Böylece insan onuruna değer veren bir yaşam anlayışı gelişir ve güzel davranışlar toplumda yaygınlaşır.

5. Etkinlik

30 dk.

Adı	Kavramları Tespit Edelim
Amaç	Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarını tespit edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Diyanet İşleri Başkanlığının kuran.diyanet.gov.tr adresinden veya Diyanet İşleri Başkanlığı ile Diyanet Vakfı tarafından yayımlanan Kur'an-ı Kerim meallerinden 'Rab' ve 'iffet' kavramlarının geçtiği ayetleri inceleyiniz.
2. İncelediğiniz ayetlerin hangi surede yer aldığını ve ayet numaralarını yazınız.

3. Ayetlerde geçen Rab ve iffet kavramlarının hangi anlamlarda kullanıldığını belirleyiniz.

Rab kavramının anlamları:

İffet kavramının anlamları:

4. Belirlediğiniz anlamları öğretmen rehberliğinde sınıfta paylaşarak değerlendiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

İffet ile mahremiyetin korunması arasında yakın bir ilişki vardır. Mahremiyet, herkesin bilmesi gerekmeyen, saygıya ve gizlenmeye değer şey[40] anlamına gelen mahrem kelimesinden türemiştir. Bireyin iradesi dışında paylaşıma açık olmayan ve sır olarak kalması gereken özel alanı ifade etmektedir. Kur'an-ı Kerim'de insanın bedeni,[41] aile içi ilişkiler,[42] korunması için başkalarına emanet edilen sırlar,[43] mahrem olarak ifade edilen alanlardan bazılarıdır.

Mahremiyet bilinci, insanın kendisini tanımasını, özel hissetmesini sağlar ve öz saygısını geliştirir. Bu durum insanın kendi sınırlarını korumayı öğrenmesini ve başkalarının sınırlarına saygı duymasını sağlar. Böylece insan kendisinin ve başkalarının onurunu ihlal edecek adımlar atmaz.[44] Yüce Allah, Nur suresinin 30-31. ayetlerinde şöyle buyurur: **"Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha arındırıcıdır. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır. Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Dışarıda kalanlardan başka ziynetlerini göstermesinler. Başörtülerini yakalarının üzerinden bağlasınlar..."**

6. Etkinlik

30 dk.

Adı	Araştıralım
Amaç	Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarının dinî ilimlerdeki yeri ve önemini araştırabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Öğretmen rehberliğinde Rab ve iffet kavramlarının dinî ilimlerdeki yerini ve önemini araştırmak için güvenilir kaynaklar belirleyiniz.
2. Belirlediğiniz kaynaklardan Rab ve iffet kavramlarının dinî ilimlerdeki yerini ve önemini araştırınız.
3. Araştırma sonucu elde ettiğiniz bilgileri kaydediniz ve ilişkili olduğu konuya göre etiketleyiniz.

4. Öğrendiklerinizden ve araştırma sonucu elde ettiğiniz bilgilerden hareketle kendi mahrem alanınızı belirleyerek yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

İslam, insanın kişisel özgürlük alanını korumasını ve başkalarının özel hayatının gizliliğini ihlal edecek davranışlardan kaçınmasını emreder. Aynı zamanda bireyin sosyal ilişkilerinde kişisel sınırlarını belirlemesini ve bu sınırlara uygun davranmasını öğütler. Bu konuyla ilgili Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: **"Ey iman edenler! Kendi evlerinizden başka evlere, geldiğinizi hissettirip (izin alıp) ev sahiplerine selam vermeden girmeyin. Bu davranış sizin için daha hayırlıdır. Düşünüp anlayasınız diye size böyle öğüt veriliyor."**[45] Peygamber Efendimiz "*Müslümanların gıybetini yapmayın ve onların gizli hâllerini araştırmayın.*"[46] hadisiyle insanların gizli hâllerinin araştırılmasını yasaklamış, izinsiz olarak başkasının evinin içine bakmanın helal olmadığını bildirmiştir.[47] Ayrıca kişinin kusurlarının topluma zarar vermediği sürece gizlenerek Allah (cc) ile kul arasında kalması gerektiğini de "*Kim dünyada bir kulun kusurunu örterse, Allah da kıyamet günü onun kusurunu örter.*"[48] hadisiyle ifade etmiştir.

tecessüs

İnsanların birbirlerinin gizli durumlarını, ayıplarını ve kusurlarını araştırıp ortaya dökmeleri.

(Serinsu vd., "tecessüs", 355)

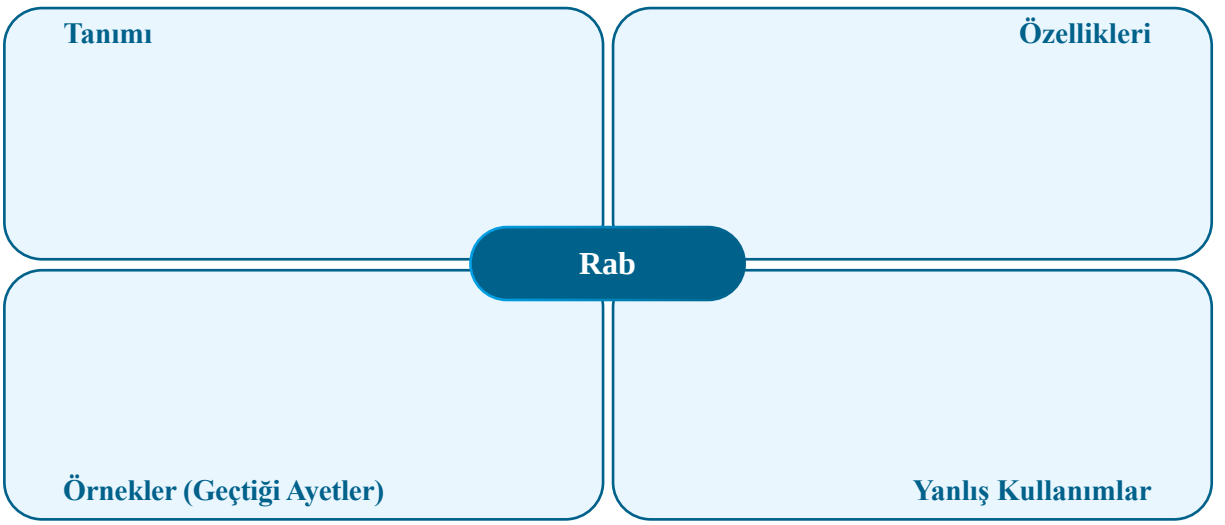
7. Etkinlik

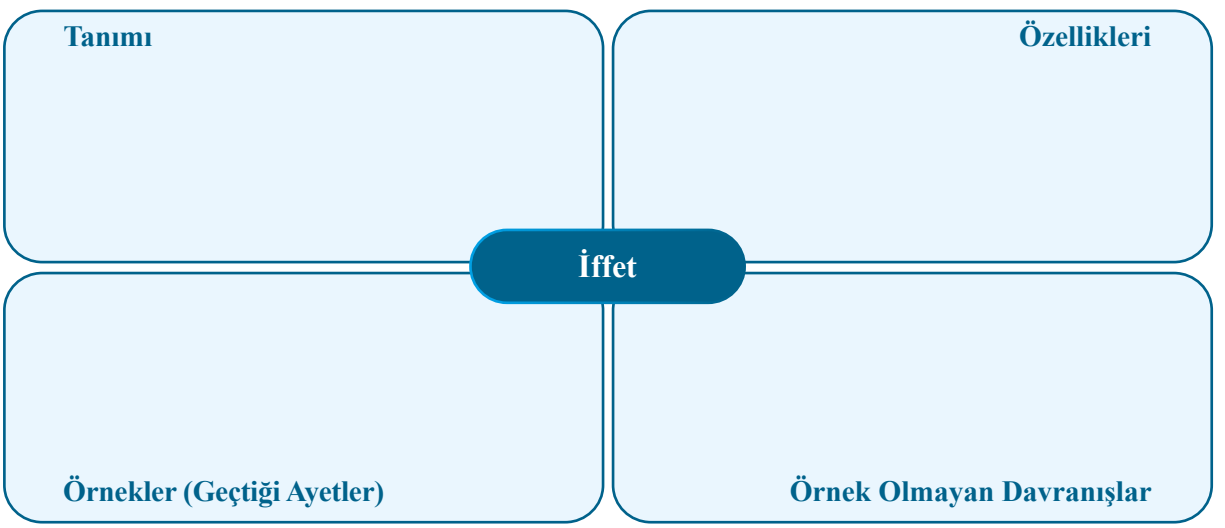
40 dk.

Adı	Rab ve İffet Kavramları
Amaç	Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Yanda karekodla verilen videoları izleyiniz.
2. Üye sayısı eşit gruplar oluşturunuz.
3. İzlediğiniz videolardan ve öğrendiklerinizden hareketle Rab ve iffet kavramlarına yönelik hazırlanan aşağıdaki diyagramlardan birini grupça doldurunuz.

4. Yaptığınız çalışmayı sınıf arkadaşlarınıza sununuz.
5. Doldurduğunuz diyagramda eksiklik varsa öğretmen rehberliğinde tamamlayınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

8. Etkinlik

15 dk.

Adı	Çözümleyelim
Amaç	Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki tabloda verilen bilgilerin hangi kavramla ilişkili olduğunu belirleyerek ilgili kutucuğa (✓) işareti koyunuz.

Bilgiler	**Kavramlar**	
	Rab	**İffet**
1. İlahi düzenle ilişkilidir.		
2. Toplumsal düzenle ilişkilidir.		
3. Allah'ın (cc) yaratan, rızık veren, yöneten sıfatlarıdır.		
4. Temizlik, arınma, hayâ anlamlarına gelir.		
5. İnsana kulluk bilinci kazandırır, maneviyatını güçlendirir.		
6. Toplumsal düzeni sağlar, adalet ve birlik bilinci oluşturur.		
7. İslam'da ahlaki erdemdir.		
8. Allah'ın (cc) varlığı ve birliğiyle ilişkilendirilerek değerlendirilir.		
9. Allah'a (cc) kulluk bilinci, ibadetler, helal-haram hükümleri bu kavramla ilişkilidir.		
10. Bireyin hem kendisine hem topluma karşı sorumluluğunu gösterir.		

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki cümlelerin doğruluğu (D) veya yanlışlığına (Y) göre okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

Rab, yaratan ve yarattıklarını terbiye edendir.

- D → Kur'an-ı Kerim, iffeti hem kadınlar hem de erkekler için korunması gereken bir erdem olarak tanımlar.
  - D → Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc) lafzından sonra en çok Rab ismi geçmektedir.
    - D → 1. Çıkış
    - Y → 2. Çıkış
  - Y → Yaratıcı anlamında Rab ismi insan için de kullanılır.
    - D → 3. Çıkış
    - Y → 4. Çıkış
- Y → İffetli olmak kişiyi sosyal hayattan uzaklaştırır.
  - D → İffet, insanın hem davranışlarında hem de sözlerinde temiz ve ölçülü olmasıdır.
    - D → 5. Çıkış
    - Y → 6. Çıkış
  - Y → İffetli olmanın toplumsal bir yönü yoktur.
    - D → 7. Çıkış
    - Y → 8. Çıkış

Yandaki karekodu kullanarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

1.4. Kur'an-ı Kerim'den Bir Dua: Taha Suresi 25-28. Ayetler

Konuya Başlarken

اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوْا فِى الْاَرْضِ
بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ خَوْفًا وَّطَمَعًا ۚ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٦﴾

"Rabbinize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Bilesiniz ki O, haddi aşanları sevmez. Islah edilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Allah'a korkuyla ve ümitle dua edin. Muhakkak ki iyilik edenlere Allah'ın rahmeti çok yakındır."

(Araf suresi 55-56. ayetler)

1. **Sizi dua etmeye yönelten nedenler nelerdir?**
2. **Günlük hayatta ettiğiniz dualara örnekler veriniz.**

Dua; insanın, Allah'ın (cc) yüceliği ve büyüklüğü karşısında kendi zayıflığını kavrayıp O'na yalvarması, şükretmesi, O'nu övmesidir. Kişinin Allah'la (cc) her an beraber olduğunun bir göstergesi olarak O'nunla iletişim kurmasıdır[49] *(Görsel 1.7)*. İnsan; bir iyiliğin veya nimetin kendisine verilmesi ya da bir kötülüğün giderilmesi amacıyla Yüce Allah'a olan sevgi ve saygısını göstermek için dua eder. Böylece Yüce Allah'ı anar, O'na şükreder ve her an O'nun huzurunda olduğu bilinciyle manevi bağını canlı tutar.

Görsel 1.7
Dua, kulun Allah'la (cc) iletişim kurmasıdır.

Dua, ibadetlerin özüdür[50] ve içtenlikle edilmelidir. Yüce Allah, kullarından kendisine dua etmelerini istemiştir.[51] Kulun işlediği hatalardan bağışlanma dilemesi de bir duadır. Dua etmek, kulun Allah (cc) katında değer kazanmasını sağlayan yollardan biridir. Kur'an-ı Kerim'de peygamber kıssaları anlatılırken dua örneklerine yer verilmesinin nedenlerinden biri de duanın kul ile Allah (cc) arasındaki güçlü bağını göstermektir. Hz. Musa'nın ettiği Taha suresinin 25-28. ayetlerinde yer alan dua, bunun örneklerindendir.

9. Etkinlik

20 dk.

Adı	Mealden Bulalım
Amaç	Taha suresinin 25-28. ayetlerinin meallerini bulabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Taha suresi 25-28. ayetlerin meallerini kuran.diyanet.gov.tr adresinden veya Diyanet İşleri Başkanlığı ile Diyanet Vakfı tarafından yayımlanan Kur'an-ı Kerim meallerinden bulup okuyunuz.
2. Taha suresi 25-28. ayetlerin içeriğini kendi cümlelerinizle not ediniz.

3. Taha suresi 25-28. ayetlerin içeriğinden hareketle inananların hayatında duanın yeri ve önemi hakkındaki düşüncelerinizi belirtiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Hz. Musa'nın bu duası günümüzde topluluk önünde konuşma yaparken veya vaazlarda okunmaktadır.

Hz. Musa, halkına zulmeden ve kendisini ilah sayacak kadar kibirlenen Firavun'u uyarmak üzere peygamber olarak gönderilmiştir. Bu görevi hakkıyla yerine getirememekten endişelenmiş ve Allah'ın (cc) lütfuna sığınmıştır. Görevini başarabilmesi için Yüce Allah'tan gönlünün ferahlatılmasını, zihninin açılmasını ve sözünün anlaşılır kılınarak işinin kolaylaştırılmasını istemiştir.[52] Allah (cc), Hz. Musa'nın duasını kabul etmiş; kalbine huzur, diline açıklık vermiş ve işini kolaylaştırarak onu Firavun'un karşısında başarıya ulaştırmıştır.

10. Etkinlik

30 dk.

Adı	Konuları Belirleyelim
Amaç	Taha suresinin 25-28. ayetlerindeki konuları belirleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Verilen ayetleri ve meallerı okuyunuz, karekoddaki videoyu izleyiniz.

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِى صَدْرِى ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِىٓ اَمْرِى ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِى ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِى ﴿٢٨﴾

"Musa: Rabbim! dedi, yüreğime genişlik ver. İşimi bana kolaylaştır. Dilimden (şu) bağı çöz. Ki sözümü anlasınlar."

(Taha suresi 25-28. ayetler)

2. Ayetler hakkında aklınıza gelen ilk düşünceleri, anahtar kelimeleri ve soruları yazınız.

3. Taha suresi 25–28. ayetlerde yer alan dua kim tarafından edilmiştir ve karşılaştığı hangi zorlukları aşmak için yapılmış olabilir?

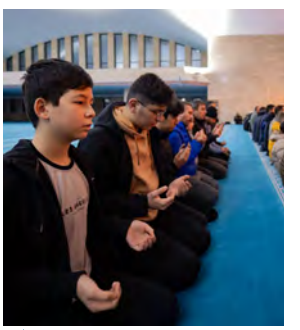
4. Duanın her bir ifadesi (ferahlık, kolaylaştırma, dil çözme, anlaşılma) hangi zorluk veya duyguya karşılık gelmektedir?

5. Günlük hayatta kendinizi ifade etmekte zorlandığınız bir duruma veya yerine getirmekte güçlük çektiğiniz bir göreve örnek veriniz.

6. Dua ettiğinizde yaşadığınız duyguları yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

İnsan bazen sorumluluklarını yerine getirme ve başarıya ulaşma konusunda endişelenebilir. Böyle durumlarda Yüce Allah'ın lütfuna sığınmalı ve O'ndan yardım dilemelidir *(Görsel 1.8)*. Müslüman, kıldığı namazların her rekâtında Yüce Allah'a **"(Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz."**[53] diyerek seslenir. Enam suresinin 17. ayetinde Yüce Allah şöyle buyrur: **"Şayet Allah sana bir zarar dokundursa bunu O'ndan başka giderecek yoktur. Fakat sana bir hayır dokunduracak olsa onu da kimse gideremez. Bil ki O her şeye hakkıyla gücü yetendir."** Nitekim peygamberimiz, bir yolculuk sırasında Abdullah bin Abbas'a Allah'tan (cc) yardım istenmesi ile ilgili şöyle demiştir: "*... Bir şey istediğinde Allah'tan iste! Yardıma muhtaç olduğunda Allah'tan yardım dile! Şunu bil ki bütün insanlar sana fayda vermek için toplansa Allah'ın takdiri dışında sana fayda veremezler. Ve yine bütün insanlar sana zarar vermek için toplansa Allah'ın takdiri dışında sana hiçbir şeyde zarar veremezler...*"[54]

Görsel 1.8

Dua, kulun dilek ve isteklerini aracısız bir şekilde Allah'a (cc) iletmesidir.

11. Etkinlik

40 dk.

Adı	Hayatımda Duanın Yeri
Amaç	Taha suresinin 25-28. ayetlerindeki konulara ilişkin çıkarımlar yapabilme ve bu çıkarımları günlük hayatında uygulayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Taha suresinin 25-28. ayetlerinden hareketle tabloyu inceleyiniz ve Hz Musa'nın duasını analiz ediniz. Yaşamınızla ilişkilendirdiğiniz durumları tabloda ilgili başlık altındaki kutucukları işaretleyerek belirtiniz.

Hz. Musa Dua Ederken Ne Dedi?	Hz. Musa'nın Bu İsteği Hangi Duyguya Karşılık Gelir?	Yaşamınızda Hangi Duruma Benzer?
... Yüreğime genişlik ver.	Korku, endişe, daralma	☐ Sınav öncesinde ☐ Topluluk önünde konuşma yaparken ☐ Diğer: .....
İşimi bana kolaylaştır.	Yükün ağırlığı, çaresizlik	☐ Yapılacak görev çok olduğunda ☐ Yeni bir şey öğrenirken ☐ Diğer: .....
Dilimden (şu) bağı çöz.	İfade edememe korkusu, telaş	☐ Bir fikri savunurken ☐ Yabancı dilde konuşurken ☐ Diğer: .....
Ki sözümü anlasınlar.	Anlaşılma arzusu, iletişim.	☐ Bir konuyu anlatırken ☐ Biriyle iletişim kurmaya çalışırken ☐ Diğer: .....

2. Hz. Musa'nın bu duayı ettikten sonra hissettiği duygular neler olabilir? Belirtiniz.

3. Tablodaki durumlardan birini seçerek Allah'a hitap eden bir giriş cümlesiyle yaşadığınız duygunuzu ve yardım istediğinizi belirten kısa bir dua yazınız.

4. Yazdığınız duanın size ne hissettirdiğini ve davranışlarınızdaki olumlu değişiklikleri yazınız.

5. Etkinlik sürecinde edindiğiniz bilgilerden hareketle aşağıdaki cümleyi tamamlayınız.

"Bu etkinlikten sonra dua ile ilgili düşüncem değişti/pekişti çünkü

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

Allah	Fatiha	ferahlık	Firavun	insan	Taha	yardım	zenginlik

1. Dua, ... ile kul arasında bir iletişim biçimidir.
2. Hz. Musa'nın duası, ... suresinde yer almaktadır.
3. "Gönlüme ..... ver. İşimi bana kolaylaştır."
4. "İşimi bana kolaylaştır." ifadesi, Yüce Allah'tan ..... talebini içerir.
5. Hz. Musa'nın Rabb'ine ettiği dua; tebliğle görevlendirildiği ..... karşısında yardım dilemek için yaptığı bir yakarıştır.

B) Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız.

1. Hz. Musa, kral olmak için Allah'a (cc) dua etmiştir. (….)
2. Hz. Musa'nın duası, Kur'an-ı Kerim'de yer alan içten ve anlamlı dualardan biridir. (….)
3. Hz. Musa'nın duası sadece fiziksel yardım isteğini içermektedir. (….)
4. Peygamberler, önemli görevlerden önce dua etmişlerdir. (….)
5. Dua, sadece sıkıntılı anlarda yapılır. (….)

Karekodu okutarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

Performans Görevi

1 hafta + 30 dk.

Görev	Rab ve iffet kavramlarını yorumlama, Hz. Musa'nın Taha suresi 25-28. ayetlerde yer alan duasını çözümleme
Amaç	Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarını yorumlayabilme, Taha suresinin 25-28. ayetlerinde yer alan duayı çözümleyebilme
Ürün	Sunum
Değerlendirme Ölçütleri	Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün doğruluk, ilişki kurma , amaca uygunluk ve özgünlük ölçütlerine göre Dereceli Puanlama Anahtarı'yla değerlendirilecektir.

Yönerge: Performans görevinizi hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

Ön Hazırlık

1. Kur'an-ı Kerim'de geçen Rab ve iffet kavramlarını veya Hz. Musa'nın Taha suresi 25-28. ayetlerinde yer alan duasını konu olarak seçiniz.
2. Seçtiğiniz konuyla ilgili güvenilir kaynaklardan bilgi toplayınız.
3. Edindiğiniz bilgilerden doğruluk, ilişki kurma , amaca uygunluk ve özgünlük ölçütlerine uygun bir sunu hazırlayınız.

4. Sunu hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.
   - Çalışma planı hazırlayınız.
   - Çalışmanızda kitap, dergi, makale, ansiklopedi ile "gov.tr" ve "edu.tr" uzantılı genel ağ kaynaklarından yararlanabilirsiniz.
   - Çalışmanızda faydalandığınız kaynakların isimlerine yer veriniz.
   - Konuyu ele alırken kapsam dışına çıkmayınız.
   - Çalışmada görsel kullanabilirsiniz.
   - Sunu içeriğini oluştururken günlük hayattan örneklere yer verebilirsiniz.
5. Performans görevi olarak hazırladığınız sunuyu öğretmen rehberliğinde sınıfta sununuz.

Değerlendirme: Karekodda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı'nı inceleyiniz ve Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

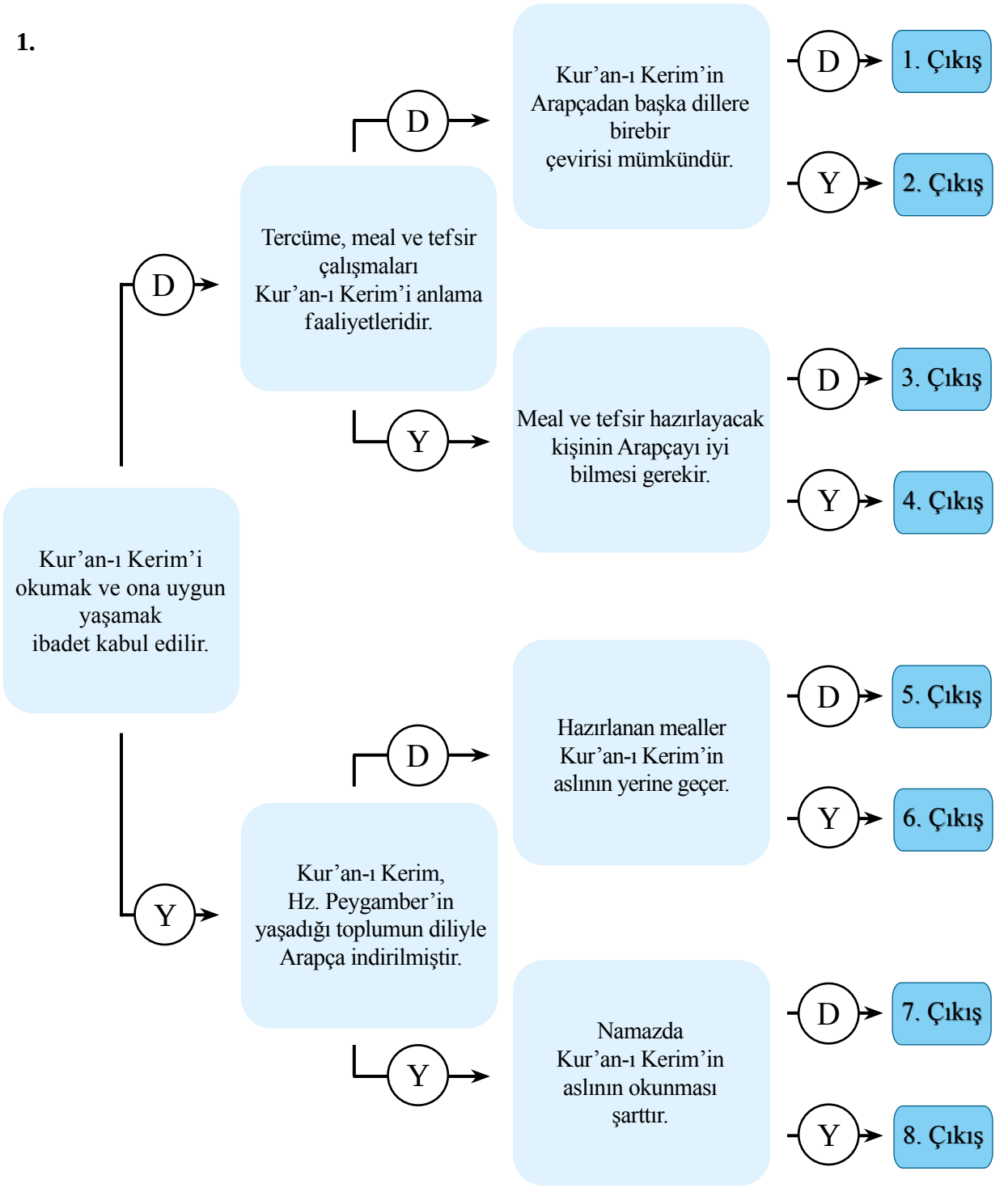
Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Aşağıdaki ifadelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.

Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

Allah (cc)	ahlak	dua	doğru	iffet	Hz. Muhammed (sav)
mahremiyet	Hz. Musa	Mushaf	okumak	sevgi	yakın

2. Taha suresinin 25-28. ayetlerinde ..... işinin kolaylaştırılması için Allah'a (cc) dua etmiştir.

3. Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını anlamak için önce onu ..... gerekir.

4. Kur'an-ı Kerim'in gönderiliş amacı insanları ..... yola ulaştırmaktır.

5. Kur'an-ı Kerim'de ..... isminden sonra en çok Rab ismi kullanılır.

6. Kur'an-ı Kerim ayetleri ihtiyaç hâlinde ..... tarafından açıklanmıştır.

7. İnsanın ..... kurallarına bağlı kalarak namusunu, şerefini ve haysiyetini koruması iffet anlamına gelir.

8. Kişi hem kendisinin hem de ailesinin ..... alanını korumalıdır.

9. İbadetlerin özü olan ..... içtenlikle edilmelidir.

10. Dua, insanın Allah'a (cc) saygı, ... ve bağlılığını güçlendirir.

Aşağıdaki tabloda verilen bilgilerin sonuna ilgili olduğu kavrama ait harfi yazarak bilgilerle kavramları doğru şekilde eşleştiriniz.

	Bilgiler		Kavramlar	
11.	Ayette anlatılmak istenileni yaklaşık anlamıyla çevirme.	.....	**a**	Dua
12.	Fatiha suresi ile başlayıp Nas suresi ile biten, Hz. Muhammed'e (sav) indirilen ve kendine has özellikleri olan Allah (cc) kelamı.	.....	**b**	İffet
13.	Allah'a (cc) yalvarma, bir şeyin olmasını veya olmamasını isteme.	.....	**c**	Kur'an-ı Kerim
14.	Yüce Allah'ın isimlerinden biri.	.....	**ç**	Mahremiyet
15.	İnsanın bedenî ve maddi hazlara aşırı düşkünlükten korunmasını sağlayan erdem için kullanılan ahlak terimi; namus.	.....	**d**	Meal
			e	Rab

Aşağıdaki soruları kutucuklarda yer alan kavramlardan yararlanarak cevaplayınız. Bir kavramı birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

Bidat	İffet	Kur'an-ı Kerim	Mahremiyet
Meal	Mushaf	Müfessir	Mütercim
Namus	Rab	Tefsir	Tercüme

16. Lafız ve manasıyla mucize kelam hangisidir?

.....

17. Arapça bilmeyenlerin Kur'an'ın mesajlarını anlaması için yapılan çalışmalar hangileridir?

.....

18. Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını anlayabilmek için yapılan çalışmalardan hangileri aslının yerini tutmaz?

.....

19. Herhangi yazılı bir metni bir dilden başka bir dile çeviren kişiye ne ad verilir?

.....

20. Haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma, gözü ve gönlü tok olma durumunu ifade eden kavram hangisidir?

.....

21. Kur'an-ı Kerim'i insanların anlayabileceği şekilde Kur'an ilimlerinden yararlanarak yorumlayan, Allah'ın (cc) ayetlerindeki esas amacı ortaya çıkarmaya çalışan din bilginine ne ad verilir?

.....

22. Hangisi Kur'an çevirileri için kullanılan bir terimdir?

.....

23. Yüce Allah'ın birçok güzel ismi arasında Allah (cc) lafzından sonra en yaygın olarak kullanılan isim hangisidir?

.....

24. Gizlilik anlamına gelen ve özel hayatın korunmasını ifade eden kavram hangisidir?

.....

25. Hz. Peygamber Dönemi'nden sonra ortaya çıkan dinî bir delile dayanmayan inanç, ibadet, fikir ve davranışlara ne denir?

.....

26. Halk arasında iffet kavramının karşılığı olarak kullanılan sözcük hangisidir?

.....

Aşağıdaki soruları Taha suresi 25-28. ayetlere göre cevaplayınız.

"Musa 'Rabb'im!' dedi, 'Gönlüme ferahlık ver. İşimi bana kolaylaştır. Dilimdeki tutukluğu çöz ki sözümü iyi anlasınlar.'"

(Taha suresi 25-28. ayetler)

27. Hz. Musa'nın duasını sabır ve zorluklara dayanma becerisi açısından yorumlayınız.

.....

.....

28. Hz. Musa'nın duasındaki altı çizili ifade hangi beceriyle ilişkilendirilebilir? Niçin?

.....

.....

Aşağıdaki soruları metinden hareketle cevaplayınız.

Kur'an-ı Kerim, insanı dünya ve ahirette mutluluğa ulaştıracak ilkeleri içermektedir. Bu bakımdan onun mesajının doğru anlaşılması hayati bir öneme sahiptir. Kur'an-ı Kerim anlaşılmak ve yaşanmak için indirilmiş ilahi vahyin son halkasıdır, âlemlerin Rabb'inin son seslenişidir. Kur'an-ı Kerim; insanın düşünmesini, inanmasını ve inancıyla amel etmesini ister. O, bu anlamda bir eylem kitabıdır. Hayata aksettirilmek üzere indirilmiş bir kılavuzdur. Kur'an'ı doğru okumak, anlamak ve gereklerini yerine getirmek ilahi bir emirdir. Kur'an'ı yalnızca telaffuz etmek hatta anlamak da yeterli değildir. Asıl olan onun gereklerini yapmak, bizden istediklerini sosyal hayatta görünür kılmaktır.

(bk. Bilgiz, "Kur'an-ı Kerim'in Bazı Özellikleri", 185-187)

29. Allah'a (cc) olan sorumlulukları doğrultusunda Müslümanların Kur'an-ı Kerim'le ilişkileri nasıl şekillenmelidir?

.....

.....

30. Kur'an-ı Kerim'i niçin anlayarak okumaya çalışmalıyız?

.....

.....

31. Metinde altı çizili ifadede vurgulanmak istenen düşünce nedir?

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

32. Emre, Kur'an-ı Kerim'in mesajlarını daha iyi anlamak için farklı kaynaklara başvurur. Önce okuduğu ayetlerin kelime kelime karşılıklarını bularak incelemeye çalışır. Ancak bazı tercümelerin anlamları tam karşılamadığını görür. Kitaplığından Kur'an-ı Kerim meali alarak ayetlerin genel anlamını kavramaya çalışır. Bazı ayetleri hâlâ tam anlayamadığını fark edince bir tefsir kitabına başvurur ve ayetlerin iniş sebepleri, bağlamı ve derin anlamları hakkında bilgi edinir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okumayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

A) Kelimelerin Türkçe karşılıklarını bularak anlamın öğrenilmesi yeterlidir.
B) Meal okuyarak ayetteki mesajlar eksiksiz öğrenilmiş olur.
C) Tercüme, meal ve tefsir birlikte kullanılarak anlam daha iyi kavranır.
D) Tefsir okumadan Kur'an-ı Kerim'i anlamak mümkün değildir.
E) Kur'an-ı Kerim'i bilinçli okumak için sesli okuma yeterli olur.

33. Ayşe, zor bir sınav sürecinden geçmektedir. Düzenli olarak ders çalışmasına rağmen zaman zaman kaygılanır. Bu süreçte hem çalışmaya devam eder hem de dua ederek Allah'tan (cc) yardım ister. Arkadaşı Kübra ise sadece dua etmenin yeterli olduğunu, çalışmanın o kadar da önemli olmadığını savunur. Öğretmenleri ise derste duanın, insanın çabasıyla birlikte anlam kazandığını vurgular.

Bu metne göre "dua" kavramının doğru anlaşılması aşağıdakilerden hangisiyle en iyi ifade edilir?

A) Dua etmek, insanın sorumluluklarını ortadan kaldırır.
B) Dua etmek, başarı için tek başına yeterli bir davranıştır.
C) Dua etmek, başarısızlığı kabul etmek anlamına gelir.
D) Dua sadece zor zamanlarda yapılması gereken bir ibadettir.
E) Dua, çabayla anlam kazanan ve destekleyici bir ibadettir.

34. I. İffet kavramı Türkçede namus anlamında da kullanılır.
II. İffetli olmak müminin önemli vasıflarından biridir.
III. İffet ve mahremiyet kavramları arasında ilişki vardır.
IV. İffetli olmak güzel olmayan söz ve davranışlardan sakınmayı gerektirir.

Numaralanmış yargılardan hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) I, II ve III
E) I, II, III ve IV

35. Yüce Allah'ın sıfatı olarak Rab; bütün varlıkları yaratan, yetiştiren, terbiye eden, ihtiyaçlarını gideren, rızık veren, görüp gözeten, insanlara, yerlere, göklere, gezegenlere, hayvanlara, bitkilere, ağaçlara, çiçeklere, toprağa, suya, havaya… her şeye nizamını, güzelliğini, yeteneklerini veren, yaşamlarını sağlayan, her şeyin maliki ve sahibi demektir.

(bk. Karaman vd., "Rab", 473)

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Rab sıfatının içeriğiyle ilgili olarak söylenemez?

A) Her şeyin maliki ve sahibidir.

B) Bir ve tektir; eşi ve benzeri yoktur.

C) Âlemi ve içindekileri yaratandır.

D) Canlıları gözeten, onlara rızık verendir.

E) Âleme nizam ve güzellik verendir.

36. Hz. Musa, Firavun'a tebliğ görevini yerine getirmek üzere Allah'a (cc) yönelir. Görevin ağırlığını hisseden Hz. Musa, Yüce Allah'tan yüreğine genişlik vermesini, işini kolaylaştırmasını, dilindeki düğümü çözmesini ister.

Buna göre Hz. Musa'nın duası hangi temel ihtiyacı ortaya koymaktadır?

A) Halk arasında liderlik konumunu güçlendirme

B) Daha güçlü bir siyasi otoriteye sahip olma

C) Firavun'un desteğini ve güvenini kazanma

D) Tebliğ görevini etkili ve anlaşılır şekilde yerine getirme

E) Kendi kişisel rahatını ve huzurunu sağlama

Temayla ilgili daha fazla soruya yandaki karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

Sonnot

[1] bk. Birışık, "Kur'an", 26/383.
[2] Alak suresi 1. ayet.
[3] bk. Bakara suresi 2. ayet.
[4] Müzzemmil suresi 4. ayet.
[5] bk. İbni Kesir, *Tefsirü'l-Kur'âni'l-Azim*, 8/276.
[6] İsra suresi 36. ayet.
[7] Bakara suresi 170. ayet.
[8] Al-i İmran suresi 73. ayet.
[9] Fatiha suresi 6. ayet.
[10] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/63.
[11] İsra suresi 88. ayet.
[12] bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "tercüme".
[13] bk. Aydar "Kur'an", 26/404-405.
[14] *Güncel Türkçe Sözlük*, "meal".
[15] bk. Serinsu vd., "meal", 226.
[16] Serinsu vd., "tefsir", 356.
[17] bk. Birışık, "Müfessir", 31/496-499.
[18] Bakara suresi 238. ayet.
[19] bk. Buhari, "Kitabu't-Tefsir", 44.
[20] Serinsu vd., "Rab", 297.
[21] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/61; Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 5/133; Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/205.
[22] bk. Zariyat suresi 58. ayet.
[23] Fatiha suresi 2. ayet.
[24] bk. Harman, "İbrâhim", 21/266-272.
[25] Şuara suresi 77-80. ayetler.
[26] bk. Enam suresi 102. ayet.
[27] bk. Tin suresi 4. ayet.
[28] bk. Kıyamet suresi 36. ayet.
[29] Tirmizi, "Tefsîru'l-Kur'ân", 9.
[30] Serinsu vd., "iffet", 157-158.
[31] bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "iffet".
[32] Müminun suresi 4-5. ayetler.
[33] Bakara suresi 273. ayet.
[34] bk. Nur suresi 32. ayet.
[35] bk. Nur suresi 33. ayet.
[36] bk. Nisa suresi 6. ayet.
[37] bk. Müslim, "Zekat", 124.
[38] bk. Buhari, "Nikah", 3.
[39] Müslim, "Zikir", 72.
[40] bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "mahremiyet".
[41] bk. Nur suresi 30-31 ayetler.
[42] bk. Nur suresi 58-59. ayetler.
[43] bk. Tahrim suresi 3. ayet.
[44] bk. Görgülü, *Onur ve İffet*, 21.
[45] bk. Nur suresi, 27. ayet.
[46] Ebu Davud, "Edeb", 35.
[47] Tirmizi, "Salat", 148.
[48] Müslim, "Birr", 72.
[49] Serinsu vd., "dua", 62.
[50] bk. Tirmizi, "Deavât", 1.
[51] Mümin suresi 60. ayet.
[52] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/634-635.
[53] Fatiha suresi 5. ayet.
[54] Tirmizi, "Sıfatü'l-Kıyâme", 59.

2.
TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA KURALLARI: TECVİT

2.1. Med (Uzatma) ve Çeşitleri

2.2. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri

2.3. İdgamlar

► **Anahtar Kavramlar**

- arızisükûn
- gunne
- harfilin
- idgam
- lazımisükûn
- sakin nun
- tenvin

Bu temada sizlerden

- med çeşitleriyle ilgili örnekleri telaffuz edebilmeniz,
- tenvin ve sakin nunun hâlleri ile ilgili tecvit kurallarını telaffuz edebilmeniz,
- idgam çeşitlerini sınıflandırabilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Temaya Başlarken

Güzel okunan Kur'an-ı Kerim, insanı etkiler. Kur'an-ı Kerim'i güzel bir şekilde okumak, yalnızca kelimeleri doğru telaffuz etmeyi değil belirli kurallara uymayı da gerektirir. Kur'an-ı Kerim'i güzel okumayla tecvit kurallarının uygulanması arasında bir ilişki vardır. Tenvin, sakin nun ve medle ilgili kuralların uygulanması Kur'an-ı Kerim okuyuşunda ayrı bir ahenk katar.

Karekoddan yararlanarak videoyu izleyiniz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. **İzlediğiniz videoda Kur'an-ı Kerim'in okuyuşunu güzelleştiren unsurlar nelerdir? Söyleyiniz.**
2. **Videodaki okuyuşta sakin nun (نْ) ile tenvin seslerinin farklılık göstermesinin nedenleri neler olabilir? Belirtiniz.**

2.1. Med (Uzatma) ve Çeşitleri

Konuya Başlarken

Hud suresinin 54-62. ayetlerini öğretmeninizin okuyuşunu dinleyerek ya da karekoddan yararlanarak takip ediniz. Bu ayetlerdeki bildiğiniz tecvit kurallarını tespit ediniz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ayetlerin okunmasıyla ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنْ نَقُولُ اِلَّا اعْتَرٰيكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوٓءٍ ۭ قَالَ اِنِّيٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ
وَاشْهَدُوٓا اَنِّيْ بَرِيْۗءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۙ ۵۴ مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِيْ جَمِيْعًا
ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ۵۵ اِنِّيْ تَوَكَّلْتُ عَلَي اللّٰهِ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ ۭ مَا مِنْ دَاۗبَّةٍ
اِلَّا هُوَ اٰخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَا ۭ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰي صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۵۶ فَاِنْ تَوَلَّوْا
فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّآ اُرْسِلْتُ بِهٖٓ اِلَيْكُمْ ۭ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ قَوْمًا
غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـــًٔا ۭ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ۵۷ وَلَمَّا
جَاۗءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ
مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ۵۸ وَتِلْكَ عَادٌ ۭ جَحَدُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا
رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ۵۹ وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا
لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اَلَآ اِنَّ عَادًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ۭ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ
قَوْمِ هُوْدٍ ۶۰ وَاِلٰي ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ هُوَ اَنْشَاَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ
فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ۭ اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ۶۱ قَالُوْا
يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَآ ۡ اَتَنْهٰىنَآ اَنْ نَّعْبُدَ
مَا يَعْبُدُ اٰبَاۗؤُنَا ۭ وَاِنَّنَا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ۶۲

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Med çeşitleri altı tanedir. Medditabii dışındaki med çeşitlerinde med sebepleri yer alır. Meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları med sebeplerinden sükûnun kelimede yer almasıyla meydana gelir.[1]

Meddiarız

Med harfinden sonra med sebeplerinden olan arızisükûn, bir kelimede yan yana bulunurlarsa meddiarız olur.[2]

- ✓ Med harfi ve sükûn ile oluşan meddiarız tecvit kuralı genel olarak **vakıf** yapılan yerlerde meydana gelir. Bu tecvit kuralında yer alan sükûna, arızisükûn denir.[3]
- ✓ **Arızisükûn** (geçici sükûn) kelimede vakıf yapıldığında ortaya çıkan, geçildiğinde ortadan kalkan sükûndur.[4]

vakıf
Okumaya tekrar başlamak niyetiyle kelime sonunda sesin kesilmesine denir. Ayetlerin sonunda, vakıf işareti olan kelimelerde, nefesin yetmediği durumlarda, lafız ve mananın tamamlandığı yerlerde vakıf yapılabilir.
(bk. Çetin, "Vakf ve İbtidâ", 42/461-462)

Vakıf yapılırken kelimenin son harfinde üstün, esre, ötre, iki esre, iki ötre, cezim veya şedde varsa sükûn yapılarak durulur.
(bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 105-106)

Örnek

Arızisükûnun oluşması aşağıdaki gibidir.

▶ Kelimenin sonundaki harfin harekesi üstünken

Durulduğunda	Geçildiğinde
اَيَّانْ	اَيَّانَ

▶ Kelimenin sonundaki harfin harekesi esreyken

Durulduğunda	Geçildiğinde
بِالْغَيْبْ	بِالْغَيْبِ

▶ Kelimenin sonundaki harfin harekesi ötreyken

Durulduğunda	Geçildiğinde
يَقُولْ	يَقُولُ

▶ Kelimenin sonundaki harfin harekesi iki esreyken

Durulduğunda	Geçildiğinde
اَحَدْ	اَحَدٍ

▶ Kelimenin sonundaki harfin harekesi iki ötreyken

Durulduğunda	Geçildiğinde
عَلِيمْ	عَلِيمٌ

1. Etkinlik

20 dk.

Adı	Arızisükûn Kavramını Öğreniyorum
Amaç	Med çeşitlerinin telaffuz özelliklerini algılayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Al-i İmran suresinin 116-121. ayetlerini, vakıf işareti bulunan yerlerde ve ayet sonlarında vakıf yaparak okuyunuz.
2. Vakıf hâlinde ortaya çıkan arızisükûnu tespit ediniz.
3. Bazı kelimelerde bulunan cezim ile arızisükûnu karşılaştırınız.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ayetlerin okunuşuyla ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ
مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾
مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ
اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللّٰهُ وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَاْلُونَكُمْ خَبَالًا ؕ وَدُّوا
مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۚ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ
اَكْبَرُ ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَآ اَنْتُمْ
اُولَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۚ
وَاِذَا لَقُوكُمْ قَالُٓوا اٰمَنَّا ۖ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ
مِنَ الْغَيْظِ ؕ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ اِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۘ وَاِنْ تُصِبْكُمْ
سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ؕ وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ
تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

✓ Med harfinden (ا - و - ى) sonraki harfte arızisükûn ortaya çıkmasıyla oluşan tecvit kuralına meddiarız denir.[5]

✓ Bu tecvit kuralına göre yavaş okuyuş yapılırken med harfinden önceki harf dört elif miktarı uzatılarak okunur.[6] Hızlı okuyuşta bir elif miktarı uzatılır.[7]

✓ Meddiarız olan yerde med harfinden önceki harfin uzatılarak okunmasının hükmü caizdir.[8]

Okuyuş hızı bakımından Kur'an-ı Kerim üç şekilde okunur. Bunlar; tahkik (yavaş), tedvir (orta) ve hadr (hızlı) usulüdür.

(bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 34-35)

Örnek

Meddiarız tecvit kuralının oluşum durumları aşağıdaki gibidir.

Durulduğunda	**Geçildiğinde**
كِتَابْ	كِتَابٌ

▶ Med harfinden (ا) sonra arızisükûn bulunduğu için ت harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Durulduğunda	**Geçildiğinde**
مَآبْ	مَآبٍ

▶ Kelimedeki âsar işareti gizli med harfi olan ا harfini temsil eder. Sonrasında arızisükûn bulunduğu için ا harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Durulduğunda	**Geçildiğinde**
رَسُولْ	رَسُولٌ

▶ Med harfinden (و) sonra arızisükûn bulunduğu için س harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Durulduğunda	**Geçildiğinde**
رَحِيمْ	رَحِيمٌ

▶ Med harfinden (ى) sonra arızisükûn bulunduğu için ح harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulayınız

Aşağıda verilen kelimelerin sonunda vakıf yaparak meddiarız tecvit kuralını uygulayınız.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak kelimelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَغِيظُ	رَحِيمٌ	عَظِيمٌ	مُبِينٌ	نَكِيرٌ
تُرْحَمُونَ	تَشْكُرُونَ	تَتَّخِذُونَ	خَالِدُونَ	رَسُولٌ
جَنَّتَانِ	بِالْوَادِ	اَمْثَالٌ	مِيزَانٌ	مَرْجَانٌ
بَهِيجٍ	بَصِيرٌ	تَعْقِلُونَ	تُعْرَضُونَ	يَجْمَعُونَ
يَلْتَقِيَانِ	يَسْخَطُونَ	لَصَادِقُونَ	مُتْرَفِينَ	مُؤْمِنِينَ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla meddiarız örneğine ulaşabilirsiniz.

2 Etkinlik

15 dk.

Adı	Meddiarız Tecvit Kuralını Telaffuz Ediyorum
Amaç	Meddiarız tecvit kuralının örneklerini telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Fil suresinin okunuşunu öğretmeninizden veya karekod yardımıyla dijital kaynaktan dinleyerek meddiarız tecvit kuralının bulunduğu yerleri belirleyiniz.
2. Meddiarız tecvit kuralı olan yerlerde bu kuralın telaffuz özelliklerine odaklanınız.
3. Dinlediğiniz ayetlerdeki meddiarız tecvit kuralının telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
4. Öğretmeninizin okuduğu kelime veya ifadeleri meddiarız tecvit kuralının telaffuz özelliklerine dikkat ederek tekrarlayınız.
5. Meddiarız tecvit kuralını uygulamak için kelime veya ifadeleri seslendiriniz. Öğretmeninizin geri bildirimine göre ilgili kelimeleri veya ifadeleri tekrar seslendiriniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيلِ ۝١ اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝٢ وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيلَ ۝٣ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَاْكُولٍ ۝٥

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Meddilazım

Med harflerinden birisiyle med sebebi olan lazımisükûn, bir kelimede yan yana bulunurlarsa meddilazım olur.[9]

- ✓ Meddilazım tecvit kuralı med harfi ve sükûnla meydana gelir. Bu tecvit kuralında lazımisükûn bulunur.[10]
- ✓ **Lazımisükûn** (kalıcı sükûn) kelimede vakıf yapılsa da geçilse de varlığını koruyan sükûndur.[11]
- ✓ Lazımisükûn, cezimli ve şeddeli harflerde bulunur. Şedde işareti bir harfi önce cezimli sonra harekeli okutur. Bundan dolayı şeddeli harflerde lazımisükûn bulunur.[12]

Örnek

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

- ▶ Kelimelerdeki cezimli harfler sükûnu göstermektedir.
- ▶ Ayetteki cezimli kelimelerde vakıf yapılsa da geçilse de sükûn varlığını korur.
- ▶ Bu durumda kelimelerdeki sükûnlar, lazımisükûndur.

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

فَصَلِّ ← فَصْلْلِ — لِرَبِّكَ ← لِرَبْبِكَ

- ▶ Şedde, üzerinde bulunduğu harfi hem cezimli hem de harekeli okutur. Bu durumda şeddeli okuyuşta sükûn vardır.
- ▶ Ayetteki cezimli ve şeddeli kelimelerde vakıf yapılsa da geçilse de sükûn varlığını korur.
- ▶ Bu durumda cezimli ve şeddeli harflerdeki sükûnlar, lazımisükûndur.

✓ Hemze ve sükûn med sebebidir. Sükûnun, med sebebi olabilmesi için cezim veya şeddenin med harfinden hemen sonra gelmesi gerekir.

Örnek

جَآنٌّ ← جَآنْنٌ

- Bu kelimede yer alan نْ harfindeki şedde lazımisükûn içermektedir.
- Kelimedeki ا ise med harfidir.
- Lazımisükûn, med harfinden sonra geldiği için med sebebi olarak görev yapar.

✓ Bir kelimede med harfinden sonra gelen harfte cezim veya şedde varsa meddilazım oluşur.[13]

✓ Meddilazım tecvit kuralında med harfinden önceki harf dört elif miktarı uzatılarak okunur.[14] Hızlı okuyuşta en az iki elif miktarı uzatılır.[15]

Örnek

تَأْمُرُوۡنِّى ← تَأْمُرُوۡنْنِى

- Kelimedeki و med harfidir.
- Med harfinden sonraki harfte lazımisükûn bulunan şedde vardır.
- Med harfinden sonra lazımisükûn yer aldığı için meddilazım oluşur.
- Med harfinden önce bulunan ر harfi uzatılarak okunur.

Örnek

اَتُحَآجُّوۡنَنَا ← اَتُحَآجْجُوۡنَنَا

- Kelimedeki ا med harfidir.
- Med harfinden sonraki harfte lazımisükûn bulunan şedde vardır.
- Med harfinden sonra lazımisükûn yer aldığı için meddilazım oluşur.
- Med harfinden önce bulunan ح harfi uzatılarak okunur.

3. Etkinlik

20 dk.

Adı	Meddilazım Tecvit Kuralını Uyguluyorum
Amaç	Meddilazım tecvit kuralının örneklerini telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Tabloda yer alan ayetlerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Meddilazım tecvit kuralı olan yerlerde bu kuralın telaffuz özelliklerine odaklanınız.
3. Dinlediğiniz ayetlerdeki meddilazım tecvit kuralının telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
4. Öğretmeninizin okuduğu ayetleri meddilazım tecvit kuralının telaffuz özelliklerine dikkat ederek tekrarlayınız.
5. Meddilazım tecvit kuralını uygulamak için ifadeleri seslendiriniz. Öğretmeninizin geri bildirimine göre ifadeleri tekrar seslendiriniz.

مُدْهَآمَّتَانِ	قٓ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيدِ
وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى	فَاِذَا جَآءَتِ الصَّآخَّةُ
نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ	وَمَآ اَدْرٰيكَ مَا الْحَآقَّةُ
يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى	وَخَلَقَ الْجَآنَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ
لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ	وَلَا تَحَآضُّونَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ
وَاَمَّآ اِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّآلِّينَ	وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوا اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

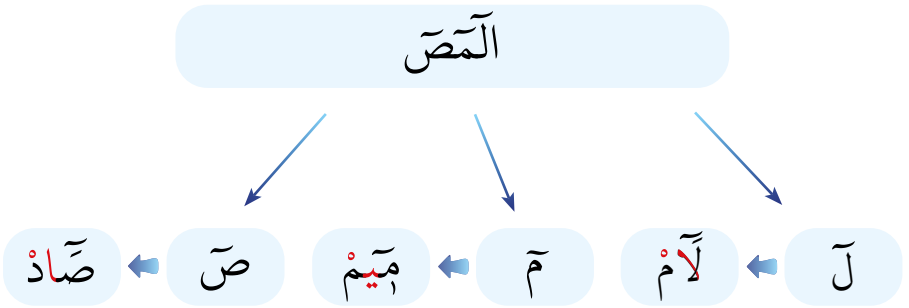
- ✓ Yunus suresinin 51 ve 91. ayetlerindeki الْـٰٔـنَ kelimesinde gizli med harfi (âsar) ve sonrasında gelen harfteki cezim işareti (lazımisükûn) nedeniyle meddilazım oluşmuştur. Meddilazım tecvit kuralı Kur'an-ı Kerim'deki diğer yerlerde med harfinden sonra gelen şedde ile oluşur.[16]
- ✓ Meddilazım tecvit kuralının uzatılarak okunmasının hükmü vaciptir.[17]
- ✓ Meddilazım uygulanırken uzatılacak harfin üzerinde **med işareti** (~) bulunur.[18]
- ✓ ع haricindeki hurufumukattaa harflerinden üzerinde med işareti olanlarda meddilazım tecvit kuralı vardır.[19]

med işareti (~)

Meddimuttasıl, meddimunfasıl ve meddilazım tecvit kurallarında uzatılacak harfin üzerinde yer alarak bu kuralların varlığına işaret eder.

(bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 71-74)

Örnek

- Hurufımukattaa arasında yer alan الٓمٓصٓ ifadesindeki ل, م ve ص harflerinin okunuşunda med harfi vardır.
- Med harfinden sonra lazımisükûn bulunduğu için meddilazım oluşur.
- Bu durumda üzerinde med işareti bulunan hurufumukattaa harflerinde meddilazım tecvit kuralı uygulanır.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri meddilazım tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

آلْئٰنَ	رَآدَّ	حَآجَّ	ضَآلًّا	دَآبَّةٍ
جَآنٌّ	كَآفَّةً	صَوَآفَّ	مُضَآرٍّ	صَآفَّاتٍ
خَآصَّةً	حَآفِّينَ	يُحَآدُّونَ	يُوَآدُّونَ	اَلْحَآقَّةُ
تُحَآجُّونَ	تُشَآقُّونَ	بِضَآرِّهِمْ	يَتَمَآسَّا	تَتَّبِعَآنِّ
لَا تُضَآرَّ	مُدْهَآمَّتَانِ	شَآقُّوا	آلذَّكَرَيْنِ	تَأْمُرُوٓنِّي
نٓ	حٰمٓ	يٰسٓ	الٓمٓ	الٓمٓصٓ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla meddilazım örneğine ulaşabilirsiniz.

Meddilin

Lin harfinden sonra sükûn, bir kelimede yan yana bulunurlarsa (lin harfinden sonra sükûn gelirse) meddilin olur.[20]

- ✓ "Uzatmak" anlamına gelen "med" kelimesi ile "yumuşak" anlamına gelen "lin" kelimesinin birleşmesinden oluşan meddilin, "yumuşak uzatma" demektir.[21]
- ✓ Meddilin tecvit kuralında med harfi yer almaz. Bunun yerine harfilin bulunur.[22]
- ✓ Kendisinden önceki harfin harekesi üstün olan sakin و ve ى harflerine **harfilin** denir (ـَىْ , ـَوْ).[23]

Örnek

يَوْمٌ

- ▶ و harfinde cezim işareti bulunmaktadır.
- ▶ و harfinden önceki harfin harekesi üstün olduğu için و harfilin olur.

عَيْنَ

- ▶ ى harfinde cezim işareti bulunmaktadır.
- ▶ ى harfinden önceki harfin harekesi üstün olduğu için ى harfilin olur.

- ✓ Meddilin tecvit kuralında harfilin ve med sebebi olarak sükûn bulunur. Kelimede yer alan harfilinden sonra sükûn olursa meddilin meydana gelir.[24]
- ✓ Bu tecvit kuralına göre harfilin yavaş okuyuşta üç elif, orta okuyuşta ise iki elif miktarı uzatılarak okunur.[25]
- ✓ Meddilin tecvit kuralında harfilini uzatarak okumanın hükmü caizdir.[26]

Örnek

Durulduğunda		**Geçildiğinde**
مَوْتْ	←	مَوْتٌ

- ▶ Kelimedeki و harfi sakin, öncesindeki harfin harekesi de üstün olduğu için و harfilindir.
- ▶ Kelime sonunda vakıf yapıldığında arızisükûn ortaya çıkar.
- ▶ Harfilinden sonra sükûn yer aldığı için meddilin oluşur.
- ▶ Harfilin olan و harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur.

Örnek

Durulduğunda	Geçildiğinde
خَيْرْ	خَيْرٌ

- Kelimedeki ى harfi sakin, öncesindeki harfin harekesi de üstün olduğu için ى harfilindir.
- Kelime sonunda vakıf yapıldığında arızisükûn ortaya çıkar.
- Harfilinden sonra sükûn yer aldığı için meddilin oluşur.
- Harfilin olan ى harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur.

4. Etkinlik

15 dk.

Adı	Meddilin Tecvit Kuralını Telaffuz Ediyorum
Amaç	Meddilin tecvit kuralının örneklerini telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Kureyş suresini, her ayetin sonunda vakıf yaparak öğretmeninizden veya karekod yardımıyla dijital kaynaktan dinleyiniz.
2. Ayetlerde meddilin tecvit kuralının geçtiği yerleri belirleyiniz.
3. Meddilin tecvit kuralı olan yerlerde bu kuralın telaffuz özelliklerine odaklanınız.
4. Dinlediğiniz ayetlerdeki meddilin tecvit kuralının telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
5. Öğretmeninizin okuduğu kelime veya ifadeleri meddilin tecvit kuralının telaffuz özelliklerine dikkat ederek tekrarlayınız.
6. Meddilin tecvit kuralını uygulamak için kelime veya ifadeleri seslendiriniz. Öğretmeninizin geri bildirimine göre kelime veya ifadeleri tekrar seslendiriniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِاِيلَافِ قُرَيْشٍ ۙ ١ اِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا
الْبَيْتِ ۙ ٣ اَلَّذِىٓ اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَّاٰمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ٤

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

✓ Meddilin tecvit kuralında yer alan sükûn, arızisükûn ya da lazımisükûn olabilir.[27]

✓ Hurufimukattaa harflerinden olan ع harfinde de meddilin tecvit kuralı vardır. Bu, Kur'an-ı Kerim'de iki yerde geçer. ع harfinin açılımı عَيْنْ şeklinde olduğundan harfilinden sonra gelen ن harfinde yer alan sükûn, lazımisükûndur. Harfilinden (ىْ) sonra lazımisükûn yer aldığı için ع harfinin okunuşunda meddilin uygulanır.[28]

كٓهٰيٰعٓصٓ ifadesi Meryem suresinin birinci ayeti, عٓسٓقٓ ise Şûra suresinin ikinci ayetidir.

(bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 155)

Örnek

كٓهٰيٰعٓصٓ عٓسٓقٓ

ع ← عَيْنْ

✓ Meddilin tecvit kuralında genel olarak arızisükûn yer alır. Vakıf yapıldığında ortaya çıkan arızisükûn, harfilinden sonra yer almışsa meddilin kuralı uygulanır.[29]

Med çeşitlerinin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadelerin sonunda vakıf yaparak meddilin tecvit kuralını uygulayınız.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

نَوْمٌ	قَوْسَيْنِ	يُسْقَوْنَ	يَخْشَوْنَ	دَعَوْتُ
رِجْلَيْنِ	مِائَتَيْنِ	دَآئِبَيْنِ	بِالْغَيْبِ	وَالطَّيْرَ
بِوَالِدَيْهِ	ذِى الْقَرْنَيْنِ	مِنْ شَىْءٍ	مِنَ الَّيْلِ	مِنَ الْغَيْظِ
وَاخْشَوْنِ	مِنَ الْقَوْلِ	عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ	غَنَمُ الْقَوْمِ	اٰلِ فِرْعَوْنَ
ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ	ذِى الطَّوْلِ	كَانُوا يُدْعَوْنَ	يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ	دَآئِرَةُ السَّوْءِ
اَهْلَ الْبَيْتِ	لِحُبِّ الْخَيْرِ	اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ	فَوْقَ اثْنَتَيْنِ	اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla meddilin örneğine ulaşabilirsiniz.

5. Etkinlik

30 dk.

Adı	Meddiarız, Meddilazım ve Meddilin Tecvit Kurallarını Uygulayorum
Amaç	Med çeşitleri ile ilgili örnekleri telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Üye sayısı eşit gruplar oluşturunuz.
2. Grupça başkanınızı seçiniz.
3. Meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kurallarının yazılı olduğu üç ayrı döviz (pankart, üzeri yazılı karton) hazırlayınız.
4. Sebe suresinin 27–31. ayetlerini öğretmeninizden veya gönüllü bir arkadaşınızdan dikkatle dinleyiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَرُونِيَ الَّذِينَ اَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَآءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾
وَمَآ اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَآفَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ
لَا تَسْتَاْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ
نُؤْمِنَ بِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ
عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا لَوْلَآ اَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

5. Okuyucunun tilaveti belirli aralıklarla durdurduğu her noktada, durulan kelimede yer alan tecvit kuralını grup olarak belirleyiniz.
6. Belirlediğiniz tecvit kuralını kırk saniye içinde ilgili dövize yazınız, ardından dövizi tüm sınıfın görebileceği şekilde havaya kaldırarak cevabı seslendiriniz.
7. Grup üyeleriyle birlikte belirlediğiniz kuralın telaffuz özelliklerini öğretmeninizin rehberliğinde açıklayınız ve ilgili ifadeyi sırayla telaffuz ediniz.
8. Öğretmeninizin geri bildirimine göre aynı ifadeyi tekrar seslendiriniz.
9. Tecvit kuralını doğru tespit edip doğru şekilde seslendirdiyseniz tilavete ara verdiğiniz yerden devam ediniz.
10. Yanlış cevap verdiyseniz okuyucudan doğru kuralı açıklamasını ve örnek telaffuzu yapmasını isteyerek etkinliği aynı yöntemle sürdürünüz.

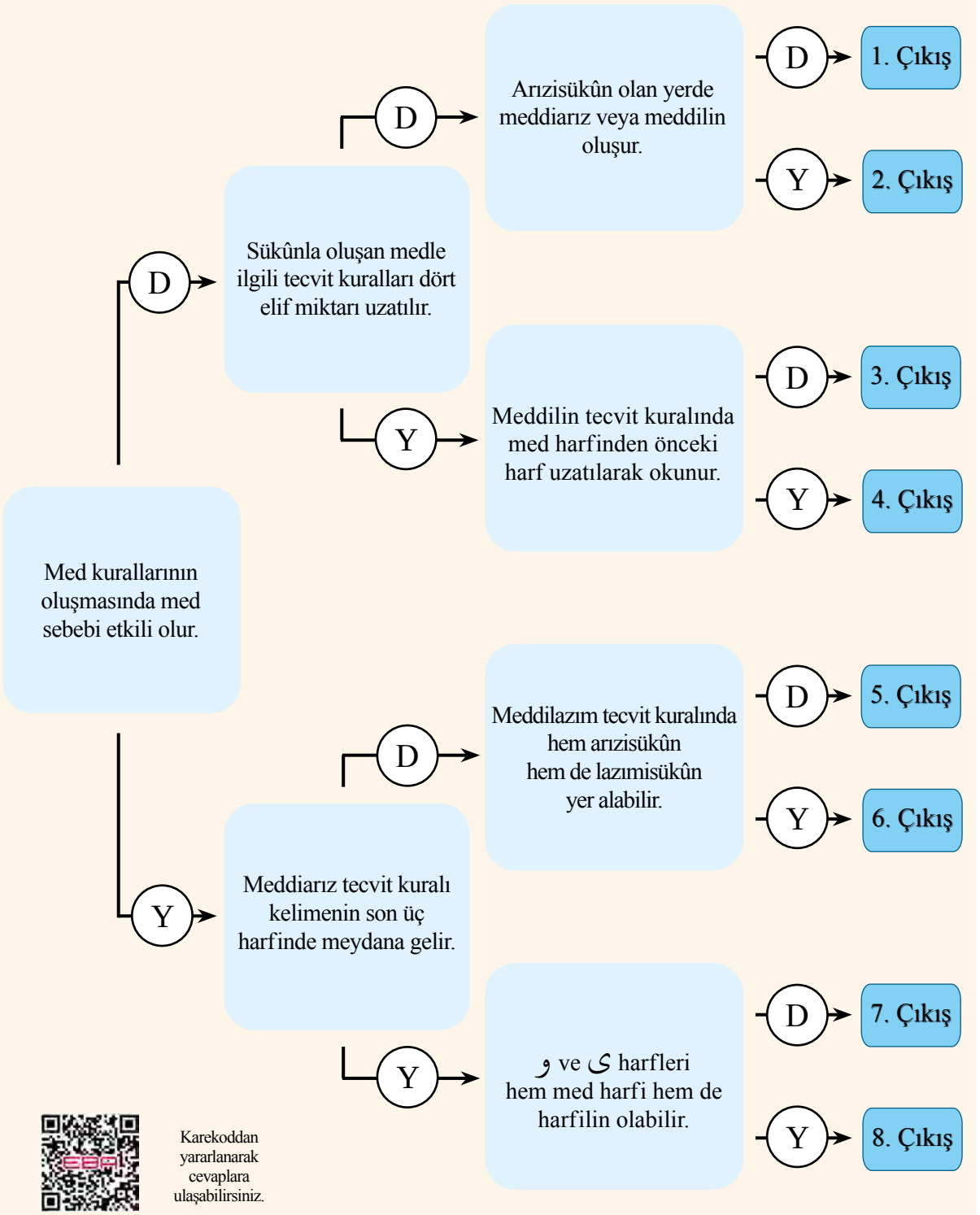
11. Ayetlerde yer alan meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kurallarını grupça belirleyerek aşağıdaki sınıflandırma çizelgesine yerleştiriniz.

Med Çeşidi	Kuralın Oluştuğu Harfler	İfadenin Telaffuz Özellikleri	Kelime/İfade

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz ve Grup Değerlendirme Formları'nı doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

Karekoddan yararlanarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

2.2. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim okuyuşunda "n" sesinin telaffuzuyla ilgili özel kurallar bulunmaktadır. ن harfinin yanı sıra tenvinli okuyuşlarda da aynı kurallar geçerlidir.

Buna göre tenvinin okunuşu, nun harfinin hangi hareke veya işaretle seslendirilmesine benzer? Açıklayınız.

Tenvin ve Sakin Nun

Sözlükte "nunlamak" anlamına gelen **tenvin** sadece kelime sonlarında yer alır. Tenvin, bir harfin harekeli okunuşuna "n" sesinin eklenmesidir. Bu ses, yazıda yer almaz ancak okuyuşta telaffuz edilir. Tenvin, kelimelerin son harfinde bulunur ve iki üstün, iki esre veya iki ötre işaretiyle yazıda gösterilir. Tenvinli okuyuşta "an, en, in, un" şeklinde ortaya çıkan sesler, cezimli nun harfi gibi seslendirilir. Cezimli nun harfi olan sakin nun (نْ) ise hem yazıda hem de okuyuşta açıkça yer alır. Tenvin ile sakin nun arasında yakın ilişki bulunduğundan tenvin için geçerli olan tecvit kuralları sakin nun için de uygulanır.[30]

Örnek

Yazılışı		Okunuşu
اَحَدٌ	←	اَحَدُنْ
مَسَدٍ	←	مَسَدِنْ
صُبْحًا	←	صُبْحَنْ

- Örnek kelimelerde tenvin bulunmaktadır.
- Tenvinli harf okunduğunda cezim bulunan nun harfinin (نْ) sesi ortaya çıkar.

Sakin nun kelimenin ortasında veya sonunda bulunabilir. Sakin nun, bir kelimenin ortasında veya sonunda cezimli nun (نْ) harfinin bulunması hâlidir. Hem yazıda hem de okuyuşta açıkça yer alır.[31]

Örnek

عَنْهُ

يَنْهٰى

- Örnek kelimelerde ortada sakin nun vardır.
- Sakin nun yazıda açıkça yer alır ve okuyuşta "n" sesi bulunur.
- Vakıf yapıldığında sakin nun varlığını korumaya devam eder.

Örnek

لَئِنْ

يَكُنْ

- Örnek kelimelerde sonda sakin nun vardır.
- Sakin nun yazıda açıkça yer alır ve okuyuşta "n" sesi bulunur.
- Vakıf yapıldığında sakin nun varlığını korumaya devam eder.

6. Etkinlik

20 dk.

Adı	Tenvin ile Sakin Nun Harflerini Buluyorum
Amaç	Tenvin ve sakin nunun hâlleri ile ilgili tecvit kurallarının telaffuz özelliklerini algılayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Yasin suresinin ilk sayfasının okunuşunu öğretmeninizden veya karekod yardımıyla dijital kaynaktan dinleyiniz.
2. Dinlediğiniz ayetlerdeki tenvin ve sakin nun olan yerleri tespit ediniz.
3. Tespit ettiğiniz tenvin ve sakin nunun hâlleriyle ilgili telaffuz özelliklerini belirleyiniz.
4. Ayetlerdeki tenvini ve sakin nun harflerini bularak işaretleyiniz.
5. Tespitlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يٰسٓ ۝١ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيمِ ۝٢ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝٣ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝٤ تَنْزِيلَ
الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝٥ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۝٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى
اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝٧ اِنَّا جَعَلْنَا فِٓي اَعْنَاقِهِمْ اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ
مُّقْمَحُونَ ۝٨ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ
لَا يُبْصِرُونَ ۝٩ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝١٠ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ
اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَّاَجْرٍ كَرِيمٍ ۝١١ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ
الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَاٰثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ فِٓي اِمَامٍ مُّبِينٍ ۝١٢

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Tenvin ve sakin nundan sonra gelen bazı harfler "n" sesinin gizlenerek okunmasına neden olur.[32] Genizden burun yoluyla gelen "n" sesinin gizlenerek okunmasına **gunne** denir. Gunne ن ve م harflerine özel bir sıfattır.[33] Tenvin ve sakin nunun gunneli okunuşunda ses genizden çıkarılır. Bu ses Kur'an tilavetinde önemli bir ahenk unsurudur ve okuyuşa güzellik katar.[34]

Gunne seslendirilirken dil ucu ön dişlere ve damağa değdirilmez. Gizleme sırasında ses genizden (burun boşluğundan) getirilir.[35]

Tenvin ve sakin nun birçok tecvit kuralının oluşmasını sağlar. Tenvin veya sakin nun hangi harften önce gelirse gelsin orada mutlaka tecvit kuralı meydana gelir. Tenvin ya da sakin nunun olduğu yerde ihfa, izhar, iklap veya bazı idgam kuralları uygulanır.[36]

İhfa

İhfa kelimesi sözlükte "gizlemek" anlamına gelir.[37] Tenvin ya da sakin nundan sonra ihfa harflerinden birinin gelmesiyle oluşur. İhfa harfleri şunlardır: ك, ق, ف, ظ, ط, ض, ص, ش, س, ز, ذ, د, ج, ث, ت[38] Bu harfler aşağıda Arapça olarak sıralanan kelimelerin ilk harflerinde yer alır.[39]

صِفْ – ذَا – ثَنَا – جُودَ – شَخْصٍ – قَدْ – سَمَا – كَرَمَا
ضَعْ – ظَالِمًا – زِدْ – تُقَا – دُمْ – طَالِبًا – فَتَرَى

- ✓ İhfa tecvit kuralında sakin nun ve tenvinde bulunan "n" sesi gunneyle okunur. Gunne uygulanırken bir buçuk elif miktarı tutulur.[40] İhfa kuralının uygulanmasının hükmü vaciptir.[41]
- ✓ İhfa, tek kelimede yer alabileceği gibi iki kelime arasında da oluşabilir. Bu kural tenvin ya da sakin nundan sonraki kelimenin ilk harfi ihfa harflerinden biri olursa uygulanır.

Örnek

كُنْتَ	اَنْذِرْ	مَنْ كَلَّمَ	فَصَبْرٌ جَمِيلٌ

- ▶ Örnek kelimelerde sakin nun veya tenvinden sonra ihfa harfleri vardır.
- ▶ İhfa tecvit kuralında sakin nun veya tenvindeki "n" sesi gunneyle okunur ve bir buçuk elif miktarı tutulur.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri ihfa tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عِنْدَ	اَنْتُمْ	مِنْكُمْ	يَنْطِقُ	اُنْثٰى
اَنْزَلَ	اِنْسَانَ	اَنْصَارٍ	فَانْظُرُوا	مِنْ ذَكَرٍ
مِنْ قَبْلِكُمْ	لَمَنْ ضَرُّهُ	مِنْ شَيْءٍ	عَنْ سَبِيلِ	اِنْ جَادَلُوكَ
جَنَّاتٌ تَجْرِى	حَلَالاً طَيِّبًا	شَيْءٍ قَدِيرٌ	شَيْءٍ شَهِيدٌ	اُمَّةٍ جَعَلْنَا
اَذًى كَثِيرًا	طِفْلاً ثُمَّ	ذُرِّيَّةً ضِعَافًا	مِائَةٌ صَابِرَةٌ	مَكَانٍ سَحِيقٍ
وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ	قَوْمٍ ظَلَمُوا	رِيحٍ فِيهَا	نَفْسٍ ذَآئِقَةُ	بَعْضٍ زُخْرُفَ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla ihfa örneğine ulaşabilirsiniz.

İzhar

İzhar sözlükte "açıklamak, ortaya çıkarmak" anlamlarına gelir.[42] Tenvin ya da sakin nundan sonra ا, ح, خ, ع, غ, ه harflerinden biri gelirse izhar oluşur.[43] Bunlar esmayıhüsnada yer alan aşağıdaki isimlerin baş harfleridir.[44]

اَللّٰهُ - حَيٌّ - خَالِقُ - عَدْلٌ - غَنِيٌّ - هَادِيًا

✓ İzhar tecvit kuralında tenvin ya da sakin nun okunurken gunne yapılmaz.[45]

✓ İzhar tek kelimede yer alabileceği gibi iki kelime arasında da oluşabilir. Tenvin ya da sakin nundan sonra gelen kelimenin ilk harfi izhar harflerinden biri olursa izhar uygulanır.[46]

Örnek

عَنْهُ — تَنْحِتُونَ — مِنْ اَهْلِ — لِيَوْمٍ عَظِيمٍ

- Örnek kelimelerde sakin nun veya tenvinden sonra izhar harfleri vardır.
- İzhar tecvit kuralında sakin nun veya tenvindeki "n" sesi gunnesiz ve tutulmadan okunur.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri izhar tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مِنْ اَهْلِكَ	اَنْ اَزِيدَ	عَذَابًا اَلِيمًا	يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ	صِرٌّ اَصَابَتْ
وَانْحَرْ	مِنْ حَرَجٍ	رِزْقًا حَسَنًا	حَمْلٍ حَمْلَهَا	عَلِيمٌ حَكِيمٌ
وَالْمُنْخَنِقَةُ	مِنْ خَلْفِهِمْ	فُلَانًا خَلِيلاً	يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ	لَطِيفٌ خَبِيرٌ
اَنْعَمْتَ	مَنْ عَاقَبَ	يَوْمًا عَبُوسًا	يَوْمٍ عَقِيمٍ	لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ
فَسَيُنْغِضُونَ	مِنْ غَمٍّ	مَآءً غَدَقًا	عَذَابٍ غَلِيظٍ	عَفُوٌّ غَفُورٌ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla izhar örneğine ulaşabilirsiniz.

İklap

İklap kelimesi sözlükte "çevirmek, döndürmek" anlamlarına gelir.[47] Tenvin ya da sakin nundan sonra ب harfi gelirse iklap oluşur. İklap tecvit kuralında tenvin ya da sakin nunda yer alan "n" sesi م harfinin sesine dönüştürülür ve dudaklar hafifçe birleştirilerek gunneli okunur.[48] İklap uygulanırken gunneli okuyuş bir buçuk elif miktarı tutulur.[49]

✓ İklap tek kelimede ya da iki kelime arasında da oluşabilir. Tenvin veya sakin nundan sonraki kelimenin ilk harfi ب olursa iki kelime arasında iklap oluşur.[50]

Örnek

تُنْبِتُ	تُمْبِتُ
مِنْ بَيْنِ	مِمْ بَيْنِ
بَصِيرٌ بِمَا	بَصِيرُمْ بِمَا

İhfa, izhar ve iklap tecvit kurallarıyla ilgili daha fazla örneğe karekoddan ulaşabilirsiniz.

- Örnek kelimelerde sakin nun veya tenvinden sonra ب harfi vardır.
- İklap tecvit kuralında sakin nun veya tenvindeki "n" sesi م harfinin sesine dönüştürülür. Bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri iklap tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

جَنْبِ	ذَنْبٍ	اَنْبَتَتْ	اَنْبِيَآءَ	لَيُنْبَذَنَّ
يَنْبَغِي	اَنْبَتَكُمْ	مُنْبَثًّا	مِنْ بَعْدِ	مِنْ بَيْنِ
مِنْ بَهِيمَةِ	اِذِ انْبَعَثَ	يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ	فَاِنْ بَغَتْ	يَأْذَنْ بِهِ
شِقَاقٍ بَعِيدٍ	زَوْجٍ بَهِيجٍ	اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ	اَمْوَاتًا بَلْ	كِرَامٍ بَرَرَةٍ
بَصِيرٌ بِمَا	سَمِيعٌ بَصِيرٌ	حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ	عَلِيمٌ بِذَاتِ	يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla iklap örneğine ulaşabilirsiniz.

7. Etkinlik

30 dk.

Adı	İhfa, İzhar ve İklap Tecvit Kurallarını Uyguluyorum
Amaç	Tenvin ve sakin nunun hâlleri ile ilgili tecvit kurallarını telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Üye sayısı eşit gruplar oluşturunuz.
2. Tabloda yer alan ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
3. İfadelerde yer alan ihfa, izhar ve iklab tecvit kurallarını grupça belirleyerek aşağıdaki sınıflandırma çizelgesini doldurunuz.
4. Belirlediğiniz tecvit kurallarına göre ifadeleri grup üyeleri olarak sırayla seslendiriniz.
5. Arkadaşlarınızı dikkatli bir şekilde dinleyiniz.
6. Öğretmeninizin belirlediği ifadeyi grup olarak koro hâlinde seslendiriniz.
7. Öğretmeninizin geri bildirimine göre ifadeyi tekrar seslendiriniz.

1 جُنْدٌ	2 مِنْهُمْ	3 فَاَنْبَتْنَا	4 مِنْ حَوْلِكَ	5 خَبِيرٌ بِمَا
6 عِلْمٍ شَيْئًا	7 كُفُوًا اَحَدٌ	8 وَانْطَلَقَ	9 غَمًّا بِغَمٍّ	10 ثَمَنًا قَلِيلاً

İfadenin Bulunduğu Kutucuğun Numarası	Tecvit Kuralının Adı	İfadenin Telaffuz Özellikleri	Tecvit Kuralının Oluştuğu Arapça Harf

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz ve Grup Değerlendirme Formları'nı doldurunuz.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda verilen ayetlerde ihfa, izhar ve iklap olan yerleri tespit ediniz. Örnekte olduğu gibi ilgili tecvit kuralının nasıl oluştuğunu ve nasıl uygulandığını yazınız.

نَارٌ حَامِيَةٌ	Tenvinden sonra ح harfi geldiği için izhar tecvit kuralı oluşmuştur. İzhar tecvit kuralında tenvinde yer alan "n" sesi açıkça okunur.
لِيَوْمٍ عَظِيمٍ	
وَكَأْسًا دِهَاقًا	
خَلَقَ الْاِنْسَانَ	
كِرَامًا كَاتِبِينَ	
فَاَمَّا مَنْ طَغٰى	
فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ	
مُطَاعٍ ثَمَّ اَمِينٍ	
فَاَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا	
بِاَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ	
اِذِ انْبَعَثَ اَشْقٰيهَا	
ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيدَ	
اَرَاَيْتَ الَّذِى يَنْهٰى	
فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ	

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadelerde tenvin ve sakin nunun hâlleriyle ilgili hangi tecvit kuralının bulunduğunu tespit ediniz. Tecvit kuralına göre telaffuz özelliklerini ifadelerin yanındaki boşluklara yazınız ve ifadeleri seslendiriniz.

فَاَنْبَتْنَا

تَنْحِتُونَ

فَاَنْشَرْنَا

مَنْ خَفَّتْ

مَنْ بَخِلَ

اِنْ تَمْسَسْكُمْ

شَيْءٍ فَعَلُوهُ

اَجْرٌ عَظِيمٌ

رَجْعٌ بَعِيدٌ

Performans Görevi

80 dk.

Görev	Al-i İmran suresinin 158-165. ayetlerinde yer alan ihfa, izhar ve iklap tecvit kurallarıyla ilgili örnekleri tespit edip sunma
Amaç	Ayetlerdeki ihfa, izhar ve iklap örneklerini bulabilme
Ürün	Sunum
Değerlendirme Ölçütleri	Doğruluk, ilişki kurma, amaca uygunluk ve özgünlük

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- İhfa, izhar ve iklap tecvit kurallarıyla ilgili konuları gözden geçiriniz.
- Al-i İmran suresinin 158-165. ayetlerini tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- Ayetlerden ihfa, izhar ve iklap tecvit kurallarıyla ilgili örnekler tespit ediniz.
- İhfa, izhar ve iklap tecvit kurallarıyla ilgili tespit ettiğiniz örnekleri açıklayarak sınıfta sununuz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَلَئِنْ مُتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ
فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ
فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ اِنْ يَنْصُرْكُمُ
اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهٖ ۗ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَغُلَّ ۗ وَمَنْ يَغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ
اللّٰهِ كَمَنْ بَآءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ
عِنْدَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۚ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ
رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهٖ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ۚ
وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٦٤﴾ اَوَلَمَّآ اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ
مِثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۖ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

Değerlendirme: Yandaki karekoddan yararlanarak Dereceli Puanlama Anahtarı Formu'nu ve Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

2.3. İdgamlar

Konuya Başlarken

Türkçede kelime sonunda bulunan ünsüz harfin, sonraki kelimenin başında bulunan ünlü harfle bir hece oluşturacak şekilde birleştirilerek okunmasına ulama denir.

(bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "ulama")

Aşağıdaki şiirde kırmızı yazılan harfleri ulama yaparak okuyunuz.

Mohaç Türküsü

Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı;
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı.

Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle,
Canlandı o meşhur ova at kişnemesiyle!
(...)

(Yahya Kemal Beyatlı, *Kendi Gök Kubbemiz*, 24)

Ulama, tecvit kuralları arasında yer alan idgama benzer. **İdgam** kelimesi sözlükte "bir şeyi başka bir şeye katmak" anlamına gelir. Sakin bir harfin kendisinden sonra gelen harekeli harfe katılarak şeddeli okunmasıyla idgam yapılır.

(bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 14)

Şeddeli harflerde idgam yapılır mı? Açıklayınız.

İdgam Çeşitleri

- İdgam, iki harf arasında gerçekleşir.[51]
- Bazı idgam kuralları tenvin veya sakin nun ile bazıları da harflerin birbirine katılarak okunması şeklinde uygulanır.[52]
- İdgamda iki harf aynı olabileceği gibi mahreçleri aynı, sıfatları farklı olan harfler, mahreç veya sıfatları birbirine yakın olan harfler de olabilir.[53]
- İdgam çeşitleri şunlardır: idgam mealgunne, idgam bilagunne, idgam misleyn, idgam mütecaniseyn, idgam mütekaribeyn.[54]

✓ Bunlardan, idgam mealgunne ile idgam bilagunne tenvin veya sakin nunla oluşur. İdgam misleyn; sakin olan harfin, harekeli aynı harfe idgam edilmesidir. İdgam mütecaniseyn, mahreçleri aynı sıfatları farklı olan harfler arasında oluşur. İdgam mütekaribeyn ise mahreç veya sıfatları birbirine yakın olan harfler arasında meydana gelir.[55]

Tenvin ya da sakin nundan sonra ى, م, ن, و harflerinden biri gelirse oluşur.

Tenvin ya da sakin nundan sonra ل veya ر harflerinden biri gelirse oluşur.

İDGAM MEALGUNNE

İDGAM BİLAGUNNE

İDGAM ÇEŞİTLERİ

İDGAM MİSLEYN

Birincisi sakin, ikincisi harekeli olan aynı harfler arasında oluşur.

İDGAM MÜTEKARİBEYN

Mahreçleri ve sıfatları birbirine yakın olan harfler arasında oluşur. Bu harfler iki ayrı grupta toplanır:

ق - ك ل - ر

İDGAM MÜTECANİSEYN

Mahreçleri aynı fakat sıfatları farklı olan harfler arasında oluşur. Bu harfler üç ayrı grupta toplanır:

م - ب ث - ذ - ظ ت - د - ط

▲

Bilgi Görseli 2.1: İdgam çeşitleri[56]

8. Etkinlik

20 dk.

Adı	İdgam Kurallarını Öğreniyorum
Amaç	İdgam çeşitleriyle ilgili değişkenleri belirleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Zilzal suresinin okunuşunu öğretmeninizden veya karekod yardımıyla dijital kaynaktan dinleyiniz.
2. Ayetlerdeki tenvin ve sakin nun olan yerler ile şeddeli harflerin okunuşuna dikkat ediniz.
3. Bu yerlerdeki okuyuş farklılıklarını not ediniz.
4. Tespitlerinizi sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۙ ١ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۙ ٢ وَقَالَ الْاِنْسَانُ
مَا لَهَا ۚ ٣ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۙ ٤ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ؕ ٥ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ
النَّاسُ اَشْتَاتًا ۙ لِيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ؕ ٦ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ؕ ٧ وَمَنْ
يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ٨

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

İdgam Mealgunne

Tenvin ya da sakin nundan sonra يَمْنُو kelimesinde yer alan ى, م, ن, و harflerinden biri gelirse idgam mealgunne oluşur.[57]

- İdgam mealgunne sözlükte "gunneli idgam" anlamına gelir. Bu idgam uygulanırken gunne yapılır.[58]
- Bu tecvit kuralı uygulanırken tenvindeki "n" sesi veya sakin nun idgam mealgunne harfine katılır, şeddeli ve gunneyle okunur. Gunneli okuyuşta harf bir buçuk elif miktarı tutulur.[59] İdgam mealgunne tecvit kuralının bu şekilde uygulanması vaciptir.[60]
- Tenvin ya da sakin nundan sonra gunne sıfatı bulunan م veya ن harfleri yer alırsa tam idgam, و veya ى harfleri yer alırsa nakıs idgam olur.[61]

Örnek

Yazılışı		Okunuşu
مِنْ مَكَانٍ	←	مِمَّكَانٍ
اِنْ نَفَعَتِ	←	اِنَّفَعَتِ
مِنْ وَرَثَةِ	←	مِوَّرَثَةِ
خَلْقٍ نُعِيدُهُ	←	خَلْقِ نُّعِيدُهُ
نُورٌ وَكِتَابٌ	←	نُورُ وَّكِتَابٌ

Okunuşu	Yazılışı
فَلَكِ يَّسْبَحُونَ	فَلَكٍ يَسْبَحُونَ
كَعَصْفِ مَّأْكُولٍ	كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ

- Örnek kelimelerde tenvin veya sakin nundan sonra idgam mealgunne harfi vardır.
- Tenvin veya sakin nundaki "n" sesi idgam harfine katılır.
- Bu durumda idgam harfi şeddeli okunur.
- Gunne yapılarak idgam harfi bir buçuk elif miktarı tutulur.

✓ İdgam mealgunne tecvit kuralında idgamın iki kelime arasında olması şarttır. İdgam edilecek sakin nun veya tenvin birinci kelimenin sonunda, idgam mealgunne harfi ise sonraki kelimenin başında yer almalıdır. Eğer bir kelimede sakin nun ile idgam harfleri bir arada bulunursa idgam uygulanmaz. Bunun yerine sakin nun açıkça okunarak izhar kuralı uygulanır.[62]

✓ Kur'an-ı Kerim'de yer alan اَلدُّنْيَا - بُنْيَانٌ - صِنْوَانٌ - قِنْوَانٌ kelimelerinde idgam mealgunne uygulanmaz.[63]

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri idgam mealgunne tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مَنْ يُرِدْ	لَنْ يُخْلِفَ	مِنْ مَسَدٍ	مَنْ وُجِدَ	اِنْ نَفَعَتِ
مَنْ يَشَآءُ	لَئِنْ مُتُّمْ	مِنْ مُكْرِمٍ	عَنْ وَلَدِهٖ	مِنْ نِعْمَةٍ
اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ	وَكَاَيِّنْ مِنْ	مِنْ وَرَقَةٍ	اِنْ وَهَبَتْ	فَلَنْ نَزِيدَكُمْ
مُدْخَلاً يَرْضَوْنَهُ	ضَامِرٍ يَأْتِينَ	اَضْعَافًا مُضَاعَفَةً	شَيْئًا وَطَهِّرْ	عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ
قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ	كِتَابٍ مُنِيرٍ	صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ	اِلٰهٌ وَاحِدٌ	اَمَنَةً نُعَاسًا

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla idgam mealgunne örneğine ulaşabilirsiniz.

İdgam Bilagunne

İdgam bilagunne sözlükte "gunnesiz idgam" anlamına gelir.[64] Tenvin ya da sakin nundan sonra ل veya ر harflerinden biri geldiğinde idgam bilagunne oluşur. Bu tecvit kuralına göre tenvindeki "n" sesi veya sakin nun (نْ) idgam bilagunne harfine katılarak şeddeli okunur.[65] İdgam bilagunne uygulanırken gunne yapılmaz.[66]

Örnek

Yazılışı		Okunuşu
اَنْ لَيْس	←	اَلَّيْس
مِنْ رَبِّكَ	←	مِرَّبِّكَ
خَيْرٌ لَكَ	←	خَيْرٌلَّكَ
ثَمَرَةٍ رِزْقًا	←	ثَمَرَةٍ رِّزْقًا

- Örnek kelimelerde tenvin ve sakin nundan sonra idgam bilagunne harfi vardır.
- Tenvin ve sakin nundaki "n" sesi idgam harfine katılır.
- Bu durumda idgam harfi şeddeli okunur.

✓ İdgam bilagunne tecvit kuralı daima iki kelime arasında oluşur.[67]

✓ İdgam yapılacak sakin nun veya tenvin birinci kelimenin sonunda, idgam bilagunne harfi ise sonraki kelimenin başında yer alır.[68]

✓ Kur'an-ı Kerim'de aynı kelimede sakin nundan sonra ل veya ر harfinin yer aldığı örnek yoktur.[69]

Örnek

مِنْ رُوحِي	← مِرْ رُوحِي	← مِرَّوحِي
مَالًا لُبَدًا	← مَالَنْ لُبَدًا	← مَالَ لُّبَدًا

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri idgam bilagunne tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَنْ لَا	اَنْ لَيْسَ	يَكُنْ لَهُ	اَنْ رَاٰهُ	مَنْ رَحِمَ
مِنْ رَبِّكُمْ	مِنْ رُسُلِهٖ	مِنْ رِزْقٍ	مِنْ لَبَنٍ	لَئِنْ لَمْ
مِنْ لِينَةٍ	مِنْ لُغُوبٍ	مِنْ لِقَاءِ	عَنْ رَبِّهِمْ	لَئِنْ رُجِعْتُ
خَيْرًا لَهُمْ	يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ	خَيْرٌ لِاَنْفُسِهِمْ	غَفُورٌ رَحِيمٌ	بَشَرًا رَسُولًا

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla idgam bilagunne örneğine ulaşabilirsiniz.

İdgam Misleyn

Misleyn, benzeyen iki şey anlamına gelir. Mahreci ve sıfatı aynı olan sakin harften sonra aynı harf harekeli olarak gelirse idgam misleyn oluşur. Bu durumda birinci harf ikinci harfe katılarak şeddeli okunur.[70]

Örnek

Yazılışı		*Okunuşu*
اَقُلْ لَكُمْ	←	اَقُلَّكُمْ
اِذْ ذَهَبَ	←	اِذَّهَبَ
وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ	←	وَلْيَكْتُبَّيْنَكُمْ
تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ	←	تَسْتَعْجِلَّهُمْ

- Örnek kelimelerde birincisi cezimli, ikincisi harekeli olan aynı harf arka arkaya gelmiştir.
- Cezimli harfin sonraki harfe katılarak şeddeli okunmasıyla idgam misleyn oluşur.

✓ Şeddeli harflerde de idgam misleyn vardır.

Örnek

مَسَّهُ رَسَّ عَلَّمَ يُمِلَّ

- Örnek kelimelerde şeddeli harfler bulunmaktadır.
- Şedde, bir harfi hem sükûn hem de harekeyle okuttuğu için idgam misleyn tecvit kuralı uygulanır.
- Bu durumda harfler gunnesiz okunur.

✓ ال takısından sonra şeddeli olan şemsî harflerde idgam misleyn uygulanmaz.

ال takısından sonraki şemsî harflerin şeddeli olmasına idgam şemsiyye denir. Buradaki şeddeli harf kelimenin aslından olmadığı için sakin lâm harfi (لْ) şemsî harfe idgam yapılır. Bundan dolayı şeddeli harfte idgam misleyn kuralı oluşmaz.
Örnek:
اَلسَّاعَةُ ← سَاعَةٌ
(bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 136)

✓ Sakin nundan sonra harekeli nun, sakin mimden (مْ) sonra da harekeli mim harfi gelirse buna idgam misleyn mealgunne denir. Kelimede şeddeli olarak yer alan ن ve م harflerinde de idgam misleyn mealgunne kuralı uygulanır. Bu harfler gunne ile bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.[71]

Örnek

Yazılışı	Okunuşu		
فَلَنْ نَزِيدَ	فَلَنَّزِيدَ	←	اِنَّ
عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ	عَلَيْهِمُّؤْصَدَةٌ	←	ثُمَّ

- اِنَّ ve ثُمَّ kelimelerinde şedde bulunmaktadır.
  Bu kelimeler okunurken gunne yapılır ve bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.
- Diğer iki örnekte ن ve م harfleri ilk kelimenin sonundadır ve cezimlidir.
  İkinci kelime de aynı harfle başladığı için idgam misleyn mealgunne oluşur.
- ن ve م harfleri gunneli olarak bir buçuk elif miktarı tutulur ve şeddeli okunur.

✓ ن veya م dışındaki aynı harflerin birbirine idgamına ise idgam misleyn bilagunne denir. Bu idgamda gunne yapılmaz.[72]

Örnek

Yazılışı	Okunuşu		
يَجْعَلْ لَهُ	يَجْعَلَّهُ	←	بُشِّرَ
اِضْرِبْ بِعَصَاكَ	اِضْرِبِّعَصَاكَ	←	فَصَلِّ

- بُشِّرَ ve فَصَلِّ kelimelerindeki şeddeli harfler gunne yapılmadan okunur.
- Diğer iki ifadede ل ve ر harfleri ilk kelimenin sonundadır ve cezimlidir.
  İkinci kelime de aynı harfle başladığı için idgam misleyn bilagunne oluşur.
- ل ve ر harfleri gunne yapılmadan şeddeli okunur.

✓ İdgam misleyn yalnızca aynı kelimede değil, farklı iki kelime arasında da meydana gelebilir. Bazı istisnalar dışında bir kelime içinde yer alan idgam misleyndeki iki harf, tek harf şeklinde şeddeli olarak yazılır.[73]

Örnek

حِطَّةٌ تُعِزُّ يُدْرِكْكُمْ وَاذْكُرْ رَبَّكَ

- Örneklerde hem aynı hem de ayrı kelimelerde oluşan idgam misleyn yer almaktadır.
- ن ve م dışındaki harfler arasında idgam kuralı uygulandığı için gunne yapılmadan okunur.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri idgam misleyn tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مَسَّ	بَشَّرَ	مُدَّثِّرُ	اِذْ ذَهَبَ	يُدْرِكْكُمْ
حَقَّ	حُجَّةٌ	فُصِّلَتْ	قَدْ دَخَلُوا	يُكْرِهْهُنَّ
كَلَّ	مُكِبٌّ	مَوَدَّةٌ	فَاضْرِبْ بِهِ	يُوَجِّهْهُ
حُبٌّ	مَكَّةُ	هَلْ لَكَ	نَتَوَفَّيَنَّكَ	اَنْ نَطْمِسَ

Yandaki karekoddan yararlanarak daha fazla idgam misleyn örneğine ulaşabilirsiniz.

İdgam Mütecaniseyn

Mahreçleri aynı, sıfatları farklı olan harflere mütecanis harfler denir.[74] Mütecanis harflerden ilki cezimli, ikincisi harekeli olarak yan yana gelirse birinci harf diğerine idgam edilir ve idgam mütecaniseyn oluşur.[75]

✓ Kur'an-ı Kerim'de yer alan örneklere göre mütecanis harfler üç gruptur:[76]

1. grup: (ظ ⇦ ذ) - (ذ ⇦ ث)

Bu grupta peltek harfler yer alır. Sakin ث harfinden sonra harekeli ذ harfi gelirse idgam mütecaniseyn oluşur. Bu iki mütecanis harfin idgamı Kur'an-ı Kerim'de sadece bir yerde bulunur. Bu gruptaki sakin ذ harfinden sonra ظ harfi harekeli olarak bulunursa idgam yapılarak okunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
اِظَّلَمُوا	اِذْ ظَلَمُوا
يَلْهَذِّلِكَ	يَلْهَثْ ذٰلِكَ

- Örnek kelimelerde birincisi cezimli, ikincisi harekeli iki mütecanis harf arka arkaya gelmiştir.
- Bu durumda cezimli harf sonrakine katılarak şeddeli okunur.

2. grup: (ت ⇦ ط - ط ⇦ ت) - (ت ⇦ د - د ⇦ ت)

Aynı mahreç grubunda yer alan ت - ط veya د - ت arasında idgam mütecaniseyn oluşur. Bu eşleştirmede sakin olan harf diğerine idgam edilir. ت - ط harflerinden sakin olanı, kendinden sonraki harekeli harfe katılarak okunur. د - ت harflerinde de ت veya د harfi sakin olduğunda kendisinden sonra gelen harekeli harfe idgam edilir.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
اَرَتُّمْ	اَرَدْتُمْ
اَثْقَلَدَّعَوَا	اَثْقَلَتْ دَعَوَا
اِذِ هَمَّطَّآئِفَتَانِ	اِذِ هَمَّتْ طَّآئِفَتَانِ

- Örnek kelimelerde birincisi cezimli, ikincisi harekeli olan mütecanis harf arka arkaya gelmiştir.
- Cezimli harf sonrakine katılarak şeddeli okunur.

ط harfi kalın, ت harfi ince olduğu için sakin olan ط harfi ت harfine tam olarak katılmaz. Bu şekilde gerçekleşen idgama nakıs idgam denir.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
بَسَتَّ	بَسَطْتَ

- Örnek kelimede birincisi cezimli, ikincisi harekeli olan mütecanis harf arka arkaya gelmiştir.
- ط harfi kalın olduğu için tam olarak ت harfine dönüşmeden idgam yapılır.

3. grup: (م ⇦ ب)

Bu grupta yalnızca iki harf bulunur. ب harfi sakin, ardından gelen م harfi ise harekeli olmalıdır. Bu iki harf arasındaki idgam, Kur'an-ı Kerim'de sadece Hud suresinin 42. ayetindeki يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا ifadesinde bulunmaktadır. Kur'an'da bu iki harfin idgam edilmesine işaret etmesi için ifadedeki idgam harflerinin altında ادغام kelimesi yer alır. Bu idgamda ب harfi tamamen م harfine dönüşür ve م harfi şeddeli okunur.

✓ İdgam mütecaniseyn hem bir kelimede hem de iki kelime arasında oluşabilir.

Örnek

Yazılışı		Okunuşu
وَعَدْتَنَا	⇦	وَعَتَّنَا
فَاْمَنَتْ طَّآئِفَةٌ	⇦	فَاْمَنَطَّآئِفَةٌ

- Örnek kelimelerde birincisi cezimli, ikincisi harekeli olan mütecanis harf arka arkaya gelmiştir.
- Cezimli harf sonrakine katılarak şeddeli okunur.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri idgam mütecaniseyn tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كَفَرَتْ طَّآئِفَةٌ	عَاهَدْتَ	وَعَدْتَنَا	مَهَّدْتُ	كِدْتَ
وَدَّتْ طَّآئِفَةٌ	طَرَدْتُهُمْ	عَبَدْتُمْ	اَرَدْتُمْ	وَجَدْتُمْ
فَاْمَنَتْ طَّآئِفَةٌ	تَوَاعَدْتُمْ	عَقَّدْتُمْ	اَيَّدْتُكَ	لَقَدْ تَابَ
اِذْ ظَّلَمْتُمْ	فَرَّطْتُمْ	فَرَّطْتُ	اَحَطْتُ	بَسَطْتَ

İdgam Mütekaribeyn

Mahreçleri ve sıfatları birbirine yakın olan harflere mütekarib harfler denir.[77] Mütekarib harflerden sakin olan ilk harfin harekeli ikinci harfe katılarak okunmasıyla idgam mütekaribeyn oluşur.[78]

✓ Mütekarib harfler iki grupta yer alır.[79]

1. grup: (ر ⇦ ل)

Bu grupta ل ve ر harfleri yer alır. Sakin ل harfinden sonra ر harfi harekeli olarak gelirse idgam mütekaribeyn oluşur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
قُرَّبِّيْ	قُلْ رَبِّيْ

- Örnek kelimede birincisi cezimli, ikincisi harekeli mütekarib harfler arka arkaya gelmiştir.
- Cezimli harf sonrakine katılarak şeddeli okunur.

ل ve ر harfleri hem idgam bilagunne hem de idgam mütekaribeyn tecvit kurallarında bulunur. İdgam bilagunne tecvit kuralında bu harfler tenvin ya da sakin nundan sonra gelir. İdgam mütekaribeyn tecvit kuralında ise bu iki harf birbirine katılarak idgam edilir. Bu kuralda ل harfi önce gelir ve sakindir.

2. grup: (ك ⇦ ق)

Bu grupta bulunan ك - ق harflerinin idgamı Kur'an-ı Kerim'de sadece Mürselat suresinin 20. ayetindeki نَخْلُقْكُمْ kelimesinde vardır. Kelimedeki sakin ق harfi, sonrasındaki harekeli ك harfine katılarak okunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
نَخْلُكُّمْ	نَخْلُقْكُمْ

- Örnek kelimede birincisi cezimli, ikincisi harekeli mütekarib harfler arka arkaya gelmiştir.
- Cezimli harf sonrakine katılarak şeddeli okunur.

İdgam çeşitleriyle ilgili e-içeriğe karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulayınız

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadeleri idgam mütekaribeyn tecvit kuralını uygulayarak okuyunuz.

Karekoddaki genel ağ bağlantısından yararlanarak ifadelerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

قُلْ رَبِّ	فَقُلْ رَبُّكُمْ	قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ	بَلْ رَفَعَهُ اللّٰهُ	اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ

1. Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki idgam çeşitlerinin benzer ve farklı yönlerini yazınız.

İdgam Mealgunne - İdgam Bilagunne

Benzerlikler:

Farklılıklar:

İdgam Mütecaniseyn - İdgam Mütekaribeyn

Benzerlikler:

Farklılıklar:

İdgam Misleyn - İdgam Mütecaniseyn

Benzerlikler:

Farklılıklar:

İdgam Bilagunne - İdgam Mütekaribeyn

Benzerlikler:

Farklılıklar:

9. Etkinlik

20 dk.

Adı	İdgam Kurallarını Uyguluyorum
Amaç	İdgam çeşitlerini belirleyebilme ve usulüne uygun olarak seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Eşit sayıda gruplar oluşturunuz.
2. Öğretmeninizin tablodaki ifadeleri seslendirmesini dinleyiniz.
3. İfadelerde yer alan idgam çeşitlerini grupça belirleyiniz.
4. İfadeleri idgam kurallarına uygun olarak seslendiriniz.
5. Arkadaşlarınızı dikkatlice dinleyiniz.

فَنَظَلَّ	نَخْلُقْكُمْ	عَجِّلْ	عِزَّةٍ
اِذْ ظَلَمُوا	مَنْ يَعْبُدُ	مِنْ رَسُولٍ	مِنْ مَاءٍ
يُبَيِّنْ لَنَا	وَجَدْتُمُوهُمْ	لَشَيْءٌ يُرَادُ	اَقُلْ لَكُمْ
خَيْرٌ لِلْاَبْرَارِ	اِلٰهًا وَاحِدًا	لَهَمَّتْ طَّائِفَةٌ	بَلْ رَفَعَهُ
يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ	خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ	مُنْذِرٌ مِنْهُمْ	نَجْعَلْ لَهُ

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz ve Grup Değerlendirme Formları'nı doldurunuz.

2. Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen ayetlerdeki idgamla ilgili tecvit kuralını tespit ediniz. Örnekte olduğu gibi tecvit kuralının ismini, hangi harfler arasında ve nasıl oluştuğunu yazınız.

İdgamın Nasıl Meydana Geldiği	İdgam Yapılan Harfler	İdgam Kuralının İsmi	Ayetler
Sakin nundan sonra harekeli olarak ر harfi gelmesiyle oluşur.	ن - ر	İdgam Bilagunne	اَنْ رَاٰهُ اسْتَغْنٰى
			خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ
			اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ عَيْنَيْنِ
			وَاِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ
			اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيْنَ
			وَنَادَيْنَاهُ اَنْ يّٰٓاِبْرٰهِيْمُ
			يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالاً لُّبَدًا
			فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ
			فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَّوْمٌ عَسِيْرٌ
			بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ
			فَلْيَعْبُدُوْا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ
			وَجَعَلْتُ لَهٗ مَالاً مَّمْدُوْدًا
			فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُوْلٍ
			كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُوْنَ الْيَتِيْمَ
			قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَّ لَتُرْدِيْنِ
			لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّسْتَقِيْمَ
			هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ

10. Etkinlik

30 dk.

Adı	İdgam Kurallarını Buluyorum ve Uyguluyorum
Amaç	İdgam kurallarını Kur'an-ı Kerim'deki sayfalarda bularak uygulayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Kur'an-ı Kerim'den herhangi bir sayfa seçerek bu sayfada yer alan idgamla ilgili tecvit kurallarını bulunuz ve bu kuralları uygulayınız.
2. Sayfadaki ayetlerde idgam kurallarından kaç tane olduğunu aşağıdaki tabloya örnekteki gibi yazınız.

Sayfa No	Sure Adı	Ayet No	İdgam Mealgunne	İdgam Bilagunne	İdgam Misleyn	İdgam Mütecaniseyn	İdgam Mütekaribeyn
204	Tevbe	117	1	1	5	1	0

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki kutucuklarda bazı ayetler verilmiştir. Ayetlerle ilgili soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

a مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ	b كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ	c وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا
ç اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ	d وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ	e وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
f فَجَعَلَهُ غُثَآءً اَحْوٰى	g قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ	ğ فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ
h مَتَاعًا لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ	ı نِصْفَهٗٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلاً	i سَاَلَ سَآئِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ
j لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلاً فِجَاجًا	k وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ	l فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى

Yukarıdaki tabloda

1. Hangi ayetlerde idgam vardır?

2. Hangi ayetlerde aynı harfin birbirine idgamı vardır?

3. Hangi ayetlerde gunne ile okuma yapılır?

Karekodu okutarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Aşağıdaki tabloda verilen açıklamaların sonuna ilgili olduğu kavrama ait harfi yazarak doğru eşleştirmeyi yapınız.

	Açıklamalar	
1.	Harekesi olmayan harftir.	.....
2.	Kelimede vakıf yapıldığında ortaya çıkan, geçildiğinde kaybolan sükûndur.	.....
3.	Öncesindeki harfte üstün hareke bulunan, cezimli olan و veya ى harfidir.	.....
4.	Medle ilgili tecvit kurallarının bir elif miktarından daha fazla uzatılmasını sağlayan harf veya işaretlerdir.	.....
5.	Kelimede vakıf yapılsa bile kaybolmayan sükûndur.	.....

	Kavramlar
a	Arızisükûn
b	Harfilin
c	Hemze
ç	Lazımisükûn
d	Med sebebi
e	Sakin harf
f	Cezim

Aşağıdaki kutucuklarda bazı ayetler verilmiştir. Soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı kutucuğu birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

a) اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ

b) وَاَنْتَ حِلٌّ بِهٰذَا الْبَلَدِ

c) كِرَامًا كَاتِبِينَ

ç) لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ

d) مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ

e) فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى

f) وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى

g) لِنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَنَبَاتًا

ğ) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ

h) اَيَحْسَبُ اَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌ

ı) وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ

i) يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ

6. Hangilerinin sonunda vakıf yapılırsa meddiarız ortaya çıkar?

.....

7. Hangilerinin sonunda vakıf yapılırsa meddilin ortaya çıkar?

.....

8. Hangilerinde ihfa tecvit kuralı vardır?

.....

9. Hangilerinde izhar tecvit kuralı vardır?

.....

10. Hangilerinde iklap tecvit kuralı vardır?

.....

11. Hangilerinde idgam misleyn tecvit kuralı vardır?

.....

12. Hangilerinde idgam mealgunne tecvit kuralı vardır?

.....

13. Hangilerinde idgam bilagunne tecvit kuralı vardır?

.....

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

arızisükûn | gunne | idgam | lazımisükûn | meddiarız | meddilazım | meddilin

14. Bir kelimede bulunan med harfinden sonra şedde yer alırsa ..... olur.

15. Meddilazım tecvit kuralında med harfinden sonra ..... bulunur.

16. Hurufumukattaada (~) işareti bulunan harflerde ya meddilazım ya da ..... tecvit kuralı vardır.

17. Sakin nun veya tenvinde bulunan "n" sesinin gizlenmesine ..... denir.

18. Sakin olan bir harfin harekeli harfe katılarak okunmasına ..... denir.

Aşağıdaki önermeleri okuyunuz. Önermeler doğru ise Doğru ( ) yanlış ise Yanlış ( ) kutucuğunu işaretleyiniz ve cevabınızın gerekçesini yazınız..

19. Meddiarız ve meddilin kurallarının olduğu yerde daha fazla uzatılacağını gösteren işaret bulunur.

Doğru ( ) **Yanlış ( )**

Çünkü .....

.....

.....

20. Meddilin kuralında uzatma harfilin olan harfte yapılır.

Doğru ( ) Yanlış ( )

Çünkü .....

.....

.....

21. Meddilazım kuralı telaffuz edilirken hızlı okuyuşta bir elif miktarı uzatılır.

Doğru ( ) Yanlış ( )

Çünkü .....

.....

.....

22. Meddiarız ve meddilazım kurallarında sebebimed olarak sükûn bulunur.

Doğru ( ) Yanlış ( )

Çünkü .....

.....

.....

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarında bırakılan boşluklara yazınız.

23. Sükûn ve medle ilgili hangi tecvit kuralları oluşur?

.....

.....

24. Hangi tecvit kuralları gunneli olarak okunur?

.....

.....

25. İhfa harfleri nelerdir? Yazınız.

.....

.....

26. Hangi idgam çeşidi birbirinin aynı olan harfler arasında meydana gelir?

.....

.....

27. وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ayetinde idgamla ilgili hangi tecvit kuralları yer alır? Yazınız.

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

28.
- Vakıf yapılsa bile sükûn varlığını sürdürür.
- Dört elif miktarı uzatılarak okunur.
- Uzatılarak okunması vaciptir.

Bu bilgiler aşağıdaki med kurallarından hangisiyle ilgilidir?

A) Meddiarız
B) Meddilazım
C) Meddilin
D) Meddimunfasıl
E) Medditabii

29. Bazı med kuralları kelime sonunda vakıf yapıldığında ortaya çıkar.

Buna göre aşağıdaki kelimelerin hangisinde vakıf yapılırsa diğerlerinden farklı bir med kuralı oluşur?

A) عُيُونٍ
B) اَغْنِيَآءَ
C) سُلَيْمٰنَ
D) ضِعْفَيْنِ
E) مُبَشِّرِينَ

30. Bazı idgam kuralları sakin nunla oluşurken bazıları da harfler arasında meydana gelir.

Buna göre aşağıdaki kelimelerin hangisinde bir idgam kuralı vardır?

A) عَيْنَيْنِ
B) رَدَدْنَاهُ
C) ضَلَالًا
D) مِدْرَارًا
E) يُدْرِكْكُمْ

31. Sakin nun ve tenvinle oluşan bir kısım tecvit kuralı uygulanırken gunne yapılır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerin hangisinde gunneli okuyuş <u>yoktur</u>?

A) كَمَنْ بَآءَ
B) اَنْ نَكُونَ
C) لَنْ تُغْنِيَ
D) مِنْ رَبِّكَ
E) قَرْحٌ مِثْلُهُ

32. Bazı idgam kurallarının oluşmasında tenvin veya sakin nun etkili olur.
Bu bilgi

I. İdgam bilagunne
II. İdgam mealgunne
III. İdgam misleyn
IV. İdgam mütecaniseyn
V. İdgam mütekaribeyn

tecvit kurallarından hangileri için geçerlidir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

33.

I.	Mahreçleri aynı olan fakat sıfatları farklı harflerin idgamıdır.
II.	Mahreçleri ve sıfatları birbirine yakın olan harflerin idgamıdır.

İdgam bilagunne
İdgam misleyn
İdgam mütecaniseyn
İdgam mütekaribeyn

Numaralanmış olarak verilen açıklamalar ile tecvit kurallarının doğru eşleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

	I.	**II.**
A)	İdgam bilagunne	İdgam misleyn
B)	İdgam mütecaniseyn	İdgam misleyn
C)	İdgam bilagunne	İdgam mütecaniseyn
D)	İdgam misleyn	İdgam mütekaribeyn
E)	İdgam mütecaniseyn	İdgam mütekaribeyn

34. Fatma, tabloda verilen ifadelerin doğruluk durumunu yanlarındaki kutucuklara aşağıdaki şekilde işaretlemiştir.

Bilgiler	Doğru	Yanlış
Tenvin, sakin nun işlevi görür.		✓
İklap tecvit kuralında gunneli okuyuş vardır.	✓	
İklap tecvit kuralında sakin nun veya tenvindeki نْ sesi م sesine dönüşür.	✓	
İhfa, izhar ve iklap tecvit kuralları tek kelimede oluşabilir.		✓
İdgamla ilgili tüm tecvit kuralları tenvin ya da sakin nun ile oluşur.		✓
İdgam kuralı birincisi sakin, ikincisi harekeli olan iki harf arasında uygulanır.	✓	

Buna göre Fatma'nın işaretlediği seçeneklerden kaç tanesi doğrudur?

A) 1 B) 2 C) 4 D) 5 E) 6

Temayla ilgili daha fazla soruya yandaki karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

Sonnot

[1] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 63-64.
[2] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 219.
[3] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 117.
[4] bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd Istılahları*, 122-123.
[5] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 72-73.
[6] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 53-54.
[7] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 151.
[8] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 117.
[9] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 215.
[10] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 75.
[11] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 72.
[12] bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 43, 72.
[13] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 85.
[14] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 50.
[15] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 35.
[16] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 35.
[17] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 87.
[18] bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 71, 74.
[19] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 72, 74.
[20] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 227.
[21] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 55.
[22] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 155.
[23] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 122.
[24] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 55.
[25] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 57.
[26] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 89.
[27] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 55.
[28] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 74.
[29] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 155.
[30] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 59.
[31] bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd Istılahları*, 111.
[32] bk. Durmuş - Gündüzöz, "Nûn", 33/242.
[33] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 61.
[34] bk. Sarı, "Gunne", 14/195-196.
[35] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 68.
[36] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 79.
[37] bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd Istılahları*, 72.
[38] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 90.
[39] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 165.
[40] bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 78-79.
[41] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 81.
[42] bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd Istılahları*, 81.
[43] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 79.
[44] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 167.
[45] bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 79.
[46] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 89-90.
[47] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 91.
[48] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 80.
[49] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 170.
[50] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 80.
[51] bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd Istılahları*, 68.
[52] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 92-93.
[53] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 175.
[54] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 93-103.
[55] bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 80-84.
[56] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 82-85.
[57] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 82.
[58] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 67-68.
[59] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 86-87.
[60] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 57-58.
[61] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 182.
[62] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 83.
[63] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 181.
[64] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 62-67.
[65] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 93.
[66] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 82-83.
[67] bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 80.
[68] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 83.
[69] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 183.
[70] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 83.
[71] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 93.
[72] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 130.
[73] bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 70.
[74] bk. Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 85.
[75] bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 95.
[76] bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 189-190.
[77] bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd Istılahları*, 108.
[78] bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 134.
[79] bk. Kılıçaslan, *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları*, 85.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM

3.1. Al-i İmran Suresi 16-27. Sayfalar (116-200. Ayetler)

3.2. Hac Suresi 1-10. Sayfalar (1-78. Ayetler)

► **Anahtar Kavramlar**

- abdest

Bu temada sizlerden

- Al-i İmran suresinin 116-200 ve Hac suresinin 1-78. ayetlerini usulüne uygun yüzünden okuyabilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Temaya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak için tecvit kurallarının bilinmesi gerekir. Bunların başında med çeşitleri, tenvin ve sakin nunla oluşan ihfa, izhar, iklap ve idgam çeşitleri yer alır. Tecvit kurallarının tam anlamıyla uygulanabilmesi için harflerin mahreçlerinin doğru telaffuz edilmesi de önemlidir. Bunlara dikkat edilerek yapılan yüzüne okumalar, Kur'an-ı Kerim'in okunuşunu güzelleştirir ve günlük hayatta motivasyon kaynağı olur.

Dua ederken, namaz kılarken mübarek gün ve gecelerde Kur'an-ı Kerim'den sureler ve aşrışerifler okunması kültürümüzde önemli bir gelenektir. Bu gelenek kültürel kimliğimizin bir parçası olarak manevi hayatımıza yön verir.

Tecvit ve mahreç kurallarına uygun bir şekilde Kur'an-ı Kerim okumak, yalnızca okuyuşun güzelliğini mi artırır, yoksa okuyanın manevi dünyasını da etkiler mi? Açıklayınız.

3.1. Al-i İmran Suresi 16-27. Sayfalar (116-200. Ayetler)

Konuya Başlarken

Al-i İmran suresinin 16. sayfasını (116-121. ayetleri) öğretmen rehberliğinde sırayla sesli olarak okuyunuz. Okuma esnasında hatalı olduğunuzu düşündüğünüz yerleri not ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Tarih: ..... / ..... / .....

Adı ve Soyadı : ..... **Numarası :** ..... **Sınıfı :** .....

Bu kontrol listesi öğrencilerin Al-i İmran suresinin 16. sayfasını (116-121. ayetleri) yüzünden okumasıyla ilgili becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet", "Kısmen" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
1. Kur'an-ı Kerim'i okumaya başlamadan önce abdestli olmaya özen gösterdi.			
2. Kur'an-ı Kerim'i okumaya euzübesmele çekerek başladı.			
3. Euzübesmeleyi kuralına uygun okudu.			
4. Harfleri mahreçlerine uygun telaffuz etti.			
5. Ayetlerde geçen tecvit kurallarını belirleyerek açıkladı.			
6. Öğrendiği tecvit kurallarını doğru uyguladı.			
7. Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak yüzünden okudu.			

Öğretmen Yorumu:

Kur'an-ı Kerim, Allah'ın (cc) insanlara gönderdiği ilahi bir kitaptır. Müslümanlar için onu okumak, anlamaya çalışmak ve hayata uygulamak önemli bir ibadettir. Bu nedenle Kur'an okurken veya dinlerken saygılı ve bilinçli olmak gerekir.

Kur'an-ı Kerim'e gösterilen saygının bir parçası da temizliktir. Abdest, bu temizliğin en önemli örneklerinden biridir. Dinimizin emrettiği şekilde niyetlenerek organların usulüne uygun olarak yıkanmasıyla yapılan bu temizlik, yalnızca bedenî bir arınma değil, aynı zamanda manevi bir hazırlık ve kulluğa yöneliştir.

Abdest alan kişi, dış temizliğin yanında iç dünyasını da ibadete hazırlar *(Görsel 3.1)*. Böylece hem bedenen temizlenmiş olur hem de kalben Allah'a (cc) yönelerek ibadetini daha bilinçli ve huzurlu bir şekilde yerine getirir. Kur'an, Allah'ın (cc) kelamıdır ve ona karşı saygılı olmak esastır. Bu nedenle Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'i okurken abdestli olmaya özen gösterirler. Abdestli olarak Kur'an okumak, kişinin maddi ve manevi açıdan temiz bir hâlde Allah'ın (cc) kelamıyla buluşmasını sağlar ve bu okumayı daha bilinçli bir ibadet hâline getirir.

Görsel 3.1
Kur'an-ı Kerim okumadan önce abdest alınarak beden temizlenir

Kur'an-ı Kerim'i Abdestli Okumak

- İbadete olan saygıyı artırır.
- Manevi huzur ve bilinç kazandırır.
- Kişinin dikkatini ve ciddiyetini yükseltir.

Bilgi Görseli 3.1
Kur'an-ı Kerim'i abdestli okumanın insana kazandırdıkları

Kur'an-ı Kerim, Müslümanlar tarafından namazlarda, kandil gecelerinde, cenazelerde, mevlitlerde, dua ederken ve günlük hayatta manevi huzur bulmak için okunur. Kur'an-ı Kerim'i ibadet bilinciyle okuyan kişi, Allah'a (cc) kulluk görevlerini yerine getirmeye özen gösterir; namaz kılar, dua eder ve güzel davranışlarda bulunur. Aynı zamanda kendisine karşı dürüst, sabırlı ve ahlaklı olmaya çalışır. Çevresine saygılı davranır, yardımlaşmaya önem verir, insanlara ve doğaya karşı sorumluluk bilinciyle hareket eder. Böylece hem dinî görevlerini yerine getirir hem de toplumun millî ve manevi değerlerinin korunmasına katkı sağlar.

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma ve Tecvit Kuralları
Amaç	Al-i İmran suresinin 16. sayfasındaki (116-121. ayetler) ayetlerin harflerini mahreçlerine uygun olarak telaffuz edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Al-i İmran suresinin 16. sayfasını (116-121. ayetler) yandaki karekoddan yararlanarak veya öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Ayetlerde uygulanan tecvit kurallarını belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kurallarını harflerin seslendirilmelerine dikkat ederek sesli olarak uygulayınız.
3. Bu okuyuşlardan hareketle Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma ile tecvit kurallarının uygulanması arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
4. Kur'an-ı Kerim'in usulüne uygun ve güzel bir şekilde okunması için yapılması gerekenler nelerdir? Yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

2. Etkinlik

30 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim'i Okumak İbadettir
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i okumanın ibadet olduğunu kavrayabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Kur'an-ı Kerim'in hangi durumlarda okunduğunu açıklayınız.
2. Kur'an-ı Kerim'i ibadet bilinciyle okuyan bir kişinin; inancı gereği Allah'a (cc), kendisine ve çevresine karşı sorumluluklarını nasıl yerine getirdiğini örneklerle açıklayınız.

Allah'a (cc) karşı görevleri:

Kendisine karşı görevleri:

Çevresine karşı görevleri:

3. Bireylerin Kur'an-ı Kerim okuma ibadetini yerine getirmesi ile toplumun millî ve manevi değerlerinin korunması arasındaki ilişkiyi, bu eylemin bir ibadet olduğu gerçeğinden yola çıkarak açıklayınız..

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

1. Çalışma Yaprağı

Aşağıda Al-i İmran suresinin 116-121. ayetleri verilmiştir. Bu ayetlerin okunuşunu öğretmenizden veya karekod yardımıyla dijital kaynaktan dinleyerek takip ediniz. Ardından ayetleri yüzünden okuyunuz. Okuyuş sırasında harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz etmeye dikkat ediniz.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَآ أَوْلَادُهُمْ
مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا ۖ وَأُولٰٓئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾
مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ
أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللّٰهُ وَلٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا ۚ وَدُّوا
مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ ۚ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ
أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَآ أَنْتُمْ
أُولَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۚ
وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓا آمَنَّا ۖ وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ
مِنَ الْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۚ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ تُصِبْكُمْ
سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ۚ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا ۚ إِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ
تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

2. Çalışma Yaprağı

Aşağıda Hac suresinin 1-5. ayetleri verilmiştir. Bu ayetlerin okunuşunu öğretmeninizden veya karekod yardımıyla dijital kaynaktan dinleyerek takip ediniz. Ardından ayetleri yüzünden okuyunuz. Okuyuş sırasında harfleri mahreçlerine uygun şekilde telaffuz etmeye dikkat ediniz.

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝١
يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ
ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارٰى وَمَا هُمْ بِسُكَارٰى
وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ۝٢ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ
فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ۙ ۝٣ كُتِبَ
عَلَيْهِ اَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ اِلٰى عَذَابِ
السَّعِيرِ ۝٤ يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ
فَاِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ ۭ
وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا اَشُدَّكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى
وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ
عِلْمٍ شَيْـًٔا ۭ وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْۢبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيجٍ ۝٥

3. Etkinlik

40 dk. + 40 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim Okuyorum
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i güzel okumak için bir sayfayı çokça tekrar etmenin önemini fark edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Eşit sayıda gruplar oluşturarak grupça birbirinizi görecek şekilde karşılıklı oturunuz.
2. Grupça tema içinde yer alan surelerden bir bölüm seçiniz ve bu bölümü grup içinde sırayla usulüne uygun olarak okuyunuz.
3. İlgili sayfayı birkaç kez okuduktan sonra sınıfça öğretmen rehberliğinde koro hâlinde de okuyunuz.
4. Son okumayla ilk okuma arasındaki farkı öğretmen rehberliğinde grupça değerlendiriniz.
5. Okuyuşu gelişen arkadaşlarınızın aynı sayfayı süre tutarak tekrar okumalarını sağlayınız.
6. İlk okuyuşunuz ile son okuyuşunuzu karşılaştırarak Kur'an-ı Kerim okumayı sıkça tekrar etmenin önemini değerlendiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

4. Etkinlik

40 dk. + 40 dk.

Adı	Arkadaşlarımı Dinliyorum
Amaç	Al-i İmran suresinin 116-200 ayetlerindeki tecvit kurallarını metin içinde fark edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. İkişer kişilik gruplar oluşturunuz. Temada yer alan sayfalardan birini seçip bu sayfayı öğretmen rehberliğinde grup arkadaşınızla karşılıklı, sırayla ve sesli bir şekilde okuyunuz.
2. Okuduğunuz sayfayı belirli bir sürede okumaya özen gösteriniz.
3. Aşağıdaki maddeleri dikkate alarak arkadaşınıza sorular sorunuz ve ondan okuduğu sayfadaki kuralları açıklamasını isteyiniz. Ardından ilgili kavramların yanına arkadaşınızın okumasına dair notlar alarak değerlendirme yapınız.

Med çeşitleri	
İhfa	
İzhar	
İklap	
İdgam çeşitleri	

4. Kitabınızdaki yüzünden okuma bölümlerinden okumuş olduğunuz sayfalarda tecvit kurallarına dikkat ederek uygulama adımlarını sırayla gerçekleştiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Öz Değerlendirme Formu'nu ve Grup Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Performans Görevi

Görev	Al-i İmran suresinin 16-27. sayfaları veya Hac suresinin 1-10. sayfalarındaki meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili örnekleri tespit edip sunma
Amaç	Al-i İmran suresinin 16-27. sayfaları ve/veya Hac suresinin 1-10. sayfalarındaki meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap örneklerini tespit edip sunabilme
Ürün	Sunum
Süre	Sınıf içi uygulama: 2 ders saati
Değerlendirme Ölçütleri	Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün doğruluk, düzen, sunma ölçütlerine göre Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı'yla değerlendirilecektir.

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

- Meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili konuları gözden geçiriniz.
- Al-i İmran suresinin 16-27. sayfalarını ya da Hac suresinin 1-10. sayfalarından bir bölümü tercih ederek tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- Okuduğunuz bölümdeki meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
- Meddiarız, meddilazım, meddilin, ihfa, izhar ve iklap kuralları ile ilgili tespit ettiğiniz örnekleri açıklayarak sununuz. Seçtiğiniz ayetlerdeki örnekleri tabloda belirtiniz.

Sure Adı	Ayet No	Meddiarız	Meddilazım	Meddilin	İhfa	İzhar	İklap
Al-i İmran	116						
Hac	1						

NOT: Karekoddaki Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı'nı inceleyiniz ve Öz Değerlendirme Formu'nu doldurunuz.

Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Al-i İmran suresinin 16-27. sayfalarını (116-200. ayetler) ve Hac suresinin 1-10. sayfalarını (1-78. ayetler) öğretmen rehberliğinde yüzünden okuyunuz.

KONTROL LİSTESİ

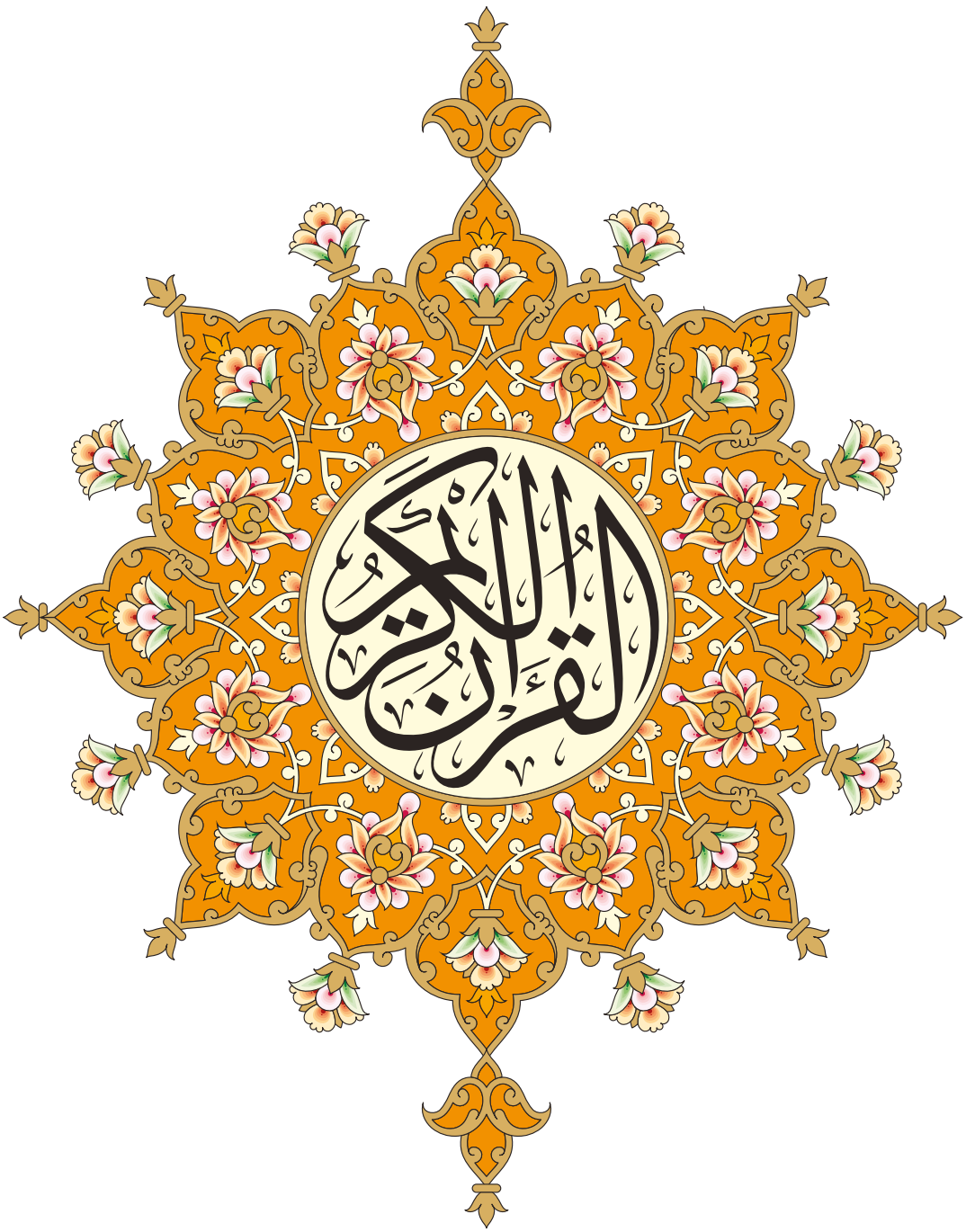
Tarih: ..... / ..... / .....

Adı ve Soyadı : …….. **Numarası :** ……. **Sınıfı :** ……

Bu kontrol listesi öğrencilerin Al-i İmran suresinin 16-27. sayfalarını (116-200. ayetler) ve Hac suresinin 1-10. sayfalarını (1-78. ayetler) okurken yaptıkları tecvit uygulamalarının kontrol edilmesi amacıyla düzenlenmiştir. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet", "Kısmen" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
1. Kur'an-ı Kerim'i okurken ibadet ettiğinin bilincinde olur.			
2. Kur'an-ı Kerim'i okurken abdestli olmaya özen gösterir.			
3. Kur'an-ı Kerim okumaya euzübesmele çekerek başlar.			
4. Yüzünden okuma esnasında harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.			
5. Meddiarız kuralına uygun olarak okur.			
6. Meddilazım kuralına uygun olarak okur.			
7. Meddilin kuralına uygun olarak okur.			
8. İhfa kuralına uygun olarak okur.			
9. İzhar kuralına uygun olarak okur.			
10. İklap kuralına uygun olarak okur.			
11. İdgam kurallarına uygun olarak okur.			

Öğretmen Yorumu:

القرآن الكريم

يَآ اَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهٗ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا لَهٗ ؕ وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ
الذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ؕ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوْبُ ﴿٧٣﴾
مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٧٤﴾ اَللّٰهُ يَصْطَفِيْ
مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَّمِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ۚ ﴿٧٥﴾
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٧٦﴾
يَآ اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ارْكَعُوْا وَاسْجُدُوْا وَاعْبُدُوْا رَبَّكُمْ
وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۚ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوْا فِى اللّٰهِ حَقَّ
جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجْتَبٰىكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدِّيْنِ مِنْ حَرَجٍ ؕ
مِلَّةَ اَبِيْكُمْ اِبْرٰهِيْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الْمُسْلِمِيْنَ مِنْ قَبْلُ وَفِىْ
هٰذَا لِيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِيْدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ
عَلَى النَّاسِ ۚ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعْتَصِمُوْا
بِاللّٰهِ ؕ هُوَ مَوْلٰىكُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ
مِائَةٌ وَثَمَانِي عَشْرَةَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِى الْاَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِى
فِى الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ؕ وَيُمْسِكُ السَّمَآءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ
اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَحِيْمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِىْ
اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ﴿٦٦﴾
لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ
فِى الْاَمْرِ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ ؕ اِنَّكَ لَعَلٰى هُدًى مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٦٧﴾
وَاِنْ جَادَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٨﴾ اَللّٰهُ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٦٩﴾
اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ
فِىْ كِتٰبٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهٖ عِلْمٌ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ
مِنْ نَصِيْرٍ ﴿٧١﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ
فِىْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ؕ يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ
يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَا ؕ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكُمْ ؕ
اَلنَّارُ ؕ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿٧٢﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ ؕ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِيْنٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوْٓا
اَوْ مَاتُوْا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ
خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ؕ
وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ﴿٥٩﴾ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ
مَا عُوْقِبَ بِهٖ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿٦٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٦١﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ
هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٦٢﴾ اَلَمْ تَرَ
اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ
مُخْضَرَّةً ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ۚ ﴿٦٣﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ۧ ﴿٦٤﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ ؕ وَاِنَّ يَوْمًا
عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ وَاِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ
يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَآ اَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۚ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِينَ
سَعَوْا فِيٓ اٰيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾
وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ اِلَّآ اِذَا تَمَنّٰٓى
اَلْقَى الشَّيْطَانُ فِيٓ اُمْنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيَاتِهٖ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۙ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ
مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ؕ وَاِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۙ ﴿٥٣﴾
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهٖ
فَتُخْبِتَ لَهٗ قُلُوبُهُمْ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتّٰى
تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ يَاْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ۙ ٣٩ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَن يَقُولُوا
رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ
صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ
كَثِيرًا ۗ وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ٤٠
الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا
الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ
الْأُمُورِ ٤١ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ
وَعَادٌ وَثَمُودُ ۙ ٤٢ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ۙ ٤٣ وَأَصْحَابُ
مَدْيَنَ ۚ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۚ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ٤٤ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا
وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ
وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ٤٥ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ
قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى
الْأَبْصَارُ وَلَٰكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ٤٦

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ
مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ
سَحِيْقٍ ﴿٣١﴾ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى
الْقُلُوْبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَآ
اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ
اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ؕ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ
فَلَهٗٓ اَسْلِمُوْا ؕ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ﴿٣٤﴾ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ
قُلُوْبُهُمْ وَالصَّابِرِيْنَ عَلٰى مَآ اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِى الصَّلٰوةِ وَمِمَّا
رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ
لَكُمْ فِيْهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ فَاِذَا وَجَبَتْ
جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ؕ كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا
لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ لُحُوْمُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا
وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ ؕ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ
لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ ؕ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ
يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٨﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

حِزْبُ ٤

وَهُدُوٓا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَهُدُوٓا اِلٰى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾
اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ الَّذِى جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَٓاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ ۭ
وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِاِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٢٥﴾
وَاِذْ بَوَّاْنَا لِاِبْرٰهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ اَنْ لَا تُشْرِكْ بِى
شَيْـًٔا وَطَهِّرْ بَيْتِىَ لِلطَّٓائِفِينَ وَالْقَٓائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَاَذِّنْ فِى النَّاسِ بِالْحَجِّ يَاْتُوكَ رِجَالًا وَعَلٰى
كُلِّ ضَامِرٍ يَاْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ لِيَشْهَدُوا
مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِٓى اَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ
عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ فَكُلُوا مِنْهَا
وَاَطْعِمُوا الْبَآئِسَ الْفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ
وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾
ذٰلِكَ ۖ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ
رَبِّهِ ۭ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ
فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾

حُنَفَآءَ

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِىْ
مَنْ يُّرِيْدُ ﴿١٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصَّابِـِٕيْنَ
وَالنَّصٰرٰى وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا ۖ اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿١٧﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ
اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَاۗبُّ وَكَثِيْرٌ
مِنَ النَّاسِ ۭ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۭ وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا
لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ﴿١٨﴾ هٰذٰنِ خَصْمٰنِ
اخْتَصَمُوْا فِيْ رَبِّهِمْ ۡ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ
مِّنْ نَّارٍ ۭ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ۚ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهٖ
مَا فِيْ بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ ۭ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَامِعُ مِنْ حَدِيْدٍ ﴿٢١﴾
كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيْدُوْا فِيْهَا وَذُوْقُوْا
عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٢٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيْهَا
مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۭ وَلِبَاسُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿٢٣﴾

سَجْدَةٌ

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهٗ يُحْيِ الْمَوْتٰى وَاَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۙ ٦ وَّاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ
مَنْ فِي الْقُبُورِ ٧ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ۙ ٨ ثَانِيَ عِطْفِهٖ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ
اللّٰهِ ؕ لَهٗ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّنُذِيقُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ٩
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۛ ١٠
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ ۚ فَاِنْ اَصَابَهٗ خَيْرٌ اطْمَاَنَّ
بِهٖ ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ ِۨانْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ۚ قف خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ؕ
ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ١١ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ
وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيدُ ١٢ يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهٗٓ
اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ؕ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ١٣ اِنَّ اللّٰهَ
يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ١٤ مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ
يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ
ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا يَغِيظُ ١٥

وَكَذٰلِكَ

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

3.2. Hac Suresi 1-78. Ayetler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝١
يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ
ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارٰى وَمَا هُمْ بِسُكَارٰى
وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ۝٢ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ
فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ۙ ۝٣ كُتِبَ
عَلَيْهِ اَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ اِلٰى عَذَابِ
السَّعِيرِ ۝٤ يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ
فَاِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ ؕ
وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا اَشُدَّكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى
وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ
عِلْمٍ شَيْـًٔا ؕ وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ۝٥

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

Al-i İmran suresinin 16-27. sayfalarını (116-200. ayetler) ve Hac suresinin 1-10. sayfalarını (1-78. ayetler) öğretmen rehberliğinde yüzünden okuyunuz.

TAKİP ÇİZELGESİ

Adı ve Soyadı : ..... **Numarası :** ..... **Sınıfı :** .....

Bu takip çizelgesi, öğrencilerin Al-i İmran suresinin 16-27. sayfaları (116-200. ayetler) ve Hac suresinin 1-10. sayfalarının (1-78. ayetler) ilgili bölümlerini okurken tecvit kurallarını uygulama düzeylerini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin her bir ölçütü gerçekleştirme durumuna göre uygun kutucuk işaretlenmeli; değerlendirme aşamasında 4 (Çok İyi), 3 (İyi), 2 (Orta), 1 (Geliştirilmeli) şeklinde yapılmalı ve çizelge 1, 2, 3, 4 puanlama baremleri ile doldurulmalıdır.

Tarih	Okuduğu (Sure / Sayfa / Ayet)	Tecvit Kurallarını Uygulayabilme	Tecvit Kurallarını Açıklayabilme	Öğretmen Geri Bildirimlerini Uygulayabilme	Yüzünden Okuyabilme	Toplam Puan

Öğretmen Yorumu:

Yandaki karekodu kullanarak Takip Çizelgesi'ne ulaşabilirsiniz.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنِّي لَآ اُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ
مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَاُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَاُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ۚ
ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ
تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ۗ ﴿١٩٦﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَاْوٰيهُمْ
جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ
وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِلْاَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ
لِلّٰهِ ۙ لَا يَشْتَرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَآ اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

سُورَةُ النِّسَآءِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ
مِائَةٌ وَسِتٌّ وَسَبْعُونَ اٰيَةً

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا ؕ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ
بِمَآ اَتَوْا وَيُحِبُّونَ اَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَ لِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ اِنَّ فِي خَلْقِ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ لِّاُولِي
الْاَلْبَابِ ۚ ﴿١٩٠﴾ اَلَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلٰى
جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ رَبَّنَا
مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا ۚ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾
رَبَّنَآ اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهُ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِينَ
مِنْ اَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَآ اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْاِيمَانِ
اَنْ اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۗ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ
عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ۚ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا
عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوٓا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ
اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْاَنْبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ
وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ اَلَّذِينَ
قَالُوٓا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا
بِقُرْبَانٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِى
بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ
جَآءُو بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ
نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُورَكُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۗ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ
فَازَ ۗ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ لَتُبْلَوُنَّ
فِٓى اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوٓا اَذًى كَثِيرًا ۗ
وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ﴿١٨٦﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ ۙ وَاتَّبَعُوا
رِضْوَانَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ ذُوْفَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿١٧٤﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ
يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۪ فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٧٥﴾
وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِى الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ
شَيْـًٔا ؕ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيْمٌ ﴿١٧٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ
شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا
نُمْلِىْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ ؕ اِنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿١٧٨﴾ مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰى مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ
حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ
عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِىْ مِنْ رُّسُلِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۪ فَاٰمِنُوْا
بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿١٧٩﴾
وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا
لَّهُمْ ؕ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ؕ سَيُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَلِلّٰهِ
مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١٨٠﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

لَقَدْ سَمِعَ

وَمَآ اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ
الْمُؤْمِنِينَ ۙ ﴿١٦٦﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا ۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوِادْفَعُوا ؕ قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ ؕ
هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيمَانِ ۚ يَقُولُونَ بِاَفْوَاهِهِمْ
مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ۚ ﴿١٦٧﴾ اَلَّذِينَ
قَالُوا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ اَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ؕ قُلْ فَادْرَءُوا
عَنْ اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ
الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يُرْزَقُونَ ۙ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَآ اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۙ وَيَسْتَبْشِرُونَ
بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ۘ ﴿١٧٠﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ
لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ ﴿١٧١﴾ اَلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ
مِنْ بَعْدِ مَآ اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛ لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ
عَظِيمٌ ۚ ﴿١٧٢﴾ اَلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ
فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ اِيمَانًا ۖ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

حِزْبُ ٣

وَلَئِنْ مُّتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ
لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۖ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ اِنْ يَنْصُرْكُمُ
اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي
يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهٖ ۗ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾
وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَغُلَّ ۗ وَمَنْ يَغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ
ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ اَفَمَنِ
اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَآءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ ۗ
وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ
رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهٖ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٦٤﴾
اَوَلَمَّا اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۖ
قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً نُعَاسًا يَغْشٰى
طَآئِفَةً مِنْكُمْ ۙ وَطَآئِفَةٌ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ
غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ ؕ يَقُوْلُوْنَ هَلْ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ؕ
قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ؕ يُخْفُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُوْنَ لَكَ ؕ
يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هٰهُنَا ؕ قُلْ لَّوْ كُنْتُمْ
فِيْ بُيُوْتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِيْنَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ ۚ
وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ؕ
وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٥٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ
الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۙ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوْا ۚ
وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿١٥٥﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا
ضَرَبُوْا فِي الْاَرْضِ اَوْ كَانُوْا غُزًّى لَّوْ كَانُوْا عِنْدَنَا مَا مَاتُوْا
وَمَا قُتِلُوْا ۚ لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ يُحْيٖ
وَيُمِيْتُ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ﴿١٥٧﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

يَآ اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
يَرُدُّوكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ١٤٩
بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰيكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ١٥٠
سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ
اَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطَانًا ۚ وَمَاْوٰيهُمُ
النَّارُ ۭ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِينَ ١٥١ وَلَقَدْ
صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗٓ اِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰٓى
اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِى الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ
مَآ اَرٰيكُمْ مَا تُحِبُّونَ ۭ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا
وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ
لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۭ وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ١٥٢ اِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوٗنَ عَلٰٓى اَحَدٍ
وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِىٓ اُخْرٰيكُمْ فَاَثَابَكُمْ
غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا
مَآ اَصَابَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ١٥٣

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٤١﴾ اَمْ
حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جَاهَدُوْا
مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ
مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ ۖ فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿١٤٣﴾
وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ اَفَاۡئِنْ مَّاتَ
اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ ؕ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ
فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ
لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوْتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ؕ وَمَنْ يُّرِدْ
ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۚ وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ مِنْهَا ؕ
وَسَنَجْزِى الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٤٥﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ
كَثِيْرٌ ۚ فَمَا وَهَنُوْا لِمَآ اَصَابَهُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوْا
وَمَا اسْتَكَانُوْا ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ
اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِىْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ
اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٤٧﴾ فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ
الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٤٨﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَسَارِعُوٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ
وَالْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ۙ ﴿١٣٣﴾ اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّآءِ
وَالضَّرَّآءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۭ
وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۚ ﴿١٣٤﴾ وَالَّذِينَ اِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً
اَوْ ظَلَمُوٓا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ ص
وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اللّٰهُ ص وَلَمْ يُصِرُّوا عَلٰى مَا فَعَلُوا
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ
قصر قصر
وَجَنّٰتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خَالِدِينَ فِيهَا ۭ وَنِعْمَ
اَجْرُ الْعَامِلِينَ ۭ ﴿١٣٦﴾ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ فَسِيرُوا
فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾
هٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُوا
وَلَا تَحْزَنُوا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾
اِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهٗ ۭ وَتِلْكَ
الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَآءَ ۭ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِينَ ۙ ﴿١٤٠﴾

وَلِيُمَحِّصَ

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

اِذْ هَمَّتْ طَّآئِفَتَانِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا ۙ وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ ۚ
فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ اَلَنْ
يَّكْفِيَكُمْ اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ
مُنْزَلِيْنَ ؕ ﴿١٢٤﴾ بَلٰٓى ۙ اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا وَيَاْتُوْكُمْ مِّنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا
يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ ﴿١٢٥﴾
وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهٖ ؕ
وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۙ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ
طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِبِيْنَ ﴿١٢٧﴾
لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ
فَاِنَّهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ
يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٩﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰوٓا اَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً ۪
وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۚ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىْٓ اُعِدَّتْ
لِلْكٰفِرِيْنَ ۚ ﴿١٣١﴾ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۚ ﴿١٣٢﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

3.1. Al-i İmran Suresi 116-200. Ayetler

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ
مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾
مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ
اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللّٰهُ وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَاْلُونَكُمْ خَبَالًا ؕ وَدُّوا
مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَآءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۚ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ
اَكْبَرُ ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَآ اَنْتُمْ
اُولَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۚ
وَاِذَا لَقُوكُمْ قَالُٓوا اٰمَنَّا ۖ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ
مِنَ الْغَيْظِ ؕ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ اِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۘ وَاِنْ تُصِبْكُمْ
سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ؕ وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْـًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ
تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

4.
TEMA

KUR'AN-I KERİM'DEN SURELER VE AYETLER EZBERLİYORUM

4.1. Maun Suresi ve Anlamı

4.2. Kâfirun Suresi ve Anlamı

4.3. Nasr Suresi ve Anlamı

4.4. Ayetelkürsi ve Anlamı (Bakara Suresinin 255. Ayeti)

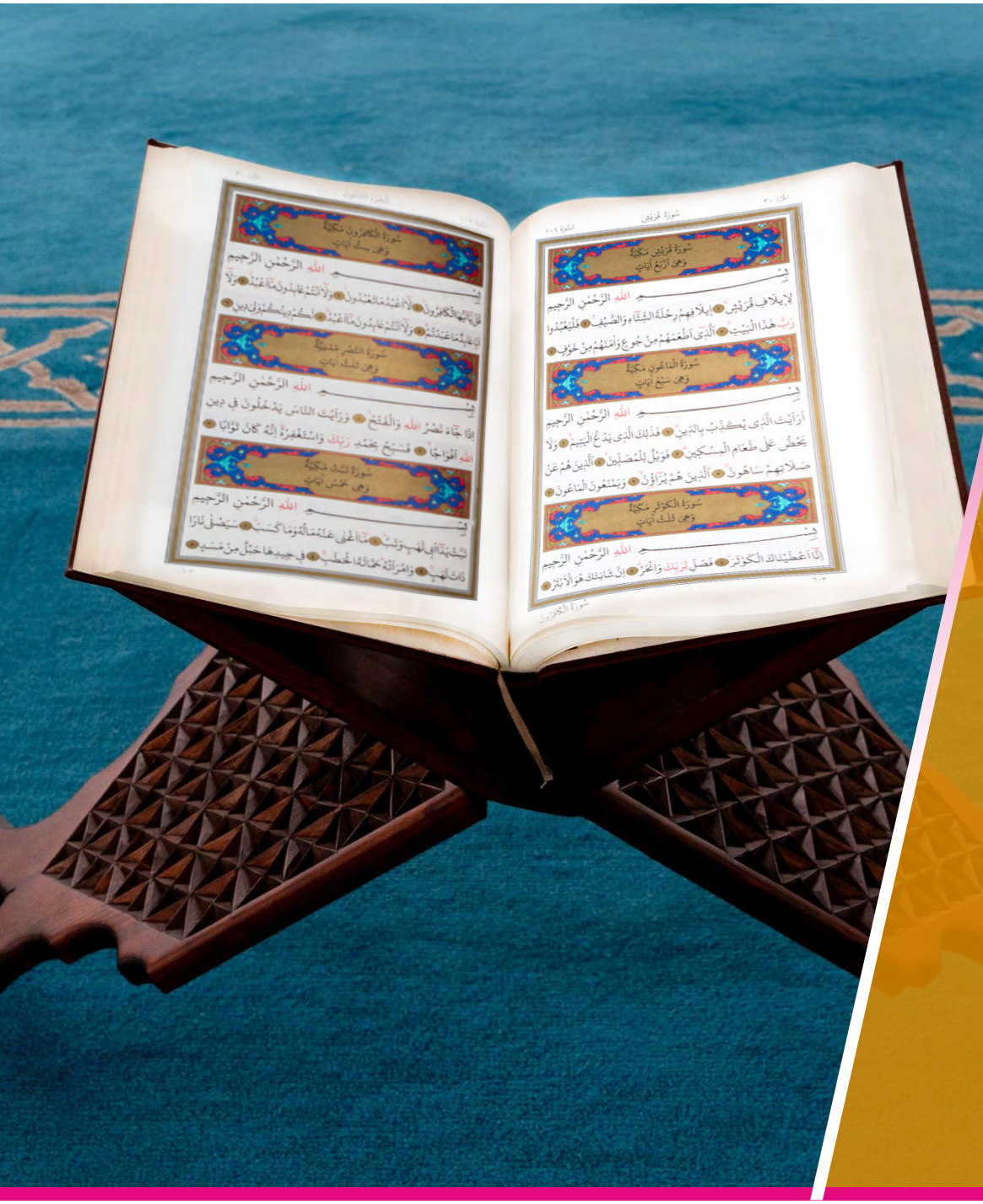
► **Anahtar kavramlar**

- ibadet
- istiğfar
- riya

Bu temada sizlerden

- Maun, Kâfirun, Nasr surelerini ve Ayetelkürsi'yi anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeniz,
- Maun, Kâfirun, Nasr surelerini ve Ayetelkürsi'yi tilavet edebilmeniz

beklenmektedir.

Tema Dosyası

Tema Sunusu

Temaya Başlarken

Karekoddan yararlanarak Maun suresini dinleyiniz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Dinlediğiniz surede ezberden okuyuşu ortaya çıkaran ve güzelleştiren unsurlar neler olabilir? Açıklayınız.
2. Tecvit kurallarını uygulamayla Kur'an-ı Kerim'i ezberden güzel okuma arasındaki ilişkiyi belirtiniz.
3. Ezberlediğiniz surelerin namazda doğru ve güzel okunmasının önemi hakkında neler düşünüyorsunuz? Söyleyiniz.

Konuya Başlarken

Aşağıdaki tabloda surelerle ilgili ezber durumunuzu gösteren başlığı işaretleyiniz.

Sure/Ayet	Bilmiyorum	Kısmen ezbere biliyorum	Ezbere biliyorum
Maun suresi			
Kâfirun suresi			
Nasr suresi			
Ayetelkürsi			

Kur'an-ı Kerim öğretiminde ayet ve surelerin ezberlenmesinin özel bir yeri vardır. Bu durum, İslam'ın temel ibadetlerinden biri olan namazda açıkça görülür. Namazda bazı duaların, Fatiha suresinin, diğer sure veya ayetlerin ezbere okunması gerekir *(Görsel 4.1)*. Dinî merasimlerde, mübarek gün ve gecelerde de sure ve ayetlerin ezberden okunması tercih edilir.

Görsel 4.1

Namazın kılınış şartlarından biri olan kıyamda Kur'an-ı Kerim'den belirli bir kısım ezberden okunur.

Ezberlemek, sureleri sadece ibadetlerde okumak için değil Kur'an-ı Kerim ile bağ kurmak için de önemlidir. Ezberlenen ayet ve sureler, Kur'an'daki ilkelerin zihinde diri tutulmasını sağlar. Kur'an ayetlerini ve verdiği mesajları bilmek Müslümanlar arasında manevi bir bağ kurar, ortak hafızanın ve geleneğin yaşatılmasına yardım eder.

Kur'an-ı Kerim'in ezberlenmesi İslam tarihi boyunca önemsenmiştir. Bu anlayış, vahyin iniş sürecinde Hz. Muhammed (sav) ile başlamış ve bir gelenek olarak devam etmiştir. Kur'an-ı Kerim tek seferde indirilmemiş, Hz. Muhammed'in (sav) peygamberliği süresince parça parça nazil olmuştur. Nazil olan ayetler Hz. Peygamber tarafından sahabeye okunmuş, onlar tarafından da ezberlenmiştir. Ezber geleneği, İslam'ın doğru anlaşılarak nesilden nesile aktarılması bakımından önemli metotlardan biri olmuştur.

İslam tarihi boyunca edinilen tecrübeler ışığında, Kur'an-ı Kerim'i ezberlemeyi ve öğretmeyi kolaylaştırmak amacıyla çeşitli ilke ve yöntemler geliştirilmiştir. Bu ilke ve yöntemlerin eğitimde nasıl uygulanacağı şu şekilde özetlenebilir:[1]

1. **Güvenilir kaynaklardan dinleme:** Ezberlenecek ayet ve sureler güvenilir dijital içeriklerden sağlanmalı, sınıfta dinlenilmelidir.

2. **Yüzünden okuma:** Ezberlenecek ayet ve surelerin doğru ve akıcı şekilde okunabilmesi için yüzünden yeterince okuma yapılmalıdır.

3. **Tecvit kurallarını bulma:** Ezber sırasında harflerin mahreçleri, med çeşitleri ve diğer tecvit kuralları öğretmen eşliğinde bireysel ya da grup çalışmalarıyla öğrenilmelidir.

4. **Tecvit kurallarını uygulama:** Ezberlenen ayetlerde geçen tecvit kuralları uygulamalı olarak gösterilmelidir. Özellikle uzatılması veya tutulması gereken kelimelerle ince-kalın sesli harflerin doğru telaffuzuna ve med harflerine dikkat edilmelidir.

5. **Ekip çalışması yapma:** Öğretmen rehberliğinde veya grupla yapılan ezber çalışmalarında ekip ruhu önemsenmeli, alınan görevler yerine getirilerek takım üyeleriyle saygı ve güven bağı kurulmalıdır. Ekip çalışması sırasında takımda iş birliği yapılmalıdır.

6. **Koro çalışması yapma:** Ezber çalışması koro şeklinde yapılabilir. Koro çalışmalarında okunan kısa bölümler veya kelimeler, grupça tekrar edilebileceği gibi bireysel olarak da tekrarlanabilir.

7. **Gönüllülük esasına dayalı ezber verme:** Ezberlenecek sure, koro okuyuşu sonunda ayet ayet veya bir bütün olarak bazı öğrenciler tarafından okunabilir. Sınıfta her öğrencinin ezberden okuma fırsatı olmalıdır.

8. **Zaman ayırma:** Sınıfta ayet ezberleme çalışmalarına zaman ayrılmalı ve bu süre etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

9. **Odaklanma:** Kur'an-ı Kerim ezberi sırasında zihinsel odaklanma ve ayetlerin usulüne uygun okunması sağlanmalıdır.

10. **Sistematik ezberleme:** Ezber ayet ayet yapılmalıdır. Her yeni ayet ezberlendiğinde önceki ayetlerle birlikte tekrar edilmelidir.

11. **Tekrar yapma:** Ezberlenen bölümler çokça tekrarlanmalı ve pekiştirilmelidir. Yeni ezberlere geçmeden önce mutlaka eski ezberler gözden geçirilmelidir.

4.1. Maun Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

1. **Bir insanın hem kendisine hem de çevresine faydalı olabilmesi için hangi değerleri benimsemesi gerekir? Örneklerle açıklayınız.**
2. **Maun suresinin anlamıyla ilgili neler biliyorsunuz? Açıklayınız.**

Maun suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz yedinci suresidir. Mekke Dönemi'nde indirilen bu sure yedi ayetten oluşur. Adını son ayetinde yer alan ve "yardım" anlamına gelen "maun" kelimesinden alır.[2]

1. Etkinlik

30 dk.

Adı	Sureleri Öğreniyorum
Amaç	Maun suresini anlamada Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Maun suresinin mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden bularak yazınız.

2. Maun suresindeki konuları belirleyiniz ve ayetleri konularına göre sınıflandırarak tablodaki ilgili alana yazınız.

Konular	İlgili ayetler
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Maun suresinin mealinden hareketle yaptığınız çıkarımları yazınız.

4. Yaptığınız çıkarımları günlük hayatta karşılaşabileceğiniz birer durumla ilişkilendiriniz. Böyle bir durumda nasıl davranılması gerektiğini kısaca açıklayarak yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Maun suresinde ahirete imanın toplumsal sorumluluklarla ilişkisine dikkat çekilir. Yetimler ve yoksullar başta olmak üzere yardıma muhtaç kimselere merhamet göstermeyenler kınanır. Bunun yanı sıra ikiyüzlü, samimiyetsiz kişilerin yanlış tutumları ve sosyal hayattaki olumsuz davranışları eleştirilir.[3]

Sure, merak uyandıran ve anlatılacak olayı dinlemeye teşvik eden **"Gördün mü?.."** sorusuyla başlar. Bu soruyla konunun önemine dikkat çekmek amaçlanmıştır. Ardından gelen **"… o hesap ve ceza gününü yalanlayanı!"** ifadesi insanı derin bir tefekküre yöneltir. "Hesap ve ceza gününü yalanlayan kimseyi tanıyor musun? Kimdir o, hangi özelliklere sahiptir?" soruları üzerinde düşünmeye, ahireti inkâr edenlerin ahlaki durumlarını sorgulamaya sevk eder.[4] Sure, bu kişilerin toplumdaki davranışlarına dikkat çeker ve onların inkârcılıklarının ahlaki sonuçlarını gözler önüne serer.

Maun suresinde, Hz. Peygamber Dönemi'ndeki inkârcıların toplumsal ahlakıyla ilgili en belirgin iki özellik vurgulanır. Bu özelliklerden ilki yetimlere kötü muamele etmektir. İkincisi de ihtiyaç sahipleri için insanları yardıma teşvik etmemek ve çaresizlerin hâlini düşünmemektir. Bu davranışlar inkârcıların olumsuz tutumlarına örnek olarak surede belirtilir.[5]

Yetim ve yoksullar korunmaya ve yardıma muhtaç kişilerdendir. Onlara hakaret eden, kötü davranan ve onları küçümseyen kimseler, muhtaç durumdaki insanların haklarını ihlal etmiş olur. Maun suresinde Allah (cc) zayıf ve muhtaç kişilere kötü davrananları eleştirirken Müslümanları da yetim ve yoksullara yardım etmeye teşvik eder. Yardım konusunda insanları harekete geçirmenin, bu amaçla hayır kurumları oluşturarak sosyal yardımı verimli, düzenli ve sürekli hâle getirmenin gereğini vurgular.[6] İslam'ın amacı insanlar arasında sevgi ve dayanışmayı sağlamak, yalnızca mutluluğun değil sıkıntıların da paylaşıldığı bir toplumsal bilinç inşa etmektir *(Görsel 4.2)*.

Görsel 4.2
Toplumdaki ihtiyaç sahiplerine yardım etmek Müslümanlar için ahlaki bir sorumluluktur.

2. Etkinlik

30 dk.

Adı	Gönüllüyüm
Amaç	Maun suresinin meali doğrultusunda çıkarım yapabilme

Yönerge: Aşağıdaki metni okuyunuz. Uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

Maun suresi, iman ve ibadetin yalnızca şekilsel boyutunun yeterli olmadığını vurgular. Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın İslam ahlakında önemli bir yer tuttuğunu ortaya koyar. Müminlere, yardım ve destek olmayı bir yükümlülük değil bir iman göstergesi olarak sunar.

1. Toplumdaki yardıma muhtaç insanları desteklemek için neler yapılabileceğini beyin fırtınası yöntemiyle tartışınız.
2. Cevaplarınızı tahtaya yazınız.
3. Tahtaya yazılan cevapları değerlendiriniz.
4. Tahtadaki cevaplardan uygulanamayacak olanları siliniz.
5. Maun suresinin meali doğrultusunda yaptığınız çıkarımlardan hareketle aşağıdaki başlıkları cevaplandırınız.

Çevremde gözlemlediğim yardımlaşma faaliyetleri:

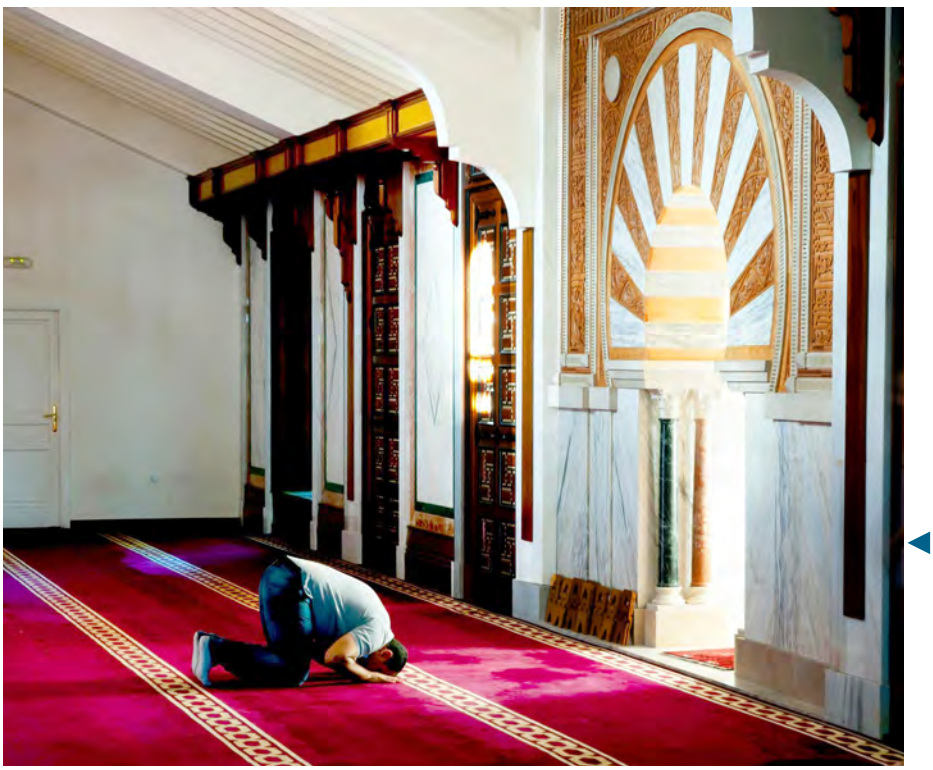
Birey olarak çevreme katkıda bulunmak için yapabileceklerim:

Değerlendirme: İslam'ın yardımlaşma ve dayanışmaya verdiği önemi kısaca açıklayınız.

Müslüman, yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmekten mutluluk duymalı, onlara karşı cömert olmaya çalışmalıdır. Yoksul ve yetimlerle dayanışmak için fedakârlık yapmalı; bunları karşılık beklemeden, gönülden ve samimiyetle gerçekleştirmelidir. Yardımlaşma ve dayanışma, bireyler arasındaki kardeşlik duygusunu güçlendirir ve toplumsal barışı sağlar.

Surenin ilk ayetlerinde yardıma muhtaç insanlara kötü muamelede bulunanlar kınanırken son dört ayetteyse ibadetlerini samimiyetsiz bir şekilde yerine getirenler eleştirilir. Onlar kendilerine "salih insanlar" denilsin diye namaz kılar, "takva sahibi" denilsin diye huşu içinde görünmeye çalışır, "cömert kimseler" denilsin diye zorlanarak, istemeyerek sadaka verirler.[7]

Bir kimsenin ibadetin özünden uzak kalmasının nedenlerinden biri, Kur'an-ı Kerim'de riya olarak tanımlanan gösteriş yapma eğilimidir. **Riya**; insanlar arasında şöhret, çıkar sağlama veya itibarlı bir konum elde etme amacıyla bir işi veya ibadeti gösteriş için yapma anlamına gelir.[8] Nisa suresi 142. ayette bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: **"… Onlar, namaza kalktıkları zaman tembel tembel kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı pek az anarlar."** Namaz ancak gösterişten uzak, samimiyetle kılındığında Allah (cc) ile kul arasındaki bağı güçlendirir *(Görsel 4.3)*.

Görsel 4.3
Namaz kılan insan, günün belirli vakitlerinde Allah'ın (cc) huzuruna çıkarak kulluk bilincini diri tutar.

Müslümana farz olan günde beş vakit namaz, mümini Yüce Allah'ın manevi huzuruna yükselten ve O'na yaklaştıran bir ibadettir.[9] İbadetlerde şekil şartlarının yanında önemli olan diğer bir konu ise niyet, ihlas, huşu, takva gibi kavramlarla ifade edilen öz ve içeriktir. Namaz, ihlasla kılındığında Allah'a (cc) yakınlaşmayı sağlar. Hz. Peygamber bu durumu "*Din, samimiyettir.*"[10] sözüyle ifade etmiştir. İmanlı kimsenin hem Allah (cc) hem de insanlarla ilişkilerinin sağlıklı olması beklenir.

Surenin son ayetinde, dini inkâr eden ve ibadetlerini sadece gösteriş amacıyla yapan kişilerin aynı zamanda **maun**a ve dayanışmaya engel oldukları vurgulanır. Bu surede dikkat çeken önemli bir nokta, Allah'a (cc) içtenlikle ibadet etmenin, yardımlaşma ve dayanışmayla ayrılmaz bir bütün olduğunun vurgulanmasıdır. Gerçekten Allah'a (cc) inanan ve ahiret sorumluluğu taşıyan bir insan, hem Yüce Allah'a hem de insanlara karşı sorumluluklarının bilincinde olur. Böyle bir kişi yalnızca iyilik yapmakla kalmaz, başkalarının da iyilik yapmasına vesile olur. Yardımlaşmaya engel olmak yerine onun toplumsal ve kurumsal olarak yaygınlaşmasına katkıda bulunur.[11]

maun
Genel olarak yardım demektir. Zekât ve ev ihtiyaçları anlamına geldiği ifade edilir.
(bk. Derveze, *et-Tefsirü'l-Hadis*, 1/224)

3. Etkinlik

40 dk. + 40 dk.

Adı	Sureleri Ezberliyorum
Amaç	Maun suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Maun suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Surenin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
3. Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve bu özelliklere uygun bir şekilde okuyuncaya kadar sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
4. Öğretmeninizin önerilerini dikkate alarak doğru telaffuz için ayetleri tekrarlayınız.

Karekoddan yararlanarak Maun suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَرَاَيْتَ الَّذِى يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ۝١ فَذٰلِكَ الَّذِى يَدُعُّ الْيَتِيمَ ۝٢
وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۝٣ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۝٤
اَلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝٥ اَلَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُنَ ۝٦
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝٧

5. Maun suresini yüzünden okuyunuz ve suredeki med çeşitlerini tespit ediniz.
6. Tespit ettiğiniz med çeşitlerine dikkat ederek sureyi seslendiriniz.
7. Öğretmeninizden surenin ayetlerini parça parça seslendirmesini dinleyiniz.
8. Öğretmeninizin seslendirdiği parçaları doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde tekrarlayınız.
9. Öğretmeninizin seslendirdiği ayetleri doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
10. Surenin tamamını doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
11. Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
12. Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda sureyi ezberden tekrar ediniz.
13. Sureyi ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurları yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Kontrol Noktası

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

altı	hesap gününü	Medine	Mekke	yedi

1. Maun suresi ..... Dönemi'nde indirilmiştir ve ..... ayetten oluşmaktadır.
2. Maun suresinde ..... inkâr eden ve amellerini gösteriş için yapan iki insan tipi anlatılmaktadır.

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Maun kelimesinin anlamı nedir?

2. Riya ne demektir?

3. Maun suresinde vurgulanan ahlaki ilkeler nelerdir?

C) Maun suresinde değinilen konuları işaretleyiniz.

1. (….) Evrenin yaratılışı
2. (….) Toplumsal sorumluluklar
3. (….) Mevsimlerin oluşması
4. (….) Ahirete iman
5. (….) Yardımlaşma
6. (….) İbadetlerdeki samimiyetsizlik
7. (….) Namaz
8. (….) Ailenin önemi
9. (….) Allah'ın (cc) sıfatları
10. (….) Gösteriş

Karekodu okutarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Maun suresiyle ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

4.2. Kâfirun Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

1. **Farklı inançlara sahip kişilerle karşılaşıldığında nasıl davranılması gerektiğini düşünüyorsunuz? Bu davranışları yönlendiren temel ilkeleri belirtiniz.**
2. **Kâfirun suresinin anlamıyla ilgili neler biliyorsunuz? Açıklayınız.**

Kâfirun suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz dokuzuncu suresidir. Mekke Dönemi'nde indirilen bu sure altı ayetten oluşur. Adını ilk ayetinde geçen ve "inkârcılar" anlamına gelen "kâfirun" kelimesinden alır.[12]

4. Etkinlik

30 dk.

Adı	Sureleri Öğreniyorum
Amaç	Kâfirun suresini anlamada Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Kâfirun suresinin mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden bularak yazınız.

2. Kâfirun suresindeki konuları belirleyiniz ve ayetleri konularına göre sınıflandırarak tablodaki ilgili alana yazınız.

Konular	İlgili ayetler
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Kâfirun suresinin mealinden hareketle yaptığınız çıkarımları yazınız.

4. Yaptığınız çıkarımları günlük hayatta karşılaşabileceğiniz birer durumla ilişkilendiriniz. Böyle bir durumda nasıl davranılması gerektiğini kısaca açıklayarak yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Kâfirun suresi, Mekke Dönemi'nin ilk yıllarında, Hz. Peygamber'e **müşriklerin** bir uzlaşma teklif etmeleri üzerine indirilmiştir. Surede Hz. Peygamber'in bir yıl boyunca müşriklerin putlarına ibadet etmesi karşılığında kendilerinin de bir yıl Allah'a (cc) ibadet etmeyi önerdikleri anlatılmaktadır. Bu sure, böyle bir teklifte uzlaşmanın asla mümkün olmayacağını ve tevhit inancının bu tür uzlaşmalara kapalı olduğunu ifade etmektedir.[13]

müşrik

Yüce Allah'a ortak, yardımcı ve eş koşan kimse anlamına gelir.

(bk. Serinsu vd., "müşrik", 268)

Kâfirun suresiyle İhlas suresinin ana teması aynı olduğu için bu iki sureye İhlaseyn (iki ihlas) denir. Bu surelerde imanla küfrün birbirinden kesin bir şekilde ayrıldığı vurgulanır. Müminlerin inanç ve ibadetlerinin, kâfirlerin inanç ve ibadetleriyle hiçbir benzerliğinin bulunmadığı belirtilir. Kâfirun suresinin içeriği, özellikle İslam'ın temel inanç ilkesi olan tevhit üzerine yoğunlaşır.[14]

Tevhit, İslam inanç esaslarının özünü oluşturur. Bu inanç, Allah'ın (cc) zat, sıfat ve fiillerinde her yönüyle bir ve tek, ibadet edilmeye layık yegâne varlığın Yüce Allah olduğunu kabul etmektir. Tevhit inancına sahip kimseye "Allah'ı (cc) birleyen, O'nun her yönden bir ve tek olduğunu kabul eden" anlamında muvahhit denir. Tevhit inancı Müslümanların hayatını bütünüyle kapsayan bir ilkedir. Müslümanlık, tevhidi özlü bir biçimde ifade eden kelimeişehadetin ikrar edilmesiyle başlar. Bu sözü söyleyen kişi, Allah'tan (cc) başka dua edilecek, yardım istenilecek, sığınılacak ya da ibadet edilecek hiçbir varlığın olmadığını kabul eder. Kelimeitevhit ile tevhit inancı kısa ve özlü bir şekilde ifade edilir[15] *(Görsel 4.4)*.

Görsel 4.4

Lâ ilâhe illallah / Muhammedürrasulüllâh ifadesinin yazılı olduğu hat örneği

Hattat: Alperen Çelik

Kâfirun suresi **"Ey kâfirler!.."** hitabıyla Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini inkâr edenlere seslenerek başlar. Hz. Peygamber'den kâfirlere **"Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem."** demesi istenir. Sonraki ayette **"Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz."** denilerek onların da inkârcılığı bırakmayacağı bildirilir. Surenin ikinci ve üçüncü ayetlerinde Hz. Peygamber'in şahsında tüm müminlerin sadece Yüce Allah'a kulluk etmeleri emredilir.[16]

İbadet kelimesi sözlükte "boyun eğme, itaat etme, saygı duyma, kulluk etme, tapınma, övme, yüceltme" gibi anlamlara gelir. Yüce Allah'ın insanlara emrettiği ve insanların da Allah'a (cc) karşı yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışları ifade eder.[17]

İman, ibadet ve ahlak dinin asli unsurlarını oluşturur. İbadetler kişinin Allah'a (cc) bağlılığını ve samimiyetini ifade eder. Aynı zamanda insanlar arasındaki ilişkileri düzenler. İbadetler insanın öz disiplinini sağlar, onu ahlaki olarak olgunlaştırır ve kötü davranışlardan uzaklaştırır. Namaz, oruç, zekât, hac gibi temel ibadetler insanın varoluş amacına uygun şekilde kendini gerçekleştirmesine yardımcı olur *(Görsel 4.5)*. İbadet, hem imanın göstergesi hem de müminin güç kaynağıdır.[18]

Görsel 4.5
İbadetler, Allah'a (cc) olan bağlılığın ve samimiyetin bir göstergesidir.

Surenin ikinci ve üçüncü ayetlerinde yer alan ifadelerin, dördüncü ve beşinci ayetlerde de benzer şekilde tekrarlanması anlamı pekiştirmek amacı taşır. İkinci ve üçüncü ayetlerde müminlerin Yüce Allah'a ortak koşanlarla inanç ve ibadet bakımından bir benzerliklerinin olmadığı vurgulanmıştır. Dördüncü ve beşinci ayetlerde, Hz. Peygamber'e kendi dinlerini kabul ettirmeye çalışan müşriklerin bu yöndeki beklentilerine son vermek ve onların ümitlerini tamamen kırmak için bu husus tekrar dile getirilmiştir.[19]

Surenin sonunda yer alan **"Sizin dininiz size, benim dinim banadır."** ayeti, iman ile şirkin asla uzlaşmayacağını belirtir. Bu ayet ayrıca Müslümanların, müşriklerden gelen tekliflere dikkatli yaklaşmaları ve bu tekliflerden kaçınmaları gerektiğini vurgular. Hz. Muhammed'den (sav), İslam'ı kabul etmeyenlerle Müslümanlar arasında fark olduğunu belirtmesi istenir. Bu nedenle Hz. Peygamber ile müşriklerin yolları hiçbir zaman birleşmeyecektir.[20]

Mekke Dönemi'nde indirilen Yunus suresi 108. ayette bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: **"De ki: Ey insanlar, size Rabb'inizden gerçek (Kur'an) gelmiştir. Artık kim doğru yola girerse ancak kendisi için girer. Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapar. Ben sizden sorumlu değilim."**

Kâfirun suresi, Hz. Muhammed'in (sav) namazda sık sık okuduğu surelerden biridir. Peygamber Efendimiz, sabah namazının sünnetinde Fatiha suresinden sonra tevhide vurgu yapan Kâfirun ve İhlas surelerini okumuştur.[21] Akşam namazının sünnetinde de genellikle Kâfirun suresini okumayı tercih etmiştir.[22] Hz. Peygamber tavaftan sonra kıldığı namazda da Kâfirun ve İhlas surelerini okumuştur.[23]

5. Etkinlik

40 dk.+ 40 dk.

Adı	Sureleri Ezberliyorum
Amaç	Kâfirun suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Kâfirun suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Surenin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
3. Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve bu özelliklere uygun bir şekilde okuyuncaya kadar sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
4. Öğretmeninizin önerilerini dikkate alarak doğru telaffuz için ayetleri tekrarlayınız.

Karekoddan yararlanarak Kâfirun suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَآ اَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۙ ١ لَآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۙ ٢ وَلَآ اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَآ
اَعْبُدُ ۚ ٣ وَلَآ اَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُّمْ ۙ ٤ وَلَآ اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَآ اَعْبُدُ ؕ ٥
لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ٦

5. Kâfirun suresini yüzünden okuyunuz ve suredeki med çeşitlerini tespit ediniz.
6. Tespit ettiğiniz med çeşitlerine dikkat ederek sureyi seslendiriniz.
7. Öğretmeninizden surenin ayetlerini parça parça seslendirmesini dinleyiniz.
8. Öğretmeninizin seslendirdiği parçaları doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde tekrarlayınız.
9. Öğretmeninizin okuduğu ayetleri doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
10. Surenin tamamını doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
11. Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
12. Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda sureyi ezberden tekrar ediniz.
13. Sureyi ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurları yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Kontrol Noktası

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

altı	beş	Medine	Mekke	şirkte

1. Kâfirun suresi ..... Dönemi'nde indirilmiştir ve ..... ayetten oluşmaktadır.
2. Kâfirun suresinde Hz. Peygamber'in inkârcılarla ..... birleşmeyeceği kesin bir dille ifade edilir.

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Müşrik kelimesinin anlamı nedir?

2. İbadet ne demektir?

3. Tevhit inancını kısaca açıklayınız.

C) Kâfirun suresinde değinilen konuları işaretleyiniz.

1. (….) Tevhit inancı
2. (….) Şirki reddetme
3. (….) Kulluk bilinci
4. (….) İbadet etmek
5. (….) Cennet ve cehennem
6. (….) Toplumsal kurallar
7. (….) Allah'a (cc) iman
8. (….) Ahlak kuralları
9. (….) Doğa olayları
10. (….) Miras hukuku

Karekodu okutarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Kâfirun suresi ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

4.3. Nasr Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

1. **Uzun süredir beklenen bir başarı gerçekleştiğinde insanlar genellikle hangi tepkileri verir? Sizce böyle bir anda yapılması gereken en anlamlı davranış nedir?**
2. **Nasr suresinin anlamıyla ilgili neler biliyorsunuz? Açıklayınız.**

Nasr suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz onuncu suresidir. Medine Dönemi'nde indirilen bu sure üç ayetten oluşur. Adını ilk ayetindeki "yardım" anlamına gelen "nasr" kelimesinden alır.[24]

6. Etkinlik

30 dk.

Adı	Sureleri Öğreniyorum
Amaç	Nasr suresini anlamada Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Nasr suresinin mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden bularak yazınız.

2. Nasr suresindeki konuları belirleyiniz ve ayetleri konularına göre sınıflandırarak tablodaki ilgili alana yazınız.

Konular	İlgili ayetler
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Nasr suresinin mealinden hareketle yaptığınız çıkarımları yazınız.

4. Yaptığınız çıkarımları günlük hayatta karşılaşabileceğiniz birer durum ile ilişkilendiriniz. Böyle bir durumda nasıl davranılması gerektiğini kısaca yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Nasr suresi bütün olarak indirilen son suredir. Veda Haccı sırasında nazil olmuştur.[25] Peygamber Efendimiz'in vefatına işaret ettiği düşünüldüğü için bu sureye "Tevdi", "Veda suresi" de denilmiştir. Surede, Yüce Allah'ın Hz. Peygamber'e bahşettiği fetih sonrasında insanların topluluklar hâlinde İslam'a girmelerinden söz edilir.[26]

Surede bahsedilen "fetih" belirli bir savaşta kazanılan galibiyetten çok genel ve kesin bir zaferi ifade eder. Hicret'in 8. yılında (Miladi 630) gerçekleşen Mekke'nin Fethi, müşriklerin direncini kırdığı için zaferin bir işareti olarak görülür. Buna rağmen müşrikler hâlâ belli bir güce ve direniş kapasitesine sahipti. Bu durum, Taif ve Huneyn savaşlarının ardından sona ermiş ve Arap Yarımadası'nda tam anlamıyla bir hâkimiyet sağlanmıştır. Bu dönemde insanlar artık tek tek değil, topluluklar ve kabileler hâlinde İslam'a girmeye başlamıştır. Hicret'in 10. yılına (Miladi 632) gelindiğinde, Hz. Peygamber'in Veda Haccı ile birlikte Arap Yarımadası İslam'ı kabul etmiştir.[27]

Hz. Peygamber ve ashabı, İslam'ın ilk yıllarında özellikle Mekke Dönemi'nde zulme uğramış ve çeşitli sıkıntılarla karşılaşmışlardır. Ancak Allah'ın (cc) yardımıyla bu zor günler geride kalmış, Müslümanlar büyük bir zafer elde etmiştir. Bu surenin son ayetinde Hz. Peygamber'e **"Rabb'ine hamdederek şanının yüceliğini dile getir..."** emri verilmiştir. Onu bu başarılara ulaştıran, insanların bölük bölük İslam'a girmesini sağlayan Yüce Allah'a şükretmesi istenmiştir.[28]

Hamt özellikle Allah'a (cc) yönelik bir şükür ve minnet ifadesidir *(Görsel 4.6)*. Yüce Allah'ı en güzel sıfatlarıyla övmek anlamına gelir. Hamt bütün övgüleri kapsayan geniş bir kavram olup verilen nimetlere şükretmeyi, karşılaşılan sıkıntı ve musibetlere sabretmeyi ifade eder. "Nimete şükür, belaya sabır" anlayışı, hamdetmenin bir yansımasıdır; nimet ve musibet insan için birer imtihan vesilesidir. Allah'ın (cc) nimetlerine şükreden, karşılaştığı sıkıntılara sabreden kişi en genel anlamda hamdetmiş olur.[29]

Görsel 4.6
"Elhamdülillah" (Yüce Allah'a (cc) şükürler olsun.) duasının yazılı olduğu hat örneği
Hattat: Alperen Çelik

Surede, Hz. Peygamber'e hamdetmesi emredildikten sonra **"... O'ndan af dile; şüphesiz O, tövbeleri çok kabul edendir."** denilir. Peygamberimizin şahsında tüm Müslümanlara başarı kazandıkları zaman kibre düşmemek için istiğfarda bulunmaları gerektiği hatırlatılır. Bağışlama dilemek surede istiğfar

kavramıyla ifade edilir. **İstiğfar** kelimesi sözlükte "örtme, perdeleme, kirden, pastan korunma" anlamlarına gelir. Bağışlanma ve af isteğinde bulunmayı, estağfirullah [Allah'tan (cc) bağışlanma dilerim.], estağfirullah elazim (Yüce Allah'tan bağışlanma isterim.) şeklindeki dua cümlelerini okumayı ifade eder.[30]

İstiğfar, hem bağışlanma isteği hem de bu amaçla edilen duadır. İnsan, güzel davranışlarla yücelerek Allah (cc) katında değer kazanabileceği gibi zaman zaman günah işleyerek manen değer kaybedebilir. Ancak Allah'a (cc) kulluk bilincini koruyan müminler; günah işlediklerinde huzursuzluk, pişmanlık ve utanç hisseder. Mümin, günah işlediğinde pişmanlığını dile getirerek bir daha yapmamak üzere **tevbe** ve istiğfar eder.[31]

tevbe

Sözlükte "geri dönmek" anlamına gelir. Dinî terim olarak ise, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına aykırı söz ve fiilleri, dinde yerilmiş davranışları ve hâlleri terk ederek ilahi rızaya uygun amellere ve dinde övülmüş söz ve davranışlara yönelmeyi ifade eder.

(bk. "Tövbe", 8/166)

Hz. Peygamber, yirmi üç yıl gibi bir sürede Müslümanları Allah'ın (cc) yardımıyla zulümden kurtarmıştır. Bu süreçte Cahiliye Dönemi'nin düşünce, ahlak ve yaşam tarzında köklü bir değişim gerçekleştirmiştir. Bu büyük başarının ardından, Yüce Allah'a hamdetmesi, O'ndan bağışlanma dilemesi ve O'nu tespih etmesi emredilmiştir. Bu emir, başarı ve zaferlerin ardından Allah'a (cc) olan minnettarlığı ve bağlılığı korumanın önemini vurgular.

Yüce Allah'a hamdetme ve O'ndan bağışlanma dileme, belirli bir zamanla sınırlı değildir. İnsan her zaman ve durumda Allah'a (cc) yönelerek hamdedebilir ve O'ndan bağışlanma isteğinde bulunabilir. Müminler güçlenip zafere ulaştıklarında veya başarılar elde ettiklerinde, Allah'a (cc) hamdetmeli ve şükretmelidirler. Başarıların sadece kendi çabalarıyla elde edildiğini düşünerek kibirlenmemeli, sorumluluklarını eksiksiz yerine getirdiklerini düşünmemelidirler. Bunun yerine Müslümanlar her zaman eksikliklerini ve acizliklerini kabul edip Allah'a (cc) sığınarak O'ndan bağışlanma dilemelidirler. Bu yaklaşım, başarıların ve nimetlerin gerçek sahibinin Allah (cc) olduğunu ve insanın her durumda O'na olan bağlılığını ve tevazusunu koruması gerektiğini ifade eder[32] *(Görsel 4.7)*.

Görsel 4.7

Dua, insanın Yüce Allah'la arasındaki bağı güçlendirir.

Hz. Peygamber, bir hadisinde Nasr suresinin Kur'an-ı Kerim'in dörtte birine denk olduğunu belirtmiştir.[33] Kur'an-ı Kerim'in içeriği tevhit, nübüvvet, dünya ve ahiret işlerine ait hükümlerin bildirilmesi şeklinde dört ana temada özetlenmektedir. Bazı İslam âlimlerine göre hadiste geçen "Kur'an'ın dörtte biri" ifadesi ile bu durum kastedilmektedir.[34]

7. Etkinlik

40 dk. + 40 dk.

Adı	Sureleri Ezberliyorum
Amaç	Nasr suresini tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Nasr suresini öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Surenin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
3. Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve bu özelliklere uygun bir şekilde okuyuncaya kadar sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
4. Öğretmeninizin önerilerini dikkate alarak doğru telaffuz için ayetleri tekrarlayınız.

Karekoddan yararlanarak Nasr suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۙ ﴿١﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
فِي دِينِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۙ ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهُ
كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

5. Nasr suresini yüzünden okuyunuz ve suredeki med çeşitlerini tespit ediniz.
6. Tespit ettiğiniz med çeşitlerine dikkat ederek sureyi seslendiriniz.
7. Öğretmeninizden surenin ayetlerini parça parça seslendirmesini dinleyiniz.
8. Öğretmeninizin seslendirdiği parçaları doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde tekrarlayınız.
9. Öğretmeninizin okuduğu ayetleri doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
10. Surenin tamamını doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
11. Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
12. Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda sureyi ezberden tekrar ediniz.
13. Sureyi ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurları yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Kontrol Noktası

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

beş	fethin	Medine	Mekke	üç

1. Nasr suresi ..... Dönemi'nde indirilmiştir ve ..... ayetten oluşmaktadır.
2. Nasr suresinde ..... gerçekleşmesi ve insanların gruplar hâlinde Allah'ın (cc) dinine girmesi anlatılır.

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Hamt kelimesinin anlamı nedir?

2. İstiğfar ne demektir?

3. Nasr suresi Müslümanlara hangi davranışları öğütlemektedir?

C) Nasr suresinde değinilen konuları işaretleyiniz.

1. (….) İnsanın yaratılışı
2. (….) Allah'ın (cc) yardımı
3. (….) Allah'a (cc) hamt etmek
4. (….) Namaz vakitleri
5. (….) İbadet etmek
6. (….) Toplumsal olaylar
7. (….) Ahiret hayatı
8. (….) Tevbe etmek
9. (….) Kıyamet alametleri
10. (….) Dua etmek

Karekodu okutarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Nasr suresi ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

4.4. Ayetelkürsi ve Anlamı (Bakara Suresinin 255. Ayeti)

Konuya Başlarken

1. **Bir şeyin "eşi ve benzeri olmadığı" nasıl anlaşılır? Gerçekten tek ve benzersiz olan bir varlığı, diğer her şeyden ayıran nitelikler neler olmalıdır?**
2. **Ayetelkürsi'nin anlamıyla ilgili neler biliyorsunuz? Açıklayınız.**

Ayetelkürsi Bakara suresinin 255. ayetidir. Medine Dönemi'nde indirilmiştir. Ayette geçen "kürsi" kelimesinden dolayı Ayetelkürsi denmiştir.

8. Etkinlik

30 dk.

Adı	Sureleri Öğreniyorum
Amaç	Ayetelkürsi'yi anlamada Kur'an-ı Kerim mealine başvurabilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Ayetelkürsi'nin (Bakara suresi 255. ayet) mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden bularak yazınız.

2. Ayetelkürsi'deki konuları belirleyiniz ve ayetteki cümleleri konularına göre sınıflandırarak tablodaki ilgili alana yazınız.

Konular	İlgili Cümleler
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Ayetelkürsi'nin mealinden hareketle yaptığınız çıkarımları yazınız.

4. Yaptığınız çıkarımları günlük hayatta karşılaşabileceğiniz birer durum ile ilişkilendiriniz. Böyle bir durumda nasıl davranılması gerektiğini kısaca açıklayarak yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Bakara suresinin 255. ayeti, fazileti ve önemi nedeniyle "Ayetelkürsi" olarak anılır. Bu ayet "Kur'an'ın en faziletli ayeti", "tevhit ayeti" ve "koruyucu ayet" olarak da bilinir. İslam âlimlerine göre ayete adını veren "kürsi" kelimesi; arş, ilahi ilim, ilahi hükümdarlık, hâkimiyet ve güç anlamlarına gelir. Bunun yanı sıra Allah'ın (cc) sıfatlarının tecelli ettiği ve ilahi emirlerin ortaya çıktığı yer olarak da anlaşılır.[35]

Ayetelkürsi, Yüce Allah'ın eşsizliğini, sıfatlarının mükemmelliğini, her şeyi kuşatan bilgisini ve sınırsız gücünü en kapsamlı şekilde ifade eden Kur'an ayetlerinden biridir. Ayette Allah'ın (cc) sıfatlarından bahsedilmekte; vahdaniyeti, dilediğini yapma kudreti, ilminin sonsuzluğu ve her türlü eksiklikten uzak olduğu anlatılmaktadır.[36]

Ayetelkürsi'de ilk olarak tevhit inancı vurgulanır. Bu inanç, ayette **"Allah kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır..."** sözüyle belirtilir. Allah'a (cc) eş ya da ortak koşmak, O'na ait sıfatları kendine veya başka bir varlığa isnat etmek, affedilemeyecek bir günahtır. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şirk olarak adlandırılır. Evrenin yaratıcısı, düzenleyicisi ve yöneticisi yalnızca Yüce Allah'tır. Allah (cc) mutlak bilgi ve güç sahibidir. O'na herhangi bir varlığın ortak olması mümkün değildir.[37] Müminun suresi 91-92. ayetlerde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: **"Allah hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla birlikte başka hiçbir ilah yoktur. Öyle olsaydı her ilah kendi yarattığını alır götürür ve mutlaka birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı. Gaybı da görülen âlemi de bilen Allah, onların yakıştırdığı nitelemelerden uzaktır. Onların koştukları ortaklardan çok yücedir."**

Ayetelkürsi **"... Diridir..."** cümlesiyle devam eder, O; Hay'dır, hayat sahibidir. Allah'ın (cc) esmayıhüsnasından biri olan Hay, varlığı devamlı olan, hayat sahibi, diri, her şeyin varlığı O'nun varlığına bağlı olan anlamına gelmektedir.[38] Esmayıhüsna, en güzel isimler anlamına gelir. Kur'an-ı Kerim ve hadislerde Allah (cc) hakkında kullanılan bütün isimleri ifade eder.[39]

Hay ismi Allah'ın (cc) ezelî ve ebedî bir hayata sahip olduğunu ifade eder. Varlıkların yaşamı bir noktada sona erer. Bu durum onların hayatının geçici olduğunu gösterir. Allah'ın (cc) hayatı ise sonsuzdur, bir başlangıcı veya sonu yoktur. O'nun ölmesi veya yokluğa karışması imkânsızdır, Yüce Allah (cc) daima diridir.

Ayetelkürsi'de Allah'ın (cc) Hay isminden sonra zikredilen bir ismi de "Kayyum"dur. Kayyum kelimesi sözlükte "varlığının başlangıcı ve sonu olmayıp varlığı kendinden olan, tüm evrenin varlığını sürdürmesi O'nun varlığına bağlı bulunan, bütün yaratılmışları dilediği gibi idare eden, her şeyin gözetimini üzerine alan, yok olmayan" anlamlarına gelir.[40]

Allah'ın (cc) Kayyum ismini tam olarak idrak eden bir mümin, her şeyin O'nun gücüyle var olduğunu, canlıların O'nun koruması altında olduğunu ve O'nun desteğiyle ayakta kaldığını fark eder. Evrenin tüm düzenini sağlayan, her şeyi yöneten Yüce Allah'a güvenip teslim olur. Tüm ihtiyaçlarını yalnızca Allah'a (cc) arz eder, geçici ve fâni varlıklara güvenmekten kurtulur. Her şeye hayat verenin Allah (cc) olduğunu bilen bir mümin, yalnız O'na dua eder ve sadece O'ndan yardım diler.[41]

"... Onu ne bir uyuklama tutabilir, ne de bir uyku..." ifadesi, Allah'ın (cc) Hay ve Kayyum isimlerini pekiştirir ve bu isimlerin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunur. Uyuklayan veya uyuyan bir varlığın, yaratılmışları gözetme, yönetme ve koruması imkânsızdır. Ancak Yüce Allah'ın Kayyum oluşu eksiksiz ve kesintisizdir. Kayyum sıfatı bu sürekliliği ifade ettiği için O'nda bir noksanlık yoktur *(Görsel 4.8)*.

Görsel 4.8
Allah'ın (cc) esmasından biri olan el-Kayyum yazılı hat örneği
Hattat: Remzi Koç

"... Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O'nundur..." ifadesi yerde ve gökte olan her şeyin yalnızca Allah'a (cc) ait olduğunu, her şeyin yaratıcısı ve gerçek sahibinin O olduğunu ifade eder. Ayetin bu kısmı bir yandan tevhit inancını öğretirken diğer yandan şirkin tüm biçimlerini de reddetmektedir. Müşriklerin yıldız, gök ve yer tanrılarından bahsetmesi yaratılış, aidiyet ve otorite gibi özellikleri bu tanrılara atfetmesi şirkin örneğidir. **"... Göklerdeki ve yerdeki her şey..."** ifadesi tüm varlıkları kapsar. Adına yer ve gök denilmeyen ya da fiziksel olarak bu ikisine dâhil olmayan mekânlar ve varlıklar da bu kavrama dâhildir.[42]

Ayetin devamında Allah'ın (cc) izni olmadan hiç kimsenin bir başkasına şefaat edemeyeceği belirtilir. Bu durumun O'nun sonsuz kudret ve yüceliğini gösterdiği düşünülmüştür. Yüce Allah âlemlerdeki her şeyi bilir. O'nun ilmi kâinatı ve bütün âlemleri kuşatmıştır. İnsanlar sadece peygamberler aracılığıyla Allah'ın (cc) kendilerine bildirdiği bilgilere ulaşabilirler. O'nun kürsüsü, enginliği ve büyüklüğü sebebiyle gökleri ve yeri içine alır. Gökleri, yeri ve onların içlerindeki her şeyi korumak O'nun için asla zor değildir. O, yarattığı her şeyin üzerindedir, yüce ve azamet sahibidir. Allah (cc), son derece büyük ve yücedir.[43]

Ayetin son bölümünde geçen **"... O yücedir, büyüktür."** ifadesinde Allah'ın (cc) iki güzel ismi, Alî ve Azîm zikredilmektedir. Alî ismi değeri yüce ve kudreti büyük olan, her türlü kusur ve eksiklikten uzak anlamlarına gelir.[44] Azîm ise "emirlerine karşı gelinmesi imkânsız olan, kudretiyle herkesi kuşatan ve sıfatlarının mahiyeti insan aklı tarafından kavranamayacak kadar yüce olan" anlamındadır[45] *(Görsel 4.9)*. Bu iki isim, O'nun azamet ve kudretini ifade eder.

Görsel 4.9
Allah'ın (cc) esmasından biri olan el-Azîm yazılı hat örneği
Hattat: Alperen Çelik

Allah'ın (cc) isimlerinin "en güzel" olarak nitelendirilmesinin birçok nedeni vardır. O'nun tüm isimleri yüceliğini ve aşkınlığını ifade eder, müminlerde saygı hissi uyandırır. Zikir ve dualarda bu isimler anıldığında duaların kabulüne vesile olur, insana sevap kazandırır ve kalplere huzur verir. Ayrıca bu isimler O'nun yarattıklarına yönelik rahmetini ve lütfunu hatırlatır. Araf suresi 180. ayette bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: **"En güzel isimler Allah'ındır; bu güzel isimlerle O'na dua edin, O'nun isimleri hakkında doğru inançtan sapanları kendi başlarına bırakın. Onlar yaptıklarının cezasını çekecekler!"**

Hz. Peygamber'den aktarılan dualarda esmayıhüsna sıklıkla yer alır *(Görsel 4.10)*. Bir mümin, Allah'tan (cc) bir dilekte bulunurken o isteğiyle ilgili ismi zikrederek dua ettiğinde dileğini ancak Allah'ın (cc) gerçekleştirebileceğine olan inancını ifade etmiş olur. Örneğin bir hasta dua ederken Allah'ın (cc) tüm hastalıkların şifasını veren anlamındaki "Şafi" ismiyle duasına başlarsa O'nun şifa verici gücüne gönülden inandığını ifade eder. Bu inanç ve bağlılık, duanın derinliğini artırır ve Allah'ın (cc) merhametine daha fazla yönelmeyi sağlar.[46]

Ayetelkürsi'nin fazileti hakkında birçok hadis bulunur. Hz. Peygamber müminlerdeki Allah (cc) tasavvurunun doğru bir şekilde oluşması için bu ayetin sürekli okunmasını tavsiye etmiştir.[47] Peygamber Efendimiz namazların ardından Ayetelkürsi'yi okumuş ve Müslümanlara da namazlardan sonra bu ayeti okumayı tavsiye etmiştir.[48]

ESMAYIHÜSNA

Görsel 4.10: Esmayıhüsnanın tamamının yazılı olduğu hat örneği

Hattat: Alperen Çelik - Ebrucu: Muhammed Çevik

9. Etkinlik

40 dk.+ 40 dk.

Adı	Sureleri Ezberliyorum
Amaç	Ayetelkürsi'yi tilavet edebilme

Yönerge: Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.

1. Ayetelkürsi'yi öğretmeninizden dinleyiniz.
2. Ayetelkürsi'nin okunuşunu harf, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine dikkat ederek karekoddan dinleyiniz.
3. Dinlediğiniz okuyuşta harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz ve bu özelliklere uygun bir şekilde okuyuncaya kadar sureyi koro hâlinde tekrar ediniz.
4. Öğretmeninizin önerilerini dikkate alarak doğru telaffuz için ayetleri tekrarlayınız.

Karekoddan yararlanarak Ayetelkürsi'nin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا تَاْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۭ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۭ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَلَا يُحِيطُوْنَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَاۗءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ وَلَا يَـــُٔـوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

5. Ayetelkürsi'yi yüzünden okuyunuz ve ayetteki med çeşitlerini tespit ediniz.
6. Tespit ettiğiniz med çeşitlerine dikkat ederek Ayetelkürsi'yi seslendiriniz.
7. Öğretmeninizden Ayetelkürsi'yi parça parça seslendirmesini dinleyiniz.
8. Öğretmeninizin seslendirdiği parçaları doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde tekrarlayınız.
9. Öğretmeninizin okuduğu bölümleri birleştirerek ayetin tamamını doğru telaffuz edene kadar koro hâlinde seslendiriniz.
10. Ayeti ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
11. Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Ayetelkürsi'yi ezberden tekrar ediniz.
12. Ayetelkürsi'yi ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurları yazınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak Kontrol Listesi'ni doldurunuz.

Kontrol Noktası

A) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri kutucuklarda verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

beş	bir	ilmi	Medine	Mekke

1. Ayetelkürsi ..... Dönemi'nde indirilmiştir ve ..... ayetten oluşmaktadır.
2. Ayetelkürsi'de Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğu, ... kudreti gibi sıfatları anlatılır.

B) Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Ayetelkürsi Kur'an-ı Kerim'deki hangi surede yer alır?

2. Ayetelkürsi kelimesinin anlamı nedir?

3. Esmayıhüsna ne demektir?

C) Ayetelkürsi'de değinilen konuları işaretleyiniz.

1. (….) Oruç
2. (….) Allah'ın (cc) birliği
3. (….) Allah'a (cc) hamt etmek
4. (….) Namaz vakitleri
5. (….) Allah'ın (cc) kudreti
6. (….) Allah'ın (cc) hayat sahibi olması
7. (….) Meleklerin görevleri
8. (….) Allah'ın (cc) yüceliği
9. (….) Yaratılışın evreleri
10. (….) Allah'ın (cc) isimleri

Karekodu okutarak cevaplara ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Ayetelkürsi ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Performans Görevi

Görev	Gruplar oluşturarak Maun, Kâfirun, Nasr sureleri ve Ayetelkürsi'nin anlamlarına yönelik duvar gazetesi, afiş veya poster hazırlama
Amaç	Maun, Kâfirun, Nasr surelerini ve Ayetelkürsi'yi anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme
Ürün	Maun, Kâfirun, Nasr sureleri ve Ayetelkürsi'nin anlamlarını kitaptan ve https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf adresinden araştırınız. Maun, Kâfirun, Nasr sureleri ve Ayetelkürsi'nin anlamlarına yönelik hazırlanacak duvar gazetesi, afiş veya posteri sınıfta sergileyiniz.
Süre	Hazırlık: 1 hafta / Sınıf içi uygulama:1 ders saati
Değerlendirme Ölçütleri	Hazırladığınız ürün aşağıdaki ölçütlere göre Dereceli Puanlama Anahtarı'yla değerlendirilecektir. • Verileri toplama (surelerin anlamına güvenilir kaynaklardan ulaşılması) • Verileri düzenleme (surelerin anlamının anlaşılır bir şekilde düzenlenmesi) • Özgünlük (yapılan çalışmanın öğrencinin tasarımı olması) • Yorumlama (söz konusu surelerin anlamının değiştirilmeyecek şekilde açıklanması)

Araştırma Aşaması (1 hafta)

- Maun, Kâfirun, Nasr sureleri ve Ayetelkürsi'nin anlamlarını kitaptan ve güvenilir tefsirlerden araştırınız.
- Maun, Kâfirun, Nasr sureleri ve Ayetelkürsi'nin anlamları hakkında materyal toplayınız.

Sınıf İçi Uygulama (1 ders saati)

- Dört grup oluşturunuz.
- Maun, Kâfirun, Nasr sureleri ve Ayetelkürsi'yi gruplar arasında paylaştırınız.
- Bir çalışma planı hazırlayınız.
- Grup üyeleri arasında görev (metin yazımı, resim seçimi, tasarım, vs.) dağılımı yapınız.
- Topladığınız materyalleri duvar gazetesi, afiş veya poster şeklinde düzenleyiniz.
- Hazırladığınız duvar gazetesini, afiş veya posterleri öğretmen rehberliğinde sınıfta sergileyiniz.

NOT: Çalışmanızın değerlendirilmesinde kullanılacak karekodda verilen Dereceli Puanlama Anahtarı ve Grup Değerlendirme Formu'nu inceleyiniz.

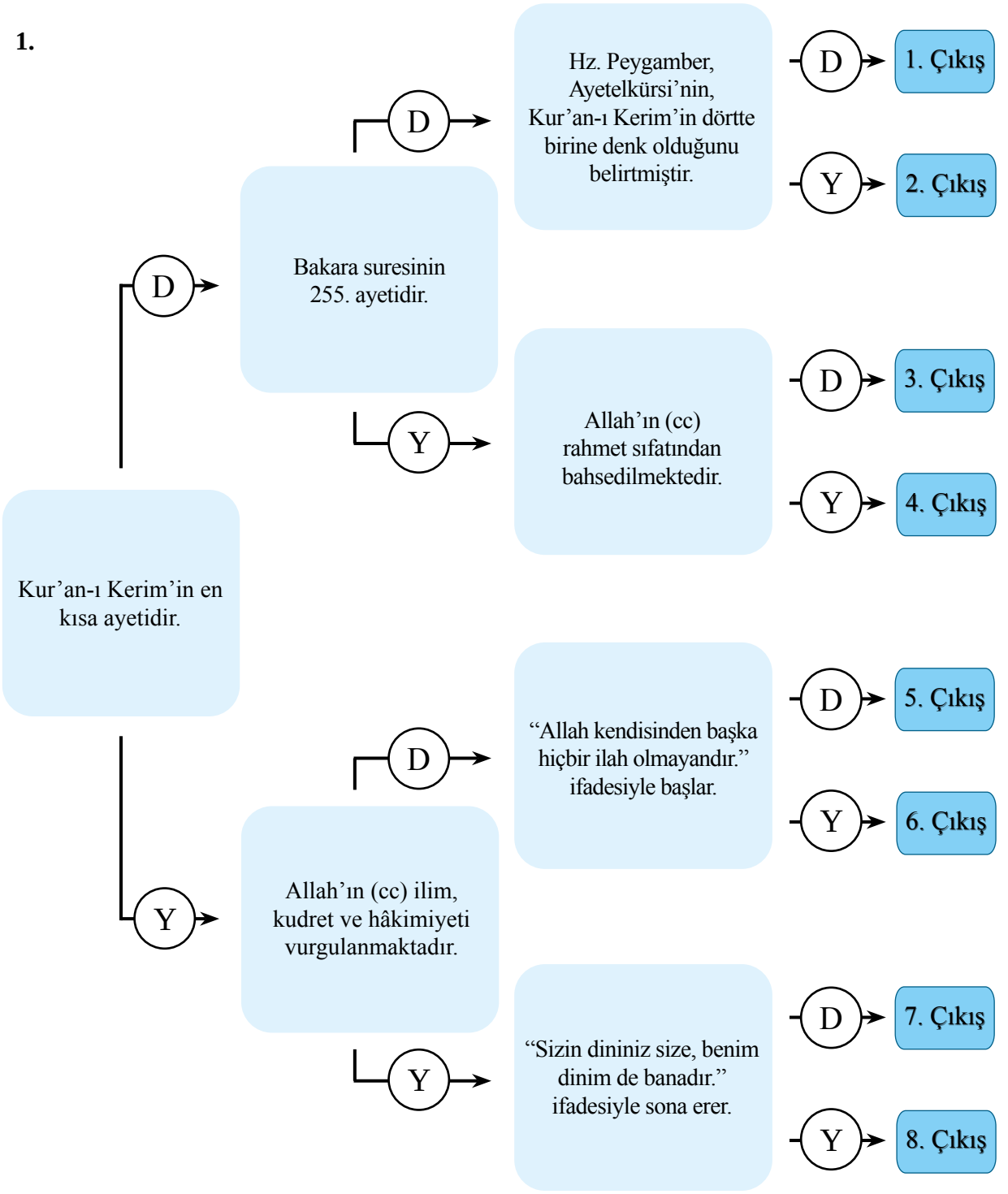
Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Ayetelkürsi ile ilgili aşağıdaki ifadelerin doğruluğunu (D) ya da yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.

Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlayınız.

dayanışma | dua | esmayıhüsna | hamt | ibadet | ihlas | istiğfar | maun | riya | şirk | tevhit

2. Bir kimsenin inancında samimi veya özü sözü bir olmama durumuna ..... denir.

3. İnsanın söz, davranış, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmesi ..... kavramı ile ifade edilir.

4. Günahların bağışlanması için yapılan duaya ..... denir.

5. Allah'a (cc) ortak koşma anlamına gelen ..... İslam'a göre en büyük günahlardan biridir.

6. Anlamı yardım, faydalı işler yapmak olan ..... insanlar arasında yardımlaşmayı sağlayan maddi veya manevi nitelikteki her türlü desteği ifade eder.

7. Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine inanma, ibadet edilmeye layık yegâne varlığın Allah (cc) olduğunu kabul etme ..... kavramı ile ifade edilir.

8. Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için yapılan eylemler bütününe ..... denir.

9. İbadetlerin önemli bir parçası olan ..... Allah'ı (cc) övmek ve yüceltmek anlamına gelir.

Aşağıdaki tabloda verilen bilgilerin sonundaki noktalı yerlere ilgili olduğu kavrama ait harfi yazarak bilgilerle kavramları eşleştiriniz.

	Bilgiler	
10.	Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına aykırı söz ve fiilleri bırakarak O'nun rızasına uygun amellere yönelmektir.	.....
11.	Kur'an-ı Kerim ve hadislerde Allah (cc) için kullanılan bütün isimlerin genel adıdır.	.....
12.	Varlığı süreklilik gösteren, hayat sahibi olan anlamında Allah'ın (cc) isimlerinden biridir.	.....
13.	Varlığının başlangıcı ve sonu olmayan, tüm evrenin varlığını sürdürmesi Allah'ın (cc) varlığına bağlı bulunan vb. anlamlara gelir.	.....
14.	Kudretiyle her şeyi kuşatan ve insan aklının kavrayamayacağı kadar yüce olan demektir.	.....

Kavramlar	
a	Alî
b	Azîm
c	Esmayıhüsna
ç	Hay
d	Kayyum
e	Tevbe

15-16. soruları metinden hareketle cevaplandırınız.

Kâfirun suresinde İslam inanç sisteminin temelini oluşturan tevhit ilkesine vurgu yapılır. Surede sadece Allah'a (cc) ibadet edilmesi ve O'na ortak koşulmaması ifade edilir. Ayrıca Hz. Peygamber'in ibadetinde hiçbir şirk unsurunun bulunmadığına dikkat çekilir.

Sure, aynı zamanda din ve ibadet özgürlüğü açısından şu mesajı verir: Hiç kimsenin bir başkasının ibadetine müdahale etme veya onu engelleme hakkı yoktur. Surede yer alan "Sizin dininiz size, benim dinim de banadır." ifadesi, müşriklerin inanç ve yaklaşımlarından uzak durulması gerektiğini vurgular.

(bk. Yaşaroğlu, "Kâfirûn Sûresi", 24/149)

15. Kâfirun suresinden çıkarılabilecek temel ilkeler nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

16. Tevhit inancının ibadet hayatına yansımaları nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

Aşağıdaki soruların cevaplarını yazınız.

17. Kâfirun suresinin "De ki: Ey kâfirler!.." **hitabıyla başlamasının nedeni nedir?**

.....

.....

.....

18. "... Şüphesiz O, tövbeleri çok kabul edendir."

(Nasr suresi 3. ayet)

Bu ayette altı çizili ifade ile anlatılmak istenen nedir?

.....

.....

.....

19. "… Gökleri ve yeri koruyup gözetmek O'na güç gelmez. O, yücedir, büyüktür."

(Bakara suresi 255. ayet)

Bu ayette verilmek istenen mesaj nedir?

.....

.....

.....

20-23. soruları Maun suresinin anlamından hareketle cevaplandırınız.

"Gördün mü, o hesap ve ceza gününü yalanlayanı! İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar."

(Maun suresi 1-7. ayetler)

20. Bu surede eleştirilen tutum ve davranışlar nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

21. Surede geçen "hesap ve ceza günü" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir?Yazınız.

.....

.....

.....

22. Bu surede altı çizili ifadenin hangi kavramla ilişkili olduğunu belirleyiniz. Bu kavram hakkındaki düşüncelerinizi kısaca yazınız.

.....

.....

.....

23. Surede geçen "gösteriş yaparlar" ifadesine benzer anlam içeren ayetleri işaretleyiniz.

- "…Yapacağınız hayırları ancak Allah'ın rızasını kazanmak için yapmalısınız. Hayır olarak verdiğiniz ne varsa, karşılığı size tam olarak verilir ve asla haksızlığa uğratılmazsınız." (Bakara suresi 272. ayet)
- "(O münafıklar) mutlaka sizden olduklarına dair Allah'a yemin ederler. Hâlbuki onlar sizden değillerdir fakat onlar (kılıçlarınızdan) korkan bir toplumdur." (Tevbe suresi 56. ayet)
- "… Onlar, namaza kalktıkları zaman tembel tembel kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı pek az anarlar." (Nisa suresi 142. ayet)
- "Şımarıp böbürlenmek, insanlara gösteriş yapmak ve (halkı) Allah yolundan alıkoymak için yurtlarından çıkanlar (Mekke müşrikleri) gibi olmayın…" (Enfal suresi 47. ayet)
- "Allah'a ve ahiret gününe iman edip de Allah'ın kendilerine verdiğinden (O'nun yolunda) harcasalardı ne olurdu sanki!.." (Nisa suresi 39. ayet)

24-27. soruları metinden hareketle cevaplandırınız.

Nasr suresinde Hz. Peygamber ve müminlerin, Allah'ın (cc) nimet ve yardımlarına şükretmeleri gerektiği vurgulanır. Müminler, Mekke Dönemi'nde fakir ve güçsüzdü; müşriklerin yaptıkları zulme karşılık verecek durumda değildi. Peygamber Efendimiz de kendi kavmi tarafından dinî konularda yalan söylemekle suçlanıyordu. O, müşriklerin tutumlarına karşı sabretti ve Müslümanlara da sabrı tavsiye etti. Medine Dönemi'nde müminler güçlenerek kendilerine zulmeden inkârcılarla savaşacak duruma geldi ve fetihler başladı. Fetihlerin başlaması çevredeki kabilelerin İslam'a girmesinde etkili oldu. Mekke'den hicret ederken Sevr Mağarası'nda gizlendiğinde yanında sadece Hz. Ebu Bekir olan Hz. Peygamber, binlerce sahabi ile birlikte Mekke'yi fethetti. Özellikle Mekke'nin Fethi'nden sonra insanlar gruplar hâlinde İslam'ı kabul etti.

(bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/707-708)

24. Bu metinde aşağıdaki konulardan hangisine değinilmemiştir?

A) Nimetlere şükür

B) Medine'ye hicret

C) Mekke'nin Fethi

D) İslam'ı kabul eden kabileler

E) Müslümanların güçlenmesi

25. Mekke'nin Fethi, çevredeki kabileler başta olmak üzere İslam'a yönelişte nasıl bir etki oluşturmuştur? Yazınız.

.....

.....

.....

26. Hz. Peygamber'in müşriklerin zulmüne karşı gösterdiği tavır, Müslümanlara hangi açılardan örnektir? Yazınız.

.....

.....

.....

27. Mekke'nin Fethi'yle zafer kazanan müminlere şükretmeleri gerektiği vurgusunun yapılmasının sebepleri nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

28. Aşağıdaki tabloda temada işlenen sureler ve ayetlerle ilgili bilgiler verilmiştir.

Maun suresi	- Yedi ayettir. - İnanç ve ibadet konularından bahsedilir.
Kâfirun suresi	- Üç ayettir. - Müslümanlara verilen zafer ve yardım anlatılır.
Nasr suresi	- Altı ayettir. - Kâfirlerin inkârını konu edinir.
Ayetelkürsi	- Bir ayettir. - Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarına yer verilir.

Buna göre hangi sure veya ayet hakkında verilen bilgiler doğrudur?

A) Maun - Nasr
B) Maun - Ayetelkürsi
C) Kâfirun - Nasr
D) Kâfirun - Ayetelkürsi
E) Nasr - Ayetelkürsi

29. Bir grup öğrenci Kâfirun suresi hakkında konuşurken şu ifadeleri kullanmıştır.

Ahmet: Kur'an-ı Kerim'deki ilk suredir.
Barış: Surenin adı "iyilik" anlamına gelir.
İlknur: Tevhit inancının önemi vurgulanır.
Betül: Hz. Peygamber'in sıfatlarından bahseder.
Muzaffer: Mekke'nin Fethi'ni konu edinir.

Hangi öğrencinin verdiği bilgi doğrudur?

A) Ahmet
B) Barış
C) Betül
D) İlknur
E) Muzaffer

30.
- "Allah kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır…" (Bakara suresi 255. ayet)
- "… Şüphesiz O, tövbeleri çok kabul edendir." (Nasr suresi 3. ayet)
- "Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem." (Kâfirun suresi 2. ayet)
- "Gördün mü, o hesap ve ceza gününü yalanlayanı!" (Maun suresi 1. ayet)

Bu ayetlerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Peygamberimize düşmanlık edenler uyarılmıştır.
B) Allah'ın (cc) affediciliği ortaya konulmuştur.
C) Ahireti inkâr edenlere dikkat çekilmiştir.
D) Allah'ın (cc) bir ve tek oluşu ifade edilmiştir.
E) Hz. Peygamber'in, Allah'a (cc) bağlılığı vurgulanmıştır.

Temayla ilgili daha fazla soruya bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

Sonnot

[1] bk. Yılmaz, *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*, 87-88; Adıgüzel, "Kur'an Ögrenim ve Ögretiminin Önemi ve Ezberleme Teknikleri", 183-184.

[2] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/696.

[3] bk. "Mâûn Sûresi", 5/388.

[4] bk. Sabuni, *Safvetü't-Tefâsîr*, 7/378.

[5] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/697.

[6] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/698.

[7] bk. Sabuni, *Safvetü't-Tefâsîr*, 7/377, 380.

[8] bk. Serinsu vd., "riya", 308.

[9] bk. "Namaz", 6/295.

[10] Müslim, "İman", 95.

[11] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/699.

[12] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/703.

[13] bk. Taberi, *Taberi Tefsiri*, 6/2893.

[14] bk. "Kâfirûn Sûresi", 5/36.

[15] bk. "Tevhit", 8/129, 132.

[16] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 4/705.

[17] bk. Serinsu vd., "ibadet", 153.

[18] bk. "İbadet", 4/101-103.

[19] bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 10/15-16.

[20] bk. Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 7/283.

[21] bk. Tirmizi, "Salat", 191.

[22] bk. İbni Mace, "İkamet", 112.

[23] bk. Müslim, "Hac", 147.

[24] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/706.

[25] bk. "Nasr Sûresi", 6/314-315.

[26] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/706.

[27] bk. Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 7/289.

[28] bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 10/30.

[29] bk. "Hamd", 3/312-313.

[30] bk. Serinsu vd., "istiğfar", 180.

[31] bk. "Mağfiret", 5/324.

[32] bk. Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 7/290.

[33] Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 10.

[34] bk. "Nasr Sûresi", 6/315.

[35] bk. "Âyetü'l-Kürsî", 1/365.

[36] bk. Derveze, *et-Tefsirü'l-Hadîs*, 5/302.

[37] bk. Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 1/199-200.

[38] bk. Serinsu vd., "Hay (el-Hay)", 130.

[39] bk. "Esmâ-yi Hüsnâ", 2/474.

[40] bk. Serinsu vd., "Kayyum (el-Kayyum)", 197.

[41] bk. "Kayyûm", 5/84.

[42] bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/400.

[43] bk. Sabuni, *Safvetü't-Tefâsîr*, 1/300-301.

[44] bk. Serinsu vd., "Aliy (el-Aliyy)", 17.

[45] bk. Serinsu vd., "Azim (el-Azim)", 29.

[46] bk. "Esmâ-yi Hüsnâ", 2/474-477.

[47] bk. Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 2.

[48] bk. Taberani, *el-Mu'cemü'l-Kebir*, 8/114.

A

ashap: Hz. Peygamber zamanında yaşamış, Müslüman olarak Peygamberi çok kısa bir süre olsa da görmüş, onun sohbetinde bulunmuş ve yine Müslüman olarak ölmüş kimseler.

azamet: Taşıdığı nitelikler bakımından üstün olma, büyüklük.

B

batıl: 1. Yok olup giden, gerçek ve doğru olmayan, esassız, boş şey. 2. Allah'ın (cc) peygamberleri aracılığıyla bildirmiş olduğu dine uymayan her türlü inanç, fikir, duygu, kanaat, tutum, davranış.

C

caiz: Din, yasa, töre vb. bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapılıp işlenmesine izin verilen.

Cebrail: 1. Allah (cc) tarafından peygamberlere vahiy iletmekle görevlendirilen melek. 2. Dört büyük melekten birinin adı.

Celil (el-Celil): Ululuk sahibi, her şeyi kudretiyle kuşatan, zatında ve sıfatlarında büyük ve eşsiz anlamında Allah'ın (cc) esmayıhüsnasından biri.

cin: Duyularla kavranamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip, ilahi emirlere uymakla yükümlü tutulan ve mümin-kâfir gruplardan oluşan varlık türü.

Ç

çatışma: Birbiriyle uyuşmayan iki güç arasındaki karşıtlık.

D

diyagram: Herhangi bir olayın değişimini gösteren grafik.

E

ebedî: Sonu olmayan, ucu bucağı olmayan, hep kalacak olan; ölümsüz.

ezelî: Zamanda başlangıcı olmayan; öncesiz.

F

fal: Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası ve benzeri şeylere bakarak anlam çıkarma.

G - Ğ

gösteriş: Başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için birinin yaptığı abartılı davranış.

H

hat: Arap harflerinden doğarak İslam medeniyetinde müstakil ve olağan üstü bir mevki kazanan güzel yazı sanatı.

hidayet: 1. Doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme. 2. Allah'ın (cc), insanlara kendi yolunda gidebilecek akıl, düşünme, öğrenme, hatırlama gibi yetenekler vermesi ve insanların da bunları kullanarak doğru yolu bulması. 3. Allah'ın (cc), kişiye dünya ve ahirette huzurun kaynağı olan ve onu sürekli mutlu edecek yolu göstermesi.

hidayete ermek: Gerçeği görüp kabullenmek, aklı başına gelmek.

hurufumukattaa: Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında yer alan ve isimleriyle telaffuz edilen harflerin ortak adı.

huşu: 1. Yüreği ürperme ve korku ile dolu olarak Allah'a (cc) boyun eğme. 2. Varlığının farkında olamayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve yüceliğine kaptırma.

I - İ - J

ikrar: 1. Kabul etme, doğrulama, onaylama, itiraf etme. 2. Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine iman eden bir kimsenin Müslüman muamelesi görebilmesi için inanmış olduğu değerleri sözlü veya fiilî olarak dışa yansıtması.

K

kanaatkâr: Azla yetinen, elindeki ile yetinen; kanaatli, yetingen.

kapsam: Bir şeyin içinde bulunan veya içine aldığı ögelerin bütünü.

kelam: 1. Söz. 2. Dilediği varlıkla kendine özgü bir biçimde konuşması anlamında Allah'ın (cc) ezelî sıfatlarından biri. 3. Başta Allah'ın (cc) varlığı, birliği, peygamberlik ve ahiret olmak üzere İslamiyet'in ana ilkelerini konu edinen bilim.

kıssa: 1. Hikâye, hikâye etme ve anlatma, haber verme. 2. Kur'an-ı Kerim'deki geçmiş peygamberler ve milletlerle ilgili ibretli ve tarihî olaylar.

kibir: Büyüklenme, kendini üstün görme. Kişinin, yaratılış amacını ve varlığının özünü kavrayamayarak kendini büyük görüp başkalarını küçük görmesi.

kudret: Her şeye gücünün yetmesi, dilediğini dilediği zamanda var veya yok etmesi anlamında Yüce Allah'ın sıfatlarından biri.

L

lütuf: 1. Önem verilen, sayılan birinden gelen iyilik. 2. Karşılık beklemeden gösterilen sevgi.

M

mahiyet: Nitelik; bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik.

mucize: 1. İnsanın benzerini yapmaktan âciz kaldığı, alışılagelmiş şeylere aykırı olan, olağanüstü işler. 2. Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla gösterdikleri olağanüstü olaylar.

Mushaf: 1. Kur'an-ı Kerim'in adlarından biri. 2. Hz. Peygamber'e gelmiş olan vahiylerin tümünün iki kapak arasında toplanmış olan biçimi.

N

nakıs: Eksik, tam olmayan, bitmemiş; noksan.

nizam: Kâinatta ve her türlü kuruluşta, o şeyin gidişatının nasıl mevcut olduğu ve devamını sağlayan yasa ve kural, düzen.

nüzul: İlahi kitapların ve özellikle Kur'an-ı Kerim'in Allah (cc) katından indirilişini ifade eden terim.

O - Ö - P

otorite: Yaptırma, yasak etme, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü.

övgü: Aklını gereği gibi kullanan, güzel davranışları alışkanlık hâline getirip topluma güven veren ve malını mülkünü saçıp savurmadan en güzel biçimde idare eden kimse.

R

rahmet: İncelik, sevgi, lütuf, ihsan. Yüce Allah'ın bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunma isteği.

reşit: Aklını gereği gibi kullanan, güzel davranışları alışkanlık hâline getirip topluma güven veren ve malını mülkünü saçıp savurmadan en güzel biçimde idare eden kimse.

S - Ş

sahabi: 1. Arkadaş, dost, veli. 2. Hz. Peygamber zamanında yaşamış, Müslüman olarak Hz. Peygamber'i çok kısa bir süre olsa da görmüş, onun sohbetinde bulunmuş ve yine Müslüman olarak ölmüş kimse.

salih: Dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin.

T - U - Ü

tabiin: 1. Hz. Peygamber'in sahabelerinin zamanına yetişen, onlarla görüşen, sohbette bulunan ve Müslüman olarak ölen kişiler. 2. Sahabelerden hadis nakleden Müslümanlar.

takva: 1. Allah'ı (cc) görüyormuşçasına bir bilinç içerisinde farzları, vacipleri hakkıyla yerine getirme; Allah'ın (cc) hoşnutluğunu kazanmak amacıyla nafileleri çokça yapma; sünnete uyma. 2. Müminin tüm tutum ve davranışlarında Allah'a (cc) kulluk bilinciyle hareket ederek Allah'ın (cc) koruması altına girmesi, ona duyduğu sevgi ve saygıyı güçlendirmeye gayret etmesi, bu sevgi ve saygıyı zedelemekten korkması.

tasavvur: Göz önüne getirme, hayal etme, zihinde canlandırma.

tefekkür: Var olan bir şeyin manasını anlamaya çalışma ve eşyanın bilgisini zihinde toplayabilmek için aklın hareket hâlinde olması, derin derin düşünmesi.

tevatür: Arkası kesilmeden birbirini izleyen, birbiri ardına gelen, toplumdan topluma kesintisiz olarak aktarılan, nakledilen.

tilavet: Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun olarak ve anlamını düşünerek okuma.

V

vahdaniyet: "Varlığında, yaratmasında, emretmesinde, fiillerinde, sıfatlarında ve isimlerinde tek ve eşsiz olması, benzerinin olmaması" anlamında Yüce Allah'ın sıfatlarından biri.

vakıf: Kur'an okurken tekrar başlamak niyetiyle nefes alacak bir zaman kadar sesi kesme.

Y

yönerge: Bir bilgi toplama sürecini yöneten, uygulanması gerekli kural ve işlemleri gösteren eylem kılavuzu.

Z

zikir: 1. Allah'ı (cc) anmak amacıyla yapılan ibadet, söylenen tespih ve övgü sözleri. 2. Allah'ın (cc) bazı isimlerinin anlamlarını düşünerek belli sayıda ve belli miktarlarda okuma.

Adıgüzel, Mehmet. "Kur'an Ögrenim ve Ögretiminin Önemi ve Ezberleme Teknikleri". *Ekev Akademi Dergisi* 3/1 (2001), 179-186.

Aydar, Hidayet. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/404-409. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

"Âyetü'l-Kürsî". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 1/365-366. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Bilgiz, Musa. "Kur'an-ı Kerim'in Bazı Özellikleri". *Tefsir Araştırmaları Dergisi* 1/2 (Ekim 2017), 185-213.

Birışık, Abdulhamit. "Müfessir". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/496-499. Ankara: TDV Yayınları, 2020.

Buhârî, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail. "Sahîh-i Buhârî". *el-Kütübü's-Sitte*. haz. Sâlih b. Abdülazîz. 1-631. Arabistan: Dâru's-Selâm, 2000.

Çağırıcı, Mustafa. "İffet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/506-507. Ankara: TDV Yayınları, 2000.

Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları.* İstanbul: Aksa Yayınları, 1997.

Çetin, Abdurrahman. "Tecvid". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 40/253. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.

Çetin, Abdurrahman. "Vakf ve İbtidâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 42/253. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.

Derveze, M. İzzet. *et-Tefsirü'l-Hadîs*. çev. Vahdettin İnce - Mustafa Altınkaya. 7 Cilt. İstanbul: Düşün Yayıncılık, 2014.

DİYKB, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı. Fetvalar. Ankara: DİB Yayınları, 4. Basım, 2018.

Durmuş, İsmail - Gündüzöz, Soner. "Nûn". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 33/242. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

Ebû Dâvûd es-Sicistânî, Süleyman b. Eş'as b. İshak el-Ezdî. "Sünen-i Ebû Dâvûd". *el-Kütübü's-Sitte*. haz. Sâlih b. Abdülazîz. 1223-1608. Arabistan: Dâru's-Selâm, 2000.

"Esmâ-yi Hüsnâ". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 2/474-478. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Görgülü, Ülfet. *Onur ve İffet*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2017.

Güncel Türkçe Sözlük. Erişim 10 Şubat 2025. http://sozluk.gov.tr

"Hamd". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 3/312-314. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Harman, Ömer Faruk. "İbrahim". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/266-272. Ankara: TDV Yayınları, 2000.

"İbadet". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 4/94-103. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Kaynakça

İbni Hanbel, Ebû Abdullah Ahmed b. Muhammed eş-Şeybânî. *el-Müsned*. Ürdün: Beytü'l-Efkâri'd-Düveliyye, 2005.

İbni Mace, Ebu Abdullah Muhammed bin Yezid Kazvini. *Sünenü İbni Mace.* thk. Ahmed Şemseddin. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 4. Basım, 2013.

İmam Taberî. *Taberî Tefsiri*. çev. Mehmet Keskin. 6 Cilt. İstanbul: Ümit Yayıncılık, 1995.

"Kâfirûn Sûresi". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 5/36-37. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Karakılıç, Celâleddin. *Tecvid İlmi – Kur'an-ı Kerîm Okuma Kâideleri.* Ankara: Lazer Ofset Eğitim ve Kültür Yayınları, 1998.

Karaman, Fikret vd., *Dinî Kavramlar Sözlüğü.* İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2009.

Karaman, Hayreddin vd., *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 8. Basım, 2020.

Kaya, Davut. *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi.* İstanbul: Çelik Yayınevi, 2018.

"Kayyûm". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 5/83-84. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Kılıçaslan, Halil İbrahim. *Kur'an Okuma ve Tecvid Notları.* İstanbul: Gelenek Yayıncılık, 2014.

"Mağfiret". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 5/324-325. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

"Mâûn Sûresi". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 5/388-389. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Mevdudi, Ebu'l Al'â. *Tefhimu'l-Kur'an*. çev. Muhammed Han Kayanî vd., 7 Cilt. İstanbul: İnsan Yayınları, 1996.

MEB, Millî Eğitim Bakanlığı. *Ortaöğretim Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) güncelleme*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu, 2026. https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=2155

MEB, Millî Eğitim Bakanlığı. *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni 2025. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu, 2025*. https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=1945.

Müslim bin Haccac, Ebül Hasan Nisaburi. *Sahihu Müslim*. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 8. Basım, 2018.

"Namaz". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 6/295-308. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

"Nasr Sûresi". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 6/314-316. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Özafşar, Mehmet Emin vd., *Hadislerle İslam*. 7 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2019.

Pakdil, Ramazan, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat.* İstanbul: M. Ü. İlâhiyat Fakültesi Yayınları, 2016.

Pazarbaşı, Erdoğan vd., "Tecvid". *Şamil İslam Ansiklopedisi.* ed. Ahmed Ağırakça. 8/17. İstanbul: Şamil Yayınevi, 2000.

Sarı, Mehmet Ali. "Gunne". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 14/195-196. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.

Sarı, Mehmet Ali. *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları.* Nümune Matbacılık ve Ciltevi, ts.

Sabuni, Muhammed Ali. *Safvetü't-tefâsîr: Tefsirlerin Özü*. çev. Sadrettin Gümüş - Nedim Yılmaz. 7 Cilt. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2024.

Serinsu, Ahmet Nedim vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. ed. Ahmet Nedim Serinsu. Ankara: Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2. Basım, 2009.

Taberânî, Ebu'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb el-Lahmî. *el-Mu'cemü'l-kebîr*. thk. Hamdî Abdulmecîd es-Selefî. b.y.: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, 2002.

Temel, Nihat. *Kırâat ve Tecvîd Istılahları.* İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1997.

"Tevhit". *Temel İslam Ansiklopedisi*. ed. Tuncay Başoğlu. 8/129-132. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi, 2020.

Tirmizi, Ebu İsa Muhammed bin İsa. *Sünenu Tirmizi*. thk. Halid Abdülğani Mahfuz. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 7. Basım, 2017.

Topaloğlu, Bekir. "Rab". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/372-373. Ankara: TDV Yayınları, 2007.

Ünlü, Demirhan. *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi.* Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971.

Yazır, Elmalılı M. Hamdi. *Hak Dini Kur'an Dili*. 10 Cilt. İstanbul: Hikmet Neşriyat, 2007.

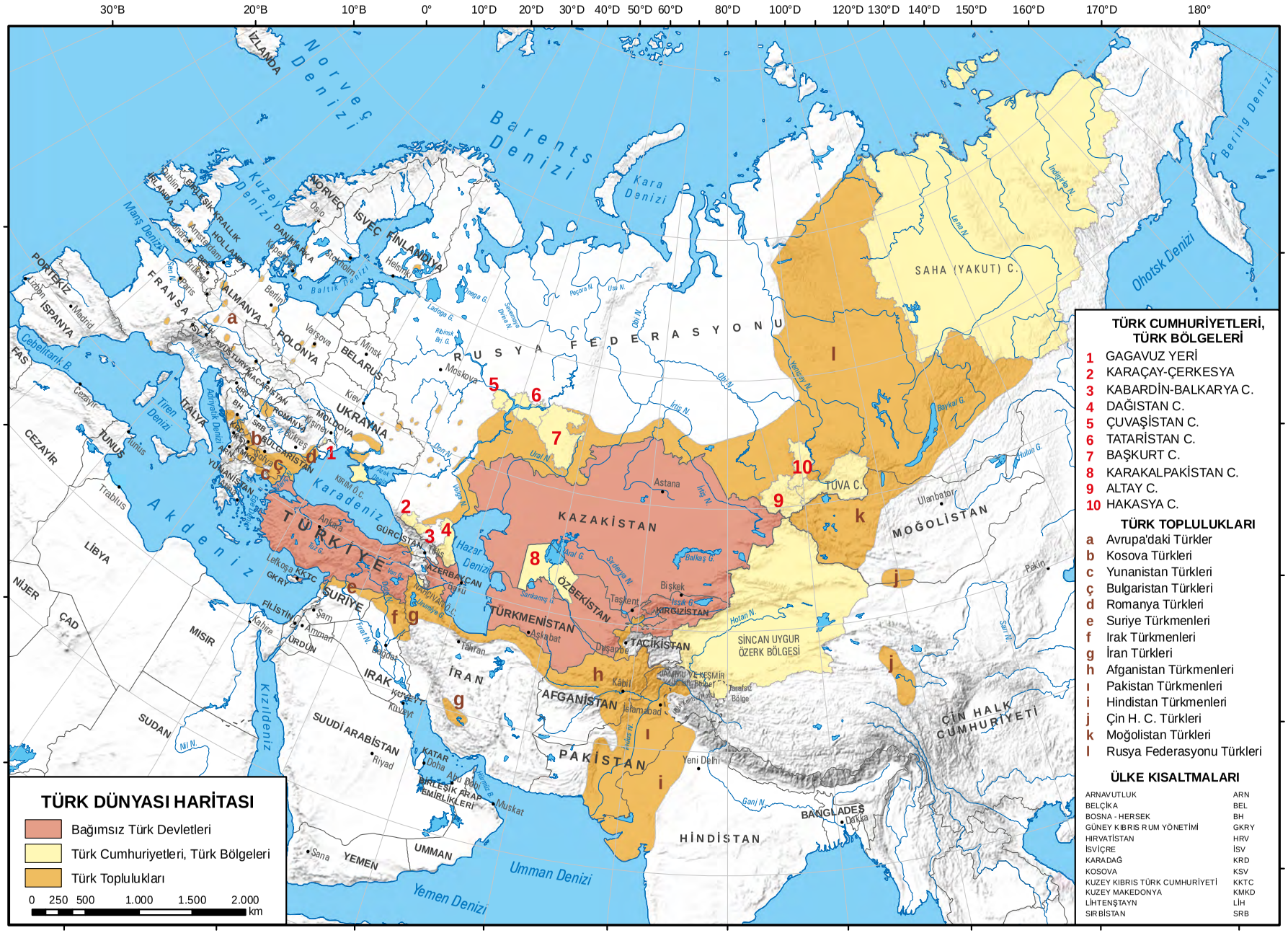
Yılmaz, Nazif. *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, 2016.

Yandaki karekoddan yararlanarak İSNAD Sonnot Atıf Sistemi Kılavuzu'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak
Ölçme ve Değerlendirme Soruları'nın
cevap anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak kitaba ait
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası'na
ulaşabilirsiniz.

25°D
30°D
35°D
40°D
45°D
50°D
40°K
35°K
ROMANYA
Bükreş
Tuna N.
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
Sofya
BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
Tiflis
Kura N.
ACARA Ö.C.
Artvin
Ardahan
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
Erivan
Kars
Iğdır
NAHÇIVAN Ö.C. (AZERBAYCAN)
Aras N.
Urumiye Gölü
İ R A N
Van Gölü
Van
Bitlis
Muş
Bingöl
Tunceli
Erzincan
Erzurum
Ağrı
Sivas
Giresun
Trabzon
Rize
Ordu
Samsun
Sinop
Amasya
Tokat
Gümüşhane
Bayburt
Çoruh N.
Yeşilırmak N.
Kızılırmak N.
Fırat N.
Edirne
Kırklareli
Tekirdağ
İstanbul
Bartın
Zonguldak
Kastamonu
Karabük
Çankırı
Çorum
Yozgat
Kırıkkale
Ankara
Kocaeli
Düzce
Bolu
Sakarya
Yalova
Bilecik
Bursa
Çanakkale
Gökçeada
Bozcaada
Balıkesir
Eskişehir
Sakarya N.
Kütahya
Manisa
İzmir
Atina
Uşak
Afyonkarahisar
Gediz N.
Büyük Menderes N.
Küçük Menderes N.
Bakırçay N.
Aydın
Denizli
Muğla
Isparta
Burdur
Konya
Tuz Gölü
Kırşehir
Nevşehir
Aksaray
Niğde
Kayseri
Karaman
Antalya
Mersin
Adana
Seyhan N.
Ceyhan N.
Göksu N.
Kilis
Gaziantep
Şanlıurfa
Osmaniye
Hatay
Asi N.
Kahramanmaraş
Adıyaman
Malatya
Elâzığ
Diyarbakır
Batman
Siirt
Şırnak
Mardin
Hakkâri
Dicle N.
Fırat N.
MARMARA DENİZİ
Meriç N.
EGE DENİZİ
A K D E N İ Z
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
S U R İ Y E
I R A K
LÜBNAN
Beyrut
Şam
Bağdat
L İ B Y A
M I S I R
FİLİSTİN
Batı Şeria
Tel Aviv
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
Doğu Kudüs
İSRAİL
Süveyş K.
Nil N.
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400
km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
RUSYA FEDERASYONU
KAZAKİSTAN
TÜRKİYE
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
TUVA C.
SAHA (YAKUT) C.
UKRAYNA
BELARUS
POLONYA
ALMANYA
FRANSA
İSPANYA
PORTEKİZ
İTALYA
YUNANİSTAN
ROMANYA
BULGARİSTAN
MACARİSTAN
SIRBİSTAN
GÜRCİSTAN
AZERBAYCAN
ERMENİSTAN
TÜRKMENİSTAN
ÖZBEKİSTAN
TACİKİSTAN
KIRGIZISTAN
MOLDOVA
SURİYE
IRAK
SUUDİ ARABİSTAN
YEMEN
UMMAN
KATAR
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
KUVEYT
BANGLADEŞ
İSVEÇ
FİNLANDİYA
NORVEÇ
DANİMARKA
HOLLANDA
BİRLEŞİK KRALLIK
İRLANDA
İZLANDA
CEZAYİR
TUNUS
LİBYA
MISIR
FAS
NİJER
ÇAD
SUDAN
Norveç Denizi
Barents Denizi
Kara Denizi
Bering Denizi
Ohotsk Denizi
Baltık Denizi
Kuzey Denizi
Manş Denizi
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Kızıldeniz
Umman Denizi
Yemen Denizi
Moskova
Astana
Taşkent
Bişkek
Aşkabat
Dışanbe
Kabil
İslamabad
Yeni Delhi
Pekin
Ulanbatur
Ankara
Lefkoşa KKTC
GKRY
Şam
Ammam
Bağdat
Tahran
Kahire
Riyad
Doha
Abu Dabi
Muskat
Sana
Trablus
Cezayir
Tunus
Madrid
Lizbon
Paris
Berlin
Varşova
Minsk
Kiev
Kişinev
Sofya
Atina
Belgrad
Saraybosna
Zagreb
Ljubljana
Viyana
Prag
Bratislava
Budapeşte
Bükreş
Brüksel
Amsterdam
Kopenhag
Stockholm
Helsinki
Oslo
Dublin
Londra
Cebelitarık B.
Ural N.
Volga N.
Don N.
Dinyeper N.
Ob N.
İrtiş N.
Lena N.
Yenisey N.
Baykal G.
Hotan N.
Tarım N.
Nil N.
Fırat N.
Dicle N.
Ganj N.
Brahmaputra N.
Hint Okyanusu
Kızıldeniz
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Aral G.
Balkaş G.
Issık G.
Tuz G.
Van G.
Urmiye G.
Umman Denizi
Yemen Denizi
Taşkent
Bişkek
Aşkabat
Dışanbe
Kabil
İslamabad
Yeni Delhi
Pekin
Ulanbatur
Moskova
Astana
Ankara
Lefkoşa KKTC
Şam
Ammam
Bağdat
Tahran
Kahire
Riyad
Doha
Abu Dabi
Muskat
Sana
Trablus
Cezayir
Tunus
Madrid
Lizbon
Paris
Berlin
Varşova
Minsk
Kiev
Kişinev
Sofya
Atina
Belgrad
Saraybosna
Zagreb
Ljubljana
Viyana
Prag
Bratislava
Budapeşte
Bükreş
Brüksel
Amsterdam
Kopenhag
Stockholm
Helsinki
Oslo
Dublin
Londra
30°B
20°B
10°B
0°
10°D
20°D
30°D
40°D
50°D
60°D
80°D
100°D
120°D
130°D
140°D
150°D
160°D
170°D
180°
40°K
30°K
20°K
10°K
50°K
30°D
40°D
50°D
60°D
70°D
80°D
90°D
100°D
110°D
120°D